

RALUCA BARBU

Terapie prin scris

RALUCA BARBU
TERAPIE PRIN SCRIS

Cluj-Napoca
2018

Raluca Barbu, Terapie prin scris
ISBN GGKEY:10QT59GTWSN
Copyright 2018 @ Barbu Raluca
ralucabarbu.ro
Contact barbu.raluca.doina@gmail.com
Coperta Raluca Diana Iliuță

Această carte în format digital (Kindle) este protejată prin copyright și este destinată exclusiv utilizării ei în scop privat pe dispozitivul de citire pe care a fost descărcată. Orice altă utilizare, incluzând împrumutul sau schimbul, reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea, închirierea, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informației, altele decât cele pe care a fost descărcată, revânzarea sau comercializarea sub orice formă, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsește penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Cuprins

Mulumiri

Capitolul I Fericire gratis

Un chip. Mai multe fețe

Lucruri simple

Mai presus de toate, SOARE!

Aș putea fi atât de fericită toată viața

Maternitatea

Timp furat de sărbători

Acasă

Intrare liberă frumosului

Viața nu uită să mă surprindă niciodată

Capitolul II Comunicare

Terapie prin scris

Scrisul, o curtezană capricioasă

Cărțile se scriu singure

Cuvintele, mărgelile înșirate pe un fir de aur

Secretul scrisului

Mi-e dor să primesc o scrisoare. În plic. Cu timbru. În poștă.

Dependent de lectură

Confruntare cu excesul de cuvinte

A fi sau a nu scrie, poezie

De-ar fi să nu mai scriu

Cartea, un nod rutier descâlcit de scriitor

Capitolul III Vârste

E destul să fim oameni sau trebuie să fim oameni extraordinari?

Vârsta se măsoară în anotimpuri

Tineretea, vecina mea

Apologia fumatului

Cafea fără nicotină

Admit, am îmbătrânit

Bunicii se nasc din poveștile nepoților

Capitolul IV Identitate

Cine nu sunt

Unicul din lume

Irosim sau construim?

Câte definiții poți da vieții?

Corporatist sau scriitor.(?)

Crezi în fapte sau în vorbe?

Noul se naște când balanța este într-un echilibru perfect

Suntem suma schimbărilor trăite

Cad, mă ridic și merg mai departe

Ce fericire că eu sunt eu și nu altcineva

Bacalaureatul și luna plină

Trăiesc un (ne)sfârșit șir de începuturi

Tu pe ce drumuri rătăcești?

Unde vrei să ajungi?

Răspunsul nu ne așteaptă niciodată în exterior

Efortul de a nu trăi în prezent

Capitolul V Natura & Anotimpuri

Roads. Crossroads.

Vine, vine... a venit! Primăvara.

Parcul central și cafeaua inspirației

Infuzie de natură

Fularul colorat de toamnă

Natura, perfecțiunea unei trăiri

Crăciunul, o amintire din copilărie

New year's resolution: Mai mult ruj!

Primăvara mereu tânjesc după natură

Revedere în nocturnă

Primăvara sunt mai ușor de surprins

Povestea nescrisă a frăguțelor

Ochi de pădure

Vine. O simt. Primăvara

Vacanța se servește pe o insulă grecească

Capitolul VI Societate

Tehnologia, o dilemă între generații

[Argumente în favoarea cărții sau împotriva blog-ului](#)

[Blog à la carte](#)

[Facebook, binecuvântare și blestem](#)

[Cititul, o haină demodată pentru generația actuală](#)

[Petrecherile sunt muzele mele](#)

[Feminitate și șuetă](#)

[Suntem consumatori de momente](#)

[Ești mândru să fii român?](#)

[O societate fără contur](#)

[Femeia și-a pierdut misterul](#)

[Haina care face omul](#)

[Întâlnirea scriitoarelor anonime](#)

[Capitolul VII Ficțiune](#)

[Lunga călătorie a boabelor de cafea, de pe crenguțele arborelui, până pe buzele mele](#)

[Citește-mi în cafea](#)

[Epilog](#)

[Scriu pentru că nu am încotro](#)

Mulțumiri

Bine ai venit în colțul meu de lume, în întregime creat din cuvinte. Îți mulțumesc pentru curiozitate și pentru faptul că ai ales această carte. Întotdeauna sunt fericită când poveștile mele ajung în mâinile cititorilor mei, atunci când sunt elegant așezate între coperti sau pe telefoanele, tabletele sau laptopurile lor, cum se întâmplă acum.

Înainte de toate, voiam să îți las câteva vorbe despre mine, să poți lega textele de omul care le-a scris.

Mă numesc Raluca Barbu, puțin mai mult decât mă numesc Raluca Marchiș, am aceeași vârstă acum, la patruzeci de ani, cât aveam la nouăsprezece. Sunt mamă, cam în aceeași măsură în care fetița mea mă crește și face din mine un om mai bun decât aș putea să devin eu de una singură.

Scriu din adolescență, de când viața era complicată și greu de gestionat cu toate dramele de pe coridoarele liceului. Pe vremea aceea scrisul însemna destăinuirea în fața unui jurnal, însă treptat, odată cu anii care mi-au complicat viața și mai mult, scrisul a devenit constanta care aduce totul la un numitor comun, prin simplul fapt că există pentru mine. Ne-am dezvoltat împreună, scrisul meu și cu mine, până în clipă nedefinită când publicarea unei cărți a devenit visul meu, dorința pe care mi-o puneam în gând când suflam în lumânări sau când prindeam un puf de păpădie și îl ascundeam în sân. Așa a apărut prima carte cu unul din numele mele pe coperti, "*Orașul din viața mea*". Un elogiu adus adolescenței.

Rolul de om responsabil și carierist mi l-am asumat aproape un deceniu, crezând că trăsesem lozul norocos când am reușit la primul interviu. A fost o perioadă prolifică pentru mine, am cunoscut mulți oameni minunați, am învățat multe lucruri care m-au ajutat apoi în tot ceea ce am realizat profesional, însă lecția cea mai frumoasă pe care am primit-o a fost despre mine și despre faptul că scrisul este cariera mea de căpătâi. Așa a apărut primul meu roman,

"Corporatistul". O dovadă simplă despre cum visele pot deveni realitate, dacă nu-l iei în seamă pe pesimistul din tine.

Maternitatea a fost a treia etapă majoră din viața mea care m-a inspirat profund și care mi-a împins privirea dincolo de mine, către sămburele de viață pe care îl adusesem pe lume și care, într-un mod miraculos și fascinant, se transforma încet și sigur într-un om complex. Am asistat curioasă (și încă o mai fac) la toate etapele pe care un pui de om trebuie să le depășească pentru a fi capabil să se adapteze acestei lumi: să se exprime, să se deplaseze, să aibă grijă de el însuși și apoi să înceapă să nutrească dorințe pentru viitor. Urmărindu-i unica și totuși universală evoluție, am scris *"Selfie în oglindă. Când femeia devine mamă."* O carte de pus noaptea sub pernă.

"Terapie prin scris" a fost locul în care am revenit de fiecare dată când o idee, o persoană sau o experiență au avut o asemenea influență asupra mea încât s-au vrut păstrate în scris și împărtășite cititorilor mei anonimi. Toate textele sunt adunate în volumul de față, însă au fost publicate de-a lungul a cinci ani pe ralucabarbu.ro. Am ales să finalizez acest proiect pentru a-i da forma unui ebook, a-l lansa în online în această formă pentru cei care caută un loc primitiv în care să se retragă și să se regăsească și pentru a-mi putea dedica perioada următoare cărții care și-a pierdut răbdarea așteptând după mine să o scriu.

Îți doresc oaze de liniște și contemplare în compania rândurilor mele, așa cum au fost pentru mine și când le-am scris și de fiecare dată când le recitesc.

Cu bine,

Raluca Barbu

Capitolul I

Fericire gratis

Un chip. Mai multe fețe

Un om cu șapte priviri într-un singur chip. O femeie cu șapte voci și o singură gură. O oglindă în care se reflectă șapte capete, toate ale mele, suprapunându-se într-o armonie haotică. Șapte trăiri contradictorii îmi cotropesc sufletul, lăsând mereu în urmă un om nou, în continuă definire.

S-a nimerit ca eu să identific șapte laturi ale personalității mele. Poate unele din ele le cuprind pe altele. Nu știu. Nu e important. Poate am scăpat din vedere altele mai vechi, care există acum în vreo formă latentă și care, în vreun viitor încă nescris, vor ieși la suprafață cu pretenții neimaginate. Nici asta nu-i important.

Tot ce înțeleg acum este că nu s-a întâmplat vreodată să nu fiu eu, nici chiar în situațiile în care ipotetic aș fi putut face sau spune altceva și tot ipotetic drumul meu ar fi cotit într-o altă direcție decât cea în care am ajuns astăzi.

Înțeleg că sunt în multe feluri, unele contradictorii, altele în tandem și toate la un loc mă reprezintă fidel în umanitatea mea.

Femeia

Interesant cum prima care mi-a venit în minte este Raluca Femeia, poate pentru că femeia din mine a ieșit la suprafață ultima, e cea mai proaspătă cunoștință a mea. Definirea de sex a fost mereu acolo, în buletin, în numele pe care îl port, în pronumele pe care îl folosesc vorbind despre mine la persoana a treia. Însă esența unei femei, cea care face referire la feminitate, senzualitate și erotism, mi-a fost străină, mi-a fost incomodă și, în general, a fost latura pe care n-am avut niciodată ochi să o văd eu însămi în mine. Gândindu-mă la bărbații din viața mea, care mi-au dorit trupul și mi-au iubit sufletul, îmi dau seamă că ei au cunoscut-o într-o oarecare măsură, însă în ochii niciunuia dintre ei nu am citit nimic despre ea, ceva care să mă convingă că ar fi o rezidentă permanentă a ființei mele. Poate tot din acest motiv nu am știut să mă dăruiesc deplin, pentru că n-am știut că aș avea ceva atât de delicat de dăruit.

Mă fascinează forța cu care și-a făcut triumfala apariție, atenția pe care mi-o pretinde și impactul pe care îl are în jurul meu. Mi s-a înfățișat mai întâi ca o puștoaică de 16 ani, pentru că la acea vârstă am devenit femeie și cumva a vrut să parcurgă traseul către vârsta mea actuală pornind de la origini. A depășit rapid și dureros toate formele de exprimare a infatuării specifice acelei vârste, cu călcâie aprinse, fluturi în stomac, inconștiență, nerăbdare și nesiguranță. Le trăisem pe toate în tinerețea mea, însă nu mă trecuseră granița către feminitate. Probabil rămăsesem blocată undeva pe drum, poate doar cu câțiva pași înainte de vază. Acum însă i-am intuit malurile, pentru că mi-o imaginez că pe o insulă exotică, și înot spre ea relaxată, cu mușchi neobosiți și trup întins pe val, către un țărm care-mi va deveni acasă. Sunt foarte aproape, simt deja cu palmele nisipul răscolit de tumultul apei, adâncimea se micșorează, iar cu coada ochiului intuiesc formele voluptoase ale plajei.

Mama

Pe această Ralucă o cunosc foarte bine de șase ani și jumătate. A avut întâietate în fața soției și a îndepărtat-o pe acesta până a scăpat definitiv de ea. Am chemat-o exact când am avut nevoie de ea și a venit fără să se lase așteptată. Mi-a adus în dar, odată cu bulgărele de aur care este copilul meu, fascinație, uimire, inspirație, grijă, teamă și o doză incredibilă de putere. Mi-a mai adus alte femei-mame pe care le am acum în preajmă ca prietene, însă cel mai valoros dar pe care mi l-a oferit este legătura dulce-inexplicabilă pe care o trăiesc cu fiica mea, atât de strânsă încât uneori am sentimentul că ea sunt eu, că mă cresc pe mine, că sunt martoră propriei mele evoluții, în pașii mici și siguri ai copilului meu. De existența și autenticitatea acestei Raluci nu m-am îndoit niciodată, din prima clipă când din una am devenit două.

Scriitoarea

O, asta e Raluca-Fata Morgana, cea care mă convinge că e reală, ca apoi să mă facă să mă îndoiesc că a existat vreodată în pielea mea. Intensitatea cu care credeam ambele variante era sfâșietoare, însă, după sute de pagini de memorii, un blog, trei cărți publicate și încă

una ce mustește în mine, nu mai am niciun dubiu că e adevărată, în carne și oase, cu degete deprinse cu tastele, cu gândul mereu plecat în căutarea exprimării poveștii în care trăiesc.

Este Raluca cea mai surprinzătoare, pentru că e atât de diferită de cea pe care o vezi, cea manifestată fizic. O privești și îți lasă impresia unei femei telurice, palpabile, plină de viață și atât de aiurită încât n-ar fi capabilă de profunzimi. E posibil să fi crezut chiar eu această demonstrație superficială a inexistenței unei scriitoare înăuntrul meu, luându-mă după aparențe și după dezaprobarea fățișă sau secretă a multor oameni din viața mea de până acum, față de dorința și nevoia mea de a scrie. Neavând interesul și susținerea lor, m-am convins, destul de neconvingător ce e drept, că e posibil să iau scrisul prea în serios, el fiind, desigur, doar un moft sau poate un hobby mai special. Abia acum, la 37 de ani, îi acord atenția cuvenită, l-am ridicat la statutul de chemare, moștenire, dăruire și am acceptat, sper odată pentru totdeauna, că eu fără el nu sunt întreaga.

Victima

Victima din mine este cea mai competitivă dintre toate eurile mele. A cucerit teritorii întinse din timpul meu, are epoleții plini de trese, iar pereții camerei în care locuiește sunt decorați cu nenumărate medalii de aur câștigate în defavoarea mea în concursuri de debate. Este articulată, convingătoare, documentată și are o voce tunătoare. Nu pot să n-o aud când își începe discursul, mereu același, mereu sfâșietor. Încă n-am reușit să-i fac față, să o conving că se înșeală, să o reduc la tăcere. Ocupă în mine jumătate de inimă, jumătate de suflet și profită de originile mele pentru a mă anihila ca ființă umană imediat ce în mintea mea se strecoară cea mai mărunță formă de îndoială. Întunecă totul în calea ei, îmi fulgeră privirea și viscolește cu gheață peste învelișul meu fragil. Mi-a lăsat urme pe trup, le văd în fiecare zi, însă nu pot scăpa de ele, așa cum nu pot scăpa de Raluca Victimă.

Aflu acum că nici nu trebuie să scap de ea. Trebuie doar să nu mă împotrivesc atunci când deschide gura. N-am unde să mă ascund, nu-mi pot astupa urechile, acoperi ochii, pentru că vorbește prin

gura mea și scrie prin degetele mele. Sunt de fapt eu, convinsă pentru perioade inegale că nu sunt bună de nimic și că nu merit nimic. Mă doare de câte ori argumentează aceste două neadevăruri, pentru că încerc să o contrazic, să-i opun rezistență, să o fac să tacă și să-și retragă cuvintele. Într-un început de vară am înțeles, în sfârșit, că n-o pot alunga, reduce la tăcere sau nega. Pot să o accept, să o ascult, să o las să-și încheie disertația. Atât. Cred că asta e tot ce vrea, să fie ascultată, iar după ce-și consumă energia, aparent nesfârșită, se poate retrage epuizată și răgușită în camera ei muzeu.

Mai cred că apare în mintea mea doar atunci când mă lupt prea mult cu mine, când opun prea multă rezistență experiențelor pe care le trăiesc, când sunt atât de obosită încât niciun cuvânt de încurajare nu mai rezonază cu Raluca Puternică.

Puternica

O cunosc demult și pe ea. E fantastică! E acea Raluca supereroină care îmi menține încrederea în viață și în surprizele pe care mi le rezervă. Uneori cred că ea este elementul de surpriză pe care i-l aloc vieții. Nu știu cum ia naștere, cum ajunge să se manifeste atât de autentic și cu atâta grație. Este o apariție fenomenală, pe care oamenii din jurul meu o văd imediat, doar privindu-mă sau schimbând câteva cuvinte cu mine. Eu mă văd astfel doar după ce am trecut muntele, după ce l-am lăsat în urmă și înălțimile cucerite vorbesc de la sine despre forța care m-a animat. Mă uit înapoi și văd câte a trăit această Raluca puternică. Îi datorez toate realizările mele, toate visele pe care nu le-am abandonat, ci împlinit.

Are un Nemesis, ca orice supererou, pe Raluca Victimă. Sunt mereu puse pe ceartă, se anulează una pe alta verbal și factual, iar câmpul lor de luptă este chipul meu, la suprafață și sufletul meu, pe dinăuntru. Nu le pasă de urmele pe care interacțiunea lor o lăasă în mine, pentru că ambele cred că au dreptate, prin urmare războiul ce-l poartă este pentru binele meu. Le cred de fiecare dată. Mă răzgândesc după fiecare capitulare a victimei sau a învingătoarei. Poate că, punându-le față în față, ca pe niște surori vitrege, dar cu aceeași mamă, aș reuși să le fac să se accepte una pe cealaltă. Știu, nu sunt realistă, dar,

după cum se poate observa, nu există o Raluca Realistă. Acum e la cârmă Raluca Scriitoarea, care găsește orice posibil în textele ei, chiar și o alianță între dușmanii de moarte. Până la urmă nu vreau să fie prietene, vreau doar ca eu să le accept ca fiind ambele ale mele, cu sus și jos, cu gheață și foc, iar eu să mă poziționez exact la mijloc, acolo unde apa e caldă, perfectă pentru înotul în nocturnă. Poate ar trebui să o introduc aici pe Raluca Aiurită, doar ea ar găsi un teren neutru, fictiv, în care să mă convingă să cred.

Aiurita

Aiurită, copil, uitucă, naivă. Aceasta este Raluca cea mai dulce, visătoare, credulă, desprinsă de pământ, fără rădăcini, doar aripi. O găsești în ochii ei albaștri ca marea, în părul ei copilăros, bălai, în neatenția cu care tratează orice lucru serios, atunci când n-o privește direct subiectul. E Raluca pe care o descriu cel mai bine colegii mei și în care mă regăsesc întocmai. E împrăștiată, mânjită cu pix sau cerneală pe mâini și câteodată cu cafea sau dulceață pe haine. E adorabilă. Nu-i poți ghici vârsta. E tânără precum pădurea primăvara, toată numai mugur și floare. Aude păsările când vin să cuibărească vizavi de terasă ei, observă forme caraghioase în conturul norilor și doar când e foarte prezentă, vede vulpi, veverițe, iepuri, ciocănituri și căprioare. E solară, luminoasă, generoasă. Îți vine s-o iubești, s-o îmbrățișezi și să-i spui că viața va fi o continuă bucurie pentru ea. E entuziastă și impulsivă, activă. E creativă în cele mai surprinzătoare moduri. Coase broșe și ornamente colorate din fetru, face cercei curcubeici pentru prietenele ei, gătește te miri ce supă cremă și plăcintă cu dovleac. Împodobește bradul de Crăciun pentru copilul care încă se simte și îi povestește fetei ei despre Zâna Măseluță de parcă ar crede ea însăși în vizitele nocturne prin dormitoarele copiilor știrbi de dinții de lapte. E ținta glumelor Ralucăi Victimă și a Ralucăi Puternice, însă ea nu le ia în seamă. E prea aiurită să creadă că acestea ar putea-o desconsidera în vreun fel.

Extrovertita

E primă cu care iei contact atunci când faci cunoștință cu ea. E deschisă, sociabilă și cuvintele le are mereu la îndemână. Îți zâmbește

fără să aștepte ceva în schimb. Se oferă în discuție cu toată ființa ei și îi e greu să se ascundă în spatele altei Raluci atunci când este înconjurată de oameni. Uită de toate surorile ei vitrege și, cel puțin pe parcursul oricărei interacțiuni, este exact ceea ce vezi la ea. E dependentă de oameni, de aceea nu se manifestă decât în prezența lor. E pașnică, nu încearcă să mă convingă că așa sunt eu în esență, pentru că știe că fără oameni în preajmă nu poate exista.

Am făcut acest exercițiu după modelul Degețicilor lui Elif Shafak din "Lapte negru" și am descoperit ceva valoros despre oameni și implicit despre mine. Am căutat înăuntrul meu toate piesele de puzzle care mă compun, am pus fiecareia o etichetă și dintr-odată nu mi-au mai părut haotic asamblate, ci într-o armonie surprinzătoare. Am găsit șapte, le-am ridicat în dreptul luminii să le văd trăsăturile și le-am dat prenumele meu. Pe toate le cheamă Raluca.

Lucruri simple

Un proverb chinezesc spune că mai întâi trebuie să golești paharul pentru a-l putea umple. Poate că ordinea cuvintelor era alta în înțeleapta zicală, cert e că semnificația își păstrează perfect intenția și în această formă. O dragă prietenă mi-a făcut-o cadou la răscrucea de acum doi ani, când tocmai desprinsesem de mine un vagon plin cu zece ani de viață, lăsându-l în deriva unui roman. A fost o frază destul de succintă, peste care în orice alt moment aș fi trecut mai lesne, însă, așa cum a știut să se strecoare în urechea mea la timpul potrivit, încă nu și-a pierdut niciun decibel din intensitate.

Da, cu regularitate trebuie să facem curat în casele noastre, așa cum ar trebui să o facem în propria existență. Dar cine se gândește la asta când leitmotivul acestui secol este *viteza*? Graba către nou, către mai mult! Timpul este valută și orice oprire din ritmul nebun costă bani. Sau imagine sau vizibilitate. Rareori cineva își permite luxul de a se opri și de a analiza dacă merită să păstreze ceea ce cu atâta muncă a agonisit, material sau spiritual. Mă gândeam că sunt doar două situații când cineva ar fi capabil de așa o faptă: când este forțat de împrejurări sau când este singura lui scăpare – așa cum s-a întâmplat în cazul meu.

Să te desprinzi definitiv de o parte din trecut, de oameni sau lucruri, pare o treabă dureroasă, însă, dacă toate acestea îți îngreunează înaintarea, percepția asupra viitorului, începi să-ți dorești cât mai mult spațiu pentru ceea ce vei avea nevoie în următorul capitol. De când am înțeles cât de sănătos este să mă eliberez din când în când de exces, *golitul* a ajuns o activitate permanentă.

Oriunde îmi arunc privirea, mă lovesc de lucruri, mii și milioane și tone de lucruri. În casă, în magazine, online, offline, peste tot vederea îmi este îngreunată de un compact front de lucruri nefolositoare. Aveam de gând să dau o listă cu exemple grăitoare, însă mi-am dat seama că aș folosi prea mult spațiu, pe voi aș risca să vă plictisesc teribil și m-aș face vinovată fix de fapta pe care încerc atât de stângaci să o arăt cu degetul. Scanez PC-ul și dau doar de foldere

prăfuite, mă uit la TV sau navighez netul și sunt invitată, îmbiată, agasată să cumpăr alte și alte lucruri. Merg pe stradă, încercând să-mi limpezesc mintea privind orașul, oamenii, cerul și fluxul gândirii îmi este constant întrerupt de un banner, afiș, spot, anunț, flyer care încearcă iscusit să mă convingă cât de multă nevoie am de alte și alte lucruri, fără de care viața mea va fi infinit mai seacă. Scotocesc într-un sertar, de fapt în orice sertar din casa mea, și constat că ce îmi este cu adevărat necesar cântărește cam o treime din toate câte îmi consuma zilnic rația de energie.

Culmea proverbului cu golitul este că am înțeles ce vrea să spună referitor la viața mea, dar nu m-a dus capul să extind semnificația către bagajul pe care îl car după mine, fără să am vreo idee dacă a rămas ceva folositor în el după 30 de ani. Până la urma proverbul mi-a dovedit că este mai înțelept ca mine și, după repetate rătăcirii printre ∞ lucruri inutile, am realizat că trebuie să îmi suflec mânecile și să golesc TOT ce nu mai rezonază cu mine. Ce bucurie că nu mai trebuie să cumpăr alte dulapuri, ci doar să le golesc pe cele pe care le am deja!

Așa mi-am mai asigurat o porție de fericire gratis, care mă va ușura de câte ori voi simți că mă prăbușesc sub greutatea inutilului. Este incredibil cât de liberă mă simt să schițez ce îmi doresc în aceasta nouă etapă din viața mea, având suficient spațiu în mine și în afara mea să încerc culoarea potrivită, fără să mă tem că se va întina în nuanțele trecutului.

M-am săturat de aglomerat. Vreau aerisit. În toate privințele.

Interesante frânturi de înțelepciune proverbele astea! Și destul de viclene... Ne urmăresc prin toate filmele în care jucăm ca amatori și la final, când ne așteptăm la aplauze sau huliri, indiferent, își fac apariția și ne luminează sau întunecă perspectiva – fie pentru că le-am împlinit fără să vrem înțelesul, fie că am reușit performanța să facem exact opusul.

Mai presus de toate, SOARE!

Cum locuim într-o țară cu climă temperată, soarele nu ne este străin, ne este chiar rudă, iar absența lui nu ne îngrijorează într-atât încât să ne îndoim de revenirea lui. Majoritatea zilelor le petrecem unul în compania celuilalt, fără să ne formalizăm cu saluturi politicoase. Noi ne vedem de ziua noastră, iar el face practic același lucru, trimițând de la înălțime câte o rază pentru fiecare. Ni se pare firesc să-l știm deasupra capului și grijilor noastre, la fel cum probabil și el se știe util prin însăși prezența lui. Orice organism viu își îndreaptă mulțumirile către el prin simpla lor naștere și dezvoltare, iar noi, oamenii, îi asimilăm energia și căldura cât să ne ajungă și în zilele când decide să se ascundă după plapuma norilor.

Această colaborare am găsit-o de la sine înțeleasă până în urmă cu vreo două săptămâni, când am experimentat clima britanică, a cărei descriere începe în orice context cu prezența și persistența ploii și lipsa soarelui. Mă aflu în Edinburgh, învelită strâns într-o atmosfera rece și lipicioasă, de parcă ar fi fost o pelerină de ploaie purtată pe dos, cu partea udă în interior. Ploaia și ceața nu păreau a fi două fenomene distincte și exterioare mie, ci unul mai complex care mi se strecura pe sub, pe după și prin piele, ca un al doilea sistem respirator, pe care clima îl pune în mișcare, plămânii mei fiindu-i cu totul nenecesari.

Mai mult decât să observ orașul și să-i descopăr renumitul farmec scoțian, am fost preocupată să mă mențin compactă, întrucât vântul îmi pretindea părul, ceața îmi sporea dioptriile, iar ploaia îmi dizolva încet statura într-un permanent flux de apă ce-mi inunda încălțările. A fost o provocare climaterică să îmi pot ignora permanentul disconfort fizic și una supraomenească să văd dincolo de haina sumbră a vremii ce mi-a urâtit până la grotesc orașul unui vis acum neînțeleș.

Putea fi orice oraș din lume, pe care să nu-l fi văzut până atunci și n-aș fi simțit nicio bucurie să îi străbat străzile și să îi cunosc istoria,

dacă atmosfera cu care mă primea era atât de Negativă. Entuziasmul de a cunoaște ceva nou mi-era zburlit, cu fruntea încrețită de dezamăgire, cu ochii închiși în refuzul de a vedea și înregistra zilele ude, orașul negru și cerul fără pic de strop de soare. Un lucru mi-a devenit foarte clar: dacă aș locui acolo, cu certitudine pub-ul mi-ar fi o a doua casă, iar alcoolul hrană pentru trup și suflet...

Revenind cu picioarele goale în iarbă, capul în nori pufoși de primăvară românească și cu ochelari de soare pe nas, am decis să îmi arăt recunoștința față de fiecare zi însoțită în care spiritul meu are libertatea să zburde. Experiența încruntată a insulei britanice mi-a deschis ochii către binecuvântarea soarelui și am realizat astfel cât sunt de norocoasă. Dacă pentru englezi o zi însoțită este motiv de sărbătoare și conversație, pentru mine este felul în care aleg să îmi trezesc și adorm zilele.

Aș putea fi atât de fericită toată viața

M-aș putea trezi în fiecare dimineață lângă tine, cu ochii abia mișiți, cuprinzând suprafața de un verde opac a pădurii noastre. De abia începe ziua și, din secunda în care privirea deslușește întreg peisajul, cu ajutorul unor schimbătoare dioptrii, orice rămășiță de gând necurat sau coșmar ascuns în adâncurile nopții se dizolvă treptat în natură vie.

Aș putea sta în fiecare dimineață pe terasa noastră, privind drept în ochi pădurea, pătrunzând-o cu auzul și mirosul, împrumutând de la ea o doză zilnică de perfecțiune. Aș putea închide ochii, să o aud și să o simt ca și când ar fi o entitate atotcuprinzătoare, cu care mă contopesc, în care mă risipesc precum parfumul pe pielea unui personaj de roman interbelic. Aș asculta nesfârșita improvizație de triluri și aș încerca să cunosc pe nume fiecare ființă înaripată a pădurii, doar pentru amuzamentul de a le ști caraghioasele denumiri.

Aș putea lua micul dejun împreună cu voioasa mea fetiță exact aici, zi de zi. Aș împărtăși cu ea ceasul dimineții și armonia acestui loc pentru care nu încetez să fiu recunoscătoare. Aș privi-o câte o oră-odată cum însuflețește jucăriile pentru un nou episod, al cărui scenariu îl scrie pe loc. I-aș privi conturul trupului tânăr pe fondul verde uniform al pădurii noastre. Zilnic.

Aș face tot ce mi-aș propune și aș atinge orice țel în cursul zilei, doar pentru a mă asigura că la finalul ei mă voi întoarce aici, în acest univers în afara căruia nu aș mai putea trăi. Aș putea fi atât de fericită toată viața. Aș putea vorbi despre fericirea mea în toate cărțile pe care le voi mai scrie, detaliind într-un milion de cuvinte cât de surprinzătoare este viața, cât de dulce poate fi când încetezi să te mai lupți cu ea și cu tine însuși. Le-aș reciti la răstimpuri de ani, când mi s-ar întâmpla să uit de mine și de pădurea mea, răătăcită în ipotetice și probabile labirinturi existențiale. Ar fi reamintirea acestei zile cea care

m-ar readuce la liman, oricât de departe de tărâmul verdelui m-aș afla. Ar fi un răspuns în plus la întrebarea *de ce ne aflăm aici*, cu cea mai simplă explicație: pentru că frumusețea și fericirea ne aparțin și ne sunt dedicate – trebuie doar să ne dăm drumul, să curgem odată cu zorile, să respirăm amurgul și să ne hrănim cu miezul zilelor.

Maternitatea

Viața este în toate felurile posibile: minunată, surprinzătoare, previzibilă, explicabilă, uneori greu-interpretabilă și nu neapărat rar, nedigerabilă. Cu toate acestea, oamenii au abilități de supraviețuire și aproape întotdeauna găsesc o soluție pentru provocările ei. Chiar dacă de multe ori avem senzația că am epuizat bancurile și resursele pentru un râs sănătos, găsim o cale să lăsăm timpul, natura sau semenii să ne dea motiv să zâmbim din nou.

Sunt omul care se lasă pradă propriilor sentimente, într-atât încât nu mai văd dincolo de drama sau euforia care mă consumă. În fine, de data asta vreau să mă refer la dramă... De aceea, de câțiva ani încoace m-am tot gândit că mi-ar prinde bine să întocmesc o listă de bune practici, la care să apelez atunci când dioptriile nu-mi mai folosesc să trec strada. Am supraviețuit fiecărei tragedii reale sau fictive prin care am trecut, însă la final mereu am simțit că aș fi putut scurta amarul cu puțin dulce, care nu dă niciodată greș.

Adevărul este că fiecare avem câteva constante în viață, fără de care am fi destul de rătăciți. Poate familia, poate prietenii, poate un loc în care să ne putem reface forțele. Același lucru îl pot spune și despre mine. Însă ironia face că, exact atunci când am mai mare nevoie de ele, să simt ceva bine înfipt în pământ sau ceva ce mă definește ca supraviețuitoare, sufăr brusc de o miopie atroce care îmi întunecă vederea și nu mai știu unde să caut sprijin. Și exact așa, după fiecare vindecare, fericită să văd din nou limpede, mi-am promis că voi întocmi lista despre poțiunile care-mi vor scurta orbirile temporare și care-mi vor salva măcar câteva milioane de neuroni.

Lucrurile care îmi înalță spiritul nu se schimbă niciodată, de aceea ar fi înțelept să le dau puțină atenție, să le permit să existe într-un format palpabil, să pot reveni la ele de fiecare dată când mă voi abate de la drumul meu.

Lucrurile care mă fac fericită sunt simple, necostisitoare și cu efect de lungă durată. Nu știu cum de nu mă gândesc la ele în permanență,

cum de e posibil să uit de ele fix atunci când am mai mare nevoie...
Dar până aici!

Primul pe lista mea miraculoasă este și sunt sigură că mereu va fi, **copilul meu!**

Este negreșit cel care aduce prima și cea mai dulce alinare, pentru că îmi este aproape, parte din mine și din viața mea zilnică. Doar gândul la fetița mea îmi este uneori suficient să trec de la un zâmbet timid la hohot abia stăpânit. Nu există cuvinte suficiente să exprime imensitatea și diversitatea sentimentelor pe care le provoacă în mine (deși am încercat să le formulez într-o carte întreagă) și care, de orice fel ar fi, sfârșesc prin a mă face extrem de recunoscătoare pentru viața pe care o am, pentru norocul incredibil de a putea fi mamă și de a gusta din nectarul maternității. Când inspir aceasta realitate, aproape toate doleanțele mele par meschine și consumatoare de energie valoroasă.

Închid ochii și o văd, plină de energie, cu bucle ciufulite încadrând o mutrică tipică de înger, cu privirea iute, scotocind colțuri uitate, gata să le trezească la viață. O urmăresc în jocul ei și nu-mi pot stăpâni uimirea față de pofta cu care își însușește tot ce o înconjoară, față de incredibila bucurie de a descoperi lumea, încă neîngrădită.

O ascult povestindu-mi despre cum a decurs ziua ei și uneori nu găsesc replici pentru toate conexiunile pe care le face de una singură, simplu și adevărat, fără loc de interpretare. Mă întreb unde și când mi-am pierdut eu însămi naivitatea aceea care mă făcea să iubesc necondiționat viața. Asist la mici scenete de teatru în care ea este personaj principal, secundar și public în același timp, de parcă ar avea în ea suficientă imaginație să transforme un *nimic* într-un *tot*.

Tot ce face, tot ce este, tot ce îmi oferă fără să vrea este neprețuit. Este cea care îmi potolește gândurile, atunci când o iau la vale, rostogolindu-se de-a valma fără sens și mi le întoarce din drum cu o singură privire, îmbrățișare sau zâmbet de copil năzdrăvan și mai nou de pisică șireată.

Timp furat de sărbători

Zilele libere de sărbătorile de iarnă au fost fructul interzis pentru mine timp de zece ani, când lucram într-o multinațională. Munceam atunci când parcă toți ceilalți își făceau ultimele cumpărături înainte de Crăciun sau cu câteva ore înainte de petrecerea de Revelion. Multe lacrimi de frustrare am plâns pe portativul lipsei de timp și cumva de libertate, chiar dacă voluntară.

Zilele acestea am am alte libertăți, câștigate sau poate primite în dar de la prea-cinstitul destin, care-și calculează la final de an profitul în timp și returnează din cel luat pe nedrept sau pe nesimțite. Nu contează, nu-i caut originea. Am primit zile cadou, mulțumesc și le prețuiesc pe fiecare în parte, ca pe niște daruri individual împachetate. Le deschid în fiecare dimineață, când bălaiul meu copil mă informează de agenda zilei: începe cu micul dejun, ce se cere consumat în timp ce Kevin își apără casa de hoți, fiind *Singur acasă* și continuă cu programul divers și încărcat de joacă împreună cu gașca de la Citadela.

Între momentele de leneveală, cu ceașca de cafea în mână și ochi pierduți în ceața de peste Cluj, cele educative, cu pagini de colorat-decupat-lipit, cele casnice, cu rețete găsite pe Pinterest și testate sub presiunea nerăbdării și burticii flămânde a copilului meu și cele administrative cu liste de cumpărături, șireturi de legat, încărcat și descărcat mașina de spălat, trăiesc distincte momente de sinceră recunoștință, prin care îmi încarc bateriile și recuperez parcă energia irosită cu ani în urmă, când astfel de libertăți, fie ele culinare sau administrative, îmi păreau doar de nasul altora.

Printre toate clipele pline, reușesc să fur clipe de contemplare și le inhalez cu recunoștință în timp ce privesc pădurea printre ramurile colorate haotic ale bradului de Crăciun sau urmăresc plină de curiozitate deznodământul unui joc improvizat de copii.

Da, timpul furat este cel mai scump. Cu toate că am primit timp în dar, îl ofer la rândul meu familiei și casei noastre, însă, din toate orele

treze ale acestor zile de final de an, fur, la intervale inegale, minute numai pentru mine, tocmai pentru a putea savura gustul timpului petrecut cu familia, cu oamenii vechi și noi din viața noastră.

Acasă

Pe oricine ai întreba, acasă vine la pachet cu copilăria, cu amintiri părintești, frățești, cu miros din bucătăria mamei și neapărat cu explicații ale unui Moș Crăciun care a fost odată și s-a transformat în poveste. Așa, la prima vedere, acasă înseamnă un spațiu, cel în care am crescut și de unde am plecat la un moment dat, unde revenim câteodată cu inima strânsă de emoția provocată de însuși locul regăsit sau de oamenii care credeau în povestea cu Moș Crăciun.

Dacă stai puțin și întorci cuvântul pe toate fețele, vei fi convins că acasă înseamnă sigur mai mult decât un lucru palpabil, cu coordonate GPS și că l-ai putea, mai degrabă, încadra în categoria sentimentelor. Se întâmplă de multe ori să te afli în natură, în casa unui prieten drag sau chiar într-o sală de cinema, vizionând un film creat parcă numai pentru tine sau chiar despre tine și te încearcă un puternic sentiment de *acasă*. Te poți simți atât de confortabil sub cerul liber, în compania unui om drag sau în scenariul unei alte vieți, încât n-ai mai vrea să pleci de acolo și acasă ar fi cuvântul cel mai potrivit să îți descrie starea de spirit.

Acasă, deși un loc și, totodată, un sentiment, are trei timpuri verbale. Acasă unde am fost odată, acasă oriunde mă simt binevenit și acasă unde copilul meu își va trăi la prezent și apoi la trecut, copilăria. Aici am ajuns eu, în *acasă* la toate timpurile. Aș putea să nu mai plec nicăieri de aici și mi-ar fi de ajuns. Aș putea să urmăresc anotimpurile de la fereastră și să cred că nu se repetă, ci se nasc noi și noi anotimpuri pe care nu le-am mai trăit vreodată. Parcă atât de mult am mers prin lume și prin timp să ajung aici, încât acasă aș vrea să însemne mereu AICI.

Acasă este fericire gratis, în ciuda creditelor imobiliare, a vecinilor și a țânțarilor. Se poate să te coste mult, să îți provoace resentimente față de specia umană și să te piște din când în când, însă în niciun fel posibil nu îți poate lua fericirea de a fi acasă. E gratis.

Intrare liberă frumosului

Frumosul și urâtul, două concepte la fel de relative precum binele și răul, picură în noi, în proporții inegale, poftă și teamă de viață.

În fiecare zi ni se poate întâmpla să fim frumoși și buni, urâți și fricoși, plini de viață sau părăsiți de ea. Depinde cine ne privește. Suntem un amalgam de intenții și atitudini pe care le-am hrănit intenționat, de fiecare dată când am fost prezenți sau de toate acele dați când am uitat de noi și alții au picurat în urechile și ochii noștri versiunea realității lor. Și acum serios, atât de rar întâlnim oameni cu adevărat plini de viață!

Îmi închipui că sunt o strecurătoare care cerne urâtul și salvează frumosul. Proporțiile mi se par valide, având în vedere că urâtul este atât de mărunț și des, perfect pentru a cădea prin sită, iar frumosul compact, consistent, cu forme dintre cele mai neașteptate, imposibil de a se putea plia pe un șablon îngust.

Eu, așa cum sunt acum, amestec de toate experiențele pe care le-am chemat sau de care m-am împiedicat pe drum, decid să refuz Tot ce iese din conturul frumosului. Desigur, frumosul pe care spiritul meu îl cunoaște și după care tânjește. Destul l-am lăsat să se atingă de orice și oricine, doar pentru că mi-era rușine să spun *nu*, teamă să displac cuiva, să dezamăgesc pe cineva sau pur și simplu pentru că *așa se cade*. Da, de fiecare dată când nu m-am ascultat și am decis să fac pe plac altora, le-am permis, într-un mod inconștient, să facă din mine o altă persoană – una pe care nu mai reușeam să o definesc. Au trecut, s-au întâmplat, au rămas acolo unde s-au născut, în afara conturului meu.

Acum că am aflat adevărul meu și mi-e limpede frumosul după care tânjesc, ridic imaginar semnul *Interzis Urâtului, Acces liber Frumosului*. În Universul meu, creat de mine așa cum decid în fiecare zi, primesc Frumosul sub formă de natură, de oameni, de idei și fapte. Refuz politicos intrușii care compromit, în orice fel sau formă, starea mea de bine.

Viața nu uită să mă surprindă niciodată

Trăim în era descoperirii de sine și acesta pare să fie domeniul de maxim interes pentru toți înțelepții avizați sau aspiranți. Subiectul, atât de rumegat încă din antichitate, atinge astăzi cote maxime de definire, prin cele mai colorate forme de exprimare lingvistică, stilistică și vizuală.

Omul acestui secol și-a îndepărtat demult privirea dinspre religie. Nu o mai consideră leac atunci când suferă și nici încurajare atunci când speranța e pe cale să se stingă. A trecut vremea când își imagina viața de apoi drept răsplată pentru o existență trăită după litera bibliei și nu mai crede că există cineva acolo, în înalturi, care îi urmărește fiecare pas, ghidându-l sau pedepsindu-l atunci când își pierde calea. Mă refer la omul tânăr, care nu mai servește de-a gata cutumele evului mediu și la adultul echilibrat, social și apt să-și poarte de grijă.

Omul de astăzi a devenit realist și, pentru că dovezile unei vieți de apoi și o răsplată în ceruri exista doar la nivel imaginar, și-a concentrat atenția asupra sa. El, homo sapiens, trebuie să fie răspunsul. El există, gândește, posedă liberul arbitru, împlinește ceea ce își dorește și știe să ceară atunci când are nevoie. Nu mai așteaptă o rezolvare divină când sufletul îi este greu, ci încearcă să găsească resurse concrete pentru a supraviețui, prin fantastica lui voință. Se bazează pe cele două mâini pentru a-și construi un loc al său pe lume, pe ambiția sa pentru a depăși obstacole și pe spiritul său pentru a-și găsi fericirea.

Atât cât am reușit să descopăr eu din filosofiiile noii ere, am aflat multe variante tămăduitoare. Una spune că cel mai bun timp pentru a te simți împlinit cu adevărat, este acum, iar singura persoană responsabilă pentru această realizare, ești tu. E inutil să ai așteptări din partea celorlalți oameni, pentru că puterea stă în tine și în

energia pe care o transmiți către univers. Cumva pedeapsa iadului din viitorul apropiat îți este promisă prin prisma gândurilor tale: dacă eliberezi gânduri negative către acest univers, atunci ele se vor întoarce la tine însuși, la fel de negative și ai toate șansele să suferi. În schimb, dacă te concentrezi cât poți de tare și îți controlezi gândurile, menținându-le pozitive, același univers, imparțial de altfel, îți va împlini orice vis.

Gândurile, în locul rugăciunilor, sunt purtătoare de pedepse și ușurare și ele par a fi lama cu două tășuri cu care trebuie să jonglăm în fiecare zi. Totul depinde de noi să tăiem urâtul și neîmplinirea din viața noastră, dar cu grijă, să nu cumva să ne tăiem pe noi înșine, prin neglijența cu care invităm gândurile în mintea noastră.

Alta teorie spune că suferința, cândva dovada supremă a fericirii câștigate, este acum unica stare nenecesară omului. Acesta, cred alții, s-a născut cu tot ce are nevoie pentru a fi fericit, iar suferința este nu doar o piedică în calea fericirii lui, dar și o boală a sufletului. Există teorii care te pot feri de această boală sau mai bine zis proceduri elaborate, pe care, dacă le urmezi îndeaproape, vei ține suferința la distanță.

Prezentul, ca spațiu temporal unic în care existăm, este singurul loc în care ar trebui să trăim, am aflat din alte surse. Nu în trecut, scormonind după amintiri ale unor vremuri stinse și nici în viitor, după împliniri, pentru că nu ar avea, tot temporal vorbind, posibilitatea să îplinească acest prezent. Cu cât trăim mai mult în prezent, bucurându-ne de ceea ce ni se întâmplă acum, de ceea ce avem acum, fericirea noastră are șanse să existe cu adevărat, să ne răsplătească pentru formidabila forță de meditație, de a ne fi păstrat aici și de a nu ne fi răătăcit acolo.

Se spune că suntem responsabili pentru tot ce ni se întâmplă pe acest pământ, că suntem unicii capabili să ne provocăm durere și că nimeni și nimic nu are această putere asupra noastră. Suntem, în concluzie, proprii demoni și îngeri care creează sau ne distrug destinul. Nicio altă ființă umană nu poate, intenționat sau involuntar să ne facă rău sau bine. Cum vă sună toate astea?

Personal, căutându-mă pe mine de-a lungul timpului și dorind să aflu răspunsuri cât mai credibile despre natura umană, am gustat din toate aceste poțiuni și, cu toate acestea, confuzia mea persistă, deși nu mă împiedică să experimentez autentice stări de împlinire și pierdere în aceeași măsură. Aș putea lua câte puțin din fiecare, atât cât îmi convine, pentru a-mi asigura o doză de confort, însă toate acele reversuri ale medaliei, pe care revoluțiile spirituale le prevestesc, mă lasă în aceeași nesiguranță în care trăiesc dintotdeauna. Certitudinile mele se transformă în ipoteze fragile în fața lor, iar gândurile, care îmi populează permanent mintea, își cresc coarne amenințătoare.

Voi în ce vă găsiți consolarea atunci când viața voastră derapează pe drumuri fără marcaje? În familie, copii, iubiți, țigări, alcool, filme, socializare excesivă, uitare? Ce vă readuce pe drumul bun și vă reasigură că totul va fi bine până la urmă? Sfatul unui prieten bun, încrederea în voi, existența unui destin, energiile universului, meditația, terapia, natura, soarele, arta, creativitatea, cursurile de dezvoltare personală? Dacă toate par la locul lor, sunteți siguri că aceea este ordinea în care trebuie să fie? Dacă le este deranjata presupusa ordine, sunteți siguri că nu s-a întâmplat spre binele vostru? Vă întreb, pentru că aș vrea să aflu poate încă alte variante salvatoare, însă dezavantajul este că ar fi atât de personale, încât nu m-aș putea identifica cu ele.

Singurul lucru categoric pentru mine, care până acum nu s-a abătut de la a se întâmpla, a fost promptitudinea cu care *viața nu a uitat niciodată să mă surprindă*. Așa cum ea, viața, îmi dă drumul în văi, tot ea mă împinge spre culmi. N-a fost niciodată altfel pentru mine. E drept, uneori se ascunde de mine cu insistență, ca apoi, când încrederea mea în surprinderea ei începe să se șteargă, invariabil, apare la orizont mai frumoasă și mai generoasă ca până atunci. De obicei ia forma oamenilor pe care îi întâlnesc, cei cu care rezonез fără explicație, care par să aibă o vedere mai bună sau o vorbă mai clară decât a mea și atunci mă pot folosi de gura și ochii lor pentru a descoperi ceea ce eu, cu propriile dotări, nu sunt în stare

să o fac. Nu-i o religie, nici n-aș vrea să o tratez ca pe una. E doar credința mea că, deși ne naștem și murim singuri, atâta timp cât suntem în viață, suntem în permanență însoțiți.

Prezentul, gândurile, energia, meditația, rugăciunea și toate cursurile de dezvoltare personală, niciunele nu au efectul pe care îl poate avea un om, cu simpla lui umanitate asupra mea. După fiecare astfel de surprinderi, evoluez, mă transform într-o nouă ființă și pot parcurge apoi mii de kilometri de viață fără să îmi mai tune sau cel puțin fără să îmi mai pese că tună.

Capitolul II

Comunicare

Terapie prin scris

Interesant cum titlul *Terapie prin scris* m-a ales pe mine, m-a făcut să-l pun pe pagina titlului și-a așteptat atâta vreme să îi găsesc un rost sau un motiv pentru avantajoasa lui poziționare.

În ultimul timp scrisul a fost urechea care mi-a ascultat gândurile atunci când nu era nimeni în preajmă să mă audă, iar vocea nu mai avea sens să articuleze rând pe rând definițiile stărilor mele de spirit.

Foaia de hârtie sau pagina de pixeli nu m-au judecat niciodată, ci m-au invitat răbdătoare să le împărtășesc, în fraze cât mai clare, mai detaliate, forfota interioară, înainte să mă asurzească. De multe ori am scăpat teafără, pentru că foaia mi-a luat prin scris durerea și a păstrat-o departe de mine, în caiete cu coperti cartonate, colorate, uitate în cutii ale trecutului.

Scrisul, prin inexplicabilul fel în care ia ființă de câte ori ating cu buricele degetelor tastatura sau când penița începe să întineze elegant o coală albă, mi-a păstrat intacte cele mai sincere bucurii ale vieții mele adulte. Sunt zeci de mii rânduri în care mi-am vărsat uimirea față de această lume fascinantă, în care am descris cu lumină cerul stăpânit de stele, cu galben nehotărât luna ce le însoțea, cu fir de cerneală albastru adânc din fundal. Le pot reciti oricând, iar cerul, cu toți pionii pe de tabla lui, îmi vor apărea dinaintea ochilor la fel ca atunci când le-am luat de pe cer, le-am modificat consistența și le-am turnat în rezervorul stiloului meu.

Scrisul ascultă, ziceam. Și așa, de felul lui, este, pe lângă un bun ascultător, un martor al vieții celui care îl creează. Mă pot contrazice eu pe mine fără să-mi dau vreo șansă, însă nu ajung prea departe cu judecata, pentru că paginile cu inconfundabilul meu scris pledează în favoarea mea de fiecare dată. Dacă e scris, înseamnă că a fost trăit, gândit, simțit, aruncat în lume sau cyber-lume.

Scrisul (tot el) este, în mare parte, personajul principal în două din cărțile pe care le-am publicat. Vanitos din fire, se strecoară în pagină inițial ca un musafir nepoftit și sfârșește prin a fi ales

frumoasa balului, la care toate celelalte personaje se zgâiesc dizgrațios. Da, chiar ca Cenușăreasa! Dispare când e balul în toi și apoi se plânge că și-a pierdut cerneala printre rânduri. Mă învinovățește pe mine, mă șantajează până cedez și scriu din nou despre el, exact cum fac acum. Poate aș fi avut altceva de scris astăzi, însă, dacă nu scriu despre el, apelează la conștiință și mă torturează ca pe un delincvent, ca pe un hoț de încălțăminte de sticlă.

Avem o relație complicată, scrisul și cu mine. Ne curtăm, ne respingem, ne reproșăm că nu suntem mereu acolo la nevoie unul pentru celălalt, ne jurăm iubire veșnică, ca la scurt timp după să suferim o mică amnezie și să pierdem sensul avut de fiecare în existența celuilalt. Însă, în general, cred că scrisul dă formă vieții mele și face asta de mai bine de 20 de ani. Tot ce s-a petrecut major în tot acest răstimp se regăsește fidel în pagini datate. Nu cred să fi scăpat vreun sentiment trăit de radiografia indiscretă a cuvintelor. Mă îndoiesc. În schimb, există dovezi clare ale unor perioade pe care nu mi le mai amintesc sau recunosc, pe care pagini ce-mi poartă caligrafia mi le înfățișează de parcă s-ar fi petrecut ieri.

Scrisul este memoria mea. Ce este scrisul pentru tine?

Scrisul, o curtezană capricioasă

Interesante lucruri se întâmplă cu mine și scrisul meu de când am început să scriu pur și simplu, fără inspirație sau muze subtile.

Scriu când trebuie și când vreau, pentru că îmi place și pot. Ideea de a scrie când mă cuprinde inspirația a apus și anii care mă despart de această convingere îmi arată doar că am devenit o scriitoare matură. Acum știu că scrisul este în mine și trebuie doar să îl chem. Nu trebuie să mai rostesc incantații și rugăciuni către o curtezană capricioasă, care să-mi îngăduie un dram de fericire doar când astrele sunt aliniate și perfect luminate de lună. Acum eu sunt stăpână. Eu zic hai și ea se prezintă docilă pe pagină, în toată splendoarea goliciunii ei, întinsă în rânduri paralele, eterogen țesute cu ceea ce vreau să spun și cum vreau să o fac.

Era, într-adevăr, mult mai senzuală relația noastră în trecut, când scrisul îmi părea o curtezană, iar eu trebuia să o seduc, să îi promit pagini pline înainte ca ea să îmi permită să îi văd măcar glezna. Sufeream și presimțeam plăcerea paginii scrise imediat ce reușeam să apuc un colț de idee și să o îndes cu teamă în cerneala stiloului, nu cumva să o risipesc în gânduri volatile. Era un joc erotic pe care l-aș fi trăit zilnic, însă curtezana era mai mereu indispusă. Își cunoștea exact valoarea și nu se lăsa înduplecată cu mărunțișul patimilor mele. Uneori porneam la drum de una singură, doar cu dorința de a încredința paginii ceva, orice, să știu doar că nu am trăit zile în zadar și că scrisul meu nu este doar o formă de refugiu, ci și de exprimare.

Au fost multe și seci încercările mele nebinecuvântate de lasciva curtezană și destul de puține tandemurile noastre pe care le reciteam și re trăiam de parcă doar atunci când le creasem trăisem cu adevărat. Ambele experiențe au săpat adânc în mine dorința, voința și misterul scrisului. Constat că nu e de ajuns să vrei să scrii. Trebuie să auzi acel glas ademenitor care îți promite satisfacții unice odată ce vei plonja în pagina albă. Trebuie să-i dai ascultare și să îi faci pe plac, până când glasul muzei devine propria voce, voință, ființă.

Sunt încântată de această devenire neplănută. Citesc în ea trecutul și viitorul de parcă scrisul însuși ținea în palme destinul meu, dinainte ca eu să fi învățat alfabetul. Oriunde aş fi pe lume, oricât de extreme mi-ar fi trăirile sau de liniare, oricare mi-ar fi visele, totul începe și se sfârșește prin scris, ca un sigiliu care-mi validează viața. Uneori mă lepăd de scris, ca și când, acum că îl posed, nu mi-ar mai fi de folos, ca și când și-ar pierde temporar sensul și mă comport ca o victimă nemângâiată a promisiunilor lui deșarte. Alteori nu mai înțeleg de ce trebuie să scriu, de ce nu pot pur și simplu să fiu. Însă asta se întâmplă de obicei când uit cine sunt și încetez să fiu fidelă mie însămi.

Scrisul are întotdeauna puterea să mă ridice, ca o pereche de cârje solide, să mă reînvețe să merg, ca un antrenor dedicat, să mă ajute să văd dincolo de prezentul impas, ca niște ochelari cu dioptriile potrivite, să dea sens totului, ca și când nimicul nici n-ar exista. De aceea am și ales să-i dăruiesc o parte din mine. Definitiv.

Cărțile se scriu singure

Constantul meu vis când îmi băgam în sân un puf de păpădie prins din zbor, când apăsam cu degetul mare în zaț, pe fundul cării de cafea, când suflam în lumânările de pe tortul aniversar sau atunci când anii predau ștafeta unul altuia, dorința care-mi venea în gând fără s-o caut nici măcar o clipă, era *să-mi public cartea*.

Privind în urmă, contemplând panorama anilor care sunt încă în număr rezonabil în buletinul meu, realizez că strădania și împlinirea după fiecare pagină scrisă, mândria după fiecare frază bine conturată, regăsirea după fiecare carte citită, toate câte le-am provocat ori respins, toate au fost călătoria mea. Momente înlănțuite care au trasat conturul meu. Nu o bucată de carton și hârtie mi-a adus fericirea, ci anii care mi-au îndreptat pașii spre pagini goale ca și acestea.

Am închis cartea folosită pe post de pașaport la ieșirea din orașul vieții mele și am traversat granița ajutând un pasager clandestin să treacă neobservat în noua mea viață. Scrisul este în continuare personajul principal al multor pagini, ecoul muzical al multor strigăte distorsionate, condimentul fără de care eu n-aș avea niciun gust. *Paradoxal, scrisul este motivul pentru care numele meu urma să mai apară și pe alte coperti, pentru că doar din cauza lui reușesc să fiu ce mi-am dorit.*

E posibil ca hazardul să mă fi adus pentru prima oară față în față cu o pagină goală, ca apoi instinctul să mă îndemne să rup o bucată de viață din mine pentru a-i acoperi goliciunea și, în final, să le abandonez pe amândouă aceluiasi hazard. E la fel de posibil să fi găsit prin scris unica formă de terapie care să mă ajute să mă cunosc mai mult decât îmi permite miopia sau să deslușească ființa aceasta care sunt. S-ar putea să fi fost scris în stele despre menirea mea încă de dinainte să mă nasc și, oricât de mult aș fi încercat să mă opun, aș fi sfârșit răpusă de cuvinte.

De fapt, nici nu contează cum am ajuns aici; e mult prea târziu și pentru ou și pentru găină, iar eu, cu certitudine, nu mai am nimic de obiectat asupra originii scrisului în viața mea – îmi curge în vine, îmi dă sens și, aranjate de sus în jos, cuvintele mă pot scoate din orice prăpastie. Cărțile pe care le-am scris intenționat, adică cu gândul la produsul finit, cu coperti și titlu, sunt dovada lizibilă a faptului că nu mă pot împotrivi niciunui rând – rând după rând până la *Sfârșit*.

Așa cum simt că n-aș putea vreodată scăpa de nevoia de a scrie, simt că tot ce scriu încetează să fie al meu odată scris. Orice text recitesc, îmi este familiar, ca și când l-am mai citit cândva, demult, însă probabilitatea ca eu să-l fi scris, mi se pare fantastică. Nu am nicio explicație pentru acest adevăr. Sute de pagini cuprinse acum uniform între coperti ce-mi poartă numele sunt independente de mine, de parcă s-ar fi scris singure, folosindu-se de mâinile mele, lăsându-mi drept răsplată doar nevoia de a scrie.

Cuvintele, mărgelile înșirate pe un fir de aur

Cuvinte. Mărgelile înșirate una după alta, asortate sau desperecheate, mari, rotunde sau transparente, toate mă împodobesc în căutarea altor mărgelile. Se aliniază, se potrivesc, se reflectă unele într-altele, își scot reciproc în evidență culorile adânci ale anilor și apele limpezi în care m-am oglindit când își urmau cursul firesc. Își schimbă nuanțele și devin cameleonice atunci când le forțez să umple albul cu o răzvrătire de culoare coaptă înainte de venirea toamnei. Mă mândresc cu ele și le port la orice ocazie, atunci când nici hainele nu-mi vin bine. Le port pentru că mă dizolvă într-un peisaj imaterial, care transcende chiar și vârsta. Sunt vremuri când le uit existența, le uit strălucirea, când nu mai am energie să le admir și nu le mai înțeleg rostul; îmi atârână prea greu la gât și îmi coboară privirea către ce nu sunt în stare să spun.

Printre toate podoabele de care nu mă pot lipsi, mărgelile sunt singurele care se înmulțesc parcă, pe care nu mă satur să le adun, să le fac ale mele, să le dau nume, de Ieri sau Măine, să le păstrez în cutiuțe cu etichete școlarești, să le schimb ordinea până am la gât o bijuterie nouă, care-mi seamănă din ce în ce mai bine.

Le îndrăgesc pe toate și nu-mi pot înfrâna pornirea de a purta mărgelile peste care patina timpului a trecut fără menajamente. Mă încăpățânez să închid ochii când mă reflect în vremuri pe care nu le mai recunosc, doar pentru a le simți prezența, pentru a mă reasigura că-mi aparțin, deși niciuna nu-mi mai cunoaște numele și nu mi-ar putea intui chipul din prezent. Așa sunt eu.

Car după mine tot ce *a fost vreodată*. Mi-e greu să mă debarsez de ani. Nu înțeleg sensul unei călătorii doar cu strictul necesar. Vreau să cred că toate au rămas la fel, prizoniere într-un cufăr pe care doar eu îl pot deschide. Intenționat plonjez printre formele șlefuite de vreme, încercând să-mi regăsesc confortul, sperând că ele îmi vor defini o formă nouă. Însă s-au ascuțit, au devenit mate, și-au împrumutat una

alteia nuanțele, s-au amestecat și s-au rătăcit, iar identitățile lor cândva distincte se scaldă acum într-o groapă comună de „a fost odată”. Din când în când învăț un cuvânt nou și descopăr un loc în care natura și-a concentrat toată zestrea. Deschid ochii și cuvântul descrie cu precizie ceea ce privirea mea înghite nesătulă.

Lent, fără prea multă convingere, las în urmă șiraguri de mărgele desperecheate, sparte, decolorate și trec peste ele redându-le universului. Încerc să mă abțin, să nu întorc privirea, să merg mai departe, dar curiozitatea îmi atrage ochiul în capcana trecutului, nemuritorului, veșnicului ce nu va mai fi. Glorie apusă, civilizație decăzută, chipuri desenate de ziduri dărâmate, fericire descompusă în silabe sacadate. Pe cât de mult încerc să trec de înfățișarea jalnică, să văd cu simțurile mai degrabă decât cu ochii, pe atât de tare aud cum prezentul îmi strigă numele tot mai clar, mai distinct, de parcă m-ar cunoaște de-o viață.

Încet, cu străină răbdare, traversez amintiri, chipuri și fapte, amestecate într-o nostalgică poezie, pe care le-o închin celor cu care am jucat toate cărțile pe-un strop de fericire. Am câștigat toți, însă de atunci n-am mai nimerit cu ei la aceeași masă. Mă încălț cu pantofi noi, cu cei despre care Nutini cântă atât de bine, îmi pun mărgele asortate cu peisajul reflectat în lentilele pentru miopie, pun un picior în fața celui alt până când locomotiva îmi este garantată, iar ritmul împiedică orice frânare. De data aceasta nu-mi mai întorc privirea, nici nu mai vreau. Acum am suficient loc în cutia de bijuterii pentru mărgelele care mă așteaptă într-un viitor de altă nuanță.

Secretul scrisului

Niciodată nu cântăresc cuvintele pe care urmează să le amestec pe hârtie, nu le caut, nu le despart de familiile lor, nu le pretind sinonime, nu le oblig să rimeze. Eu doar scriu, iar cuvintele se aleg, se împerechează, își creează o ordine proprie în funcție de culoare și muzicalitate, veșmânt și semnificație. Nu sunt rasiste, homofobe, ipocrite, nu fac discriminare. În schimb pun mare preț pe accesorii, ies la brațul unui verb atrăgător, se asortează cu adjectivele cele mai bine crescute și mai în măsură să le scoată în evidență calitățile. Înaintează în linie dreaptă, dau prioritate virgulelor și în caz de forță majoră își îngăduie să fie văzute în compania unui semn de exclamație sau a unui substantiv oarecare încălțat cu majuscule.

Scrisul este pentru scriitor o nevoie, nu o dorință. De aceea textul de față nu se adresează celor care vor să scrie, ci celor care trebuie, care nu se pot abține să scrie. Nu am știut asta întotdeauna, pentru că în adolescență, când s-a trezit în mine setea pentru cuvinte, mi se părea că scriitorii sunt niște supraoameni care dețin secretul cărților, iar eu, un om obișnuit, niciodată nu-l voi afla. A trecut parcă o viață întreagă până am avut curajul să pretind dezlegarea secretului și despre această binecuvântare vreau să vă vorbesc acum.

Indiferent ce istorie am lăsat în urmă, ce CV am alcătuit cu mândrie profesională, ce preocupări am avut în copilărie sau ce-mi imaginam că voi fi când voi crește mare, în fundalul tuturor acestor achiziții personale și sociale, întotdeauna m-au bântuit cuvintele nescrise. La început am ținut un jurnal, iar cu timpul confesiunile mele au devenit tot mai infidele realității. Atunci mi-am dat seama că nu ce mi se întâmpla trebuia immortalizat, ci ceea ce simțeam că trebuie să rămână scris, mai degrabă pentru alții decât pentru mine. Și tot atunci am început să sufăr că nu puteam fii toată a paginii, că nu mă puteam dăruia fără cenzură din cauza vieții pe care mă simțeam obligată să o trăiesc după regulile altora.

Sunt o ființă umană tipică, deci mă pot adapta cu succes oricărui mediu și am făcut-o timp de zeci de ani de parcă scrisul mi-ar fi fost

o rudă îndepărtată, nu soră geamănă. Însa, de câte ori mă reculegeam pe străduțele unui oraș medieval, la poalele unui munte alb, pe nisipul unei plaje senine sau în zgomotul amețitor al unei petreceri surpriză, instinctul mă îndemna mereu către aceeași pagină, fără să știu exact cu ce scop. Uneori i-am cedat și satisfacția nu poate fi măsurată, alteori i-am rezistat și apoi a trebuit să îndur regretul cumplit al cuvintelor lăsate sub tăcere.

Practic setea mea pentru scris nu putea fii potolită pentru că îmi era teamă să nu mă înșel, să nu cumva să aflu că de fapt nu sunt o scriitoare, că sunt doar o impotoare și atunci sensul vieții mele ar fi fost pus sub semnul întrebării. Așa am lăsat anii să mă depășească, fiindu-mi frică să spun cu voce tare că trebuie să scriu, ca nu cumva să mă audă cineva și să mă pună s-o dovedesc. Până într-o iarnă când am devenit mamă, când curajul nu mai era o opțiune ci un fel de a trăi, pentru ca viața născută din mine să îmi urmeze exemplul și să nu cunoască niciodată îndoiala.

Secretul scrisului constă în a ceda impulsului de a scrie, în curajul de a da o șansă scriitorului din tine să existe, să respire același aer cu tine, să nu-l mai sufoci cu neîncredere; să-i dai o foaie de hârtie și să-i spui: „ești liber”.

Așa am început eu primul meu roman. Așa l-am și terminat. Am trăit cea mai incredibilă experiență scriindu-l, pentru că am asistat la desfășurarea unei forțe pe care n-aș fi bănuir vreodată să o am. Prin simplul fapt că mi-am îngăduit să fiu scriitoare, am scris. Dar să nu credeți că a fost ușor. Revelația dificultății lucrurilor și a forței interioare o avem doar atunci când acționăm, când țâșnim din block-start și privim doar înainte.

După zece ani petrecuți între rigorile unei companii multinaționale, având la activ cinci funcții crescătoare, am pus punct (în oprobriul unora și admirația sinceră a altora), am renunțat la o remunerație îndestulătoare, la statutul garantat de un brand puternic, mi-am asumat neajunsurile și frustrările inevitabile și am strigat în gura mare că eu voi scrie. Astfel am deschis poarta inspirației și am ajuns să cunosc secretul scriitorilor – care, surprinzător, nu sunt supraoameni,

ci oameni obișnuiți care la un moment dat au riscat ceva pentru a se face auziți.

Așadar, dacă ideea de a scrie nu vă dă pace și vă incomodează dintotdeauna; dacă nu vă găsiți liniștea până nu scrieți câteva cuvinte despre orice pare o descoperire spirituală fără precedent; dacă simțiți o apăsare de câte ori vorbiți cu cineva despre scris și sentimentele nu vă sunt împărtășite; dacă vi se întâmplă să citiți o carte în care găsiți idei proprii, dar care au fost scrise de altcineva, înainte să vă fi născut; dacă de fiecare dată când suflați în lumânările aniversare vă puneți dorința de a scrie o carte, vă țin pumnii să aveți curajul de a o face.

Mi-e dor să primesc o scrisoare. În plic. Cu timbru. În poștă.

Da, mi-e realmente dor să scriu o scrisoare. De mână. Cu caligrafie îngrijită, cu aranjare în pagină și numerotare în colț dreapta sus; să aleg cu grijă foile, să estimez lungimea ei, să o scriu pe nerăsuflăte și apoi să merg nerăbdătoare la poștă; să o azvârl în cutie ca pe un bumerang care se va reîntoarce la mine cu gândurile destinatarului, artistic încrustate pe ambele părți. Și de așteptarea aceea incontrollabilă mi-e dor. Oare a ajuns, oare a citit-o deja, oare cât de multă bucurie i-am oferit prin rândurile mele?

Mi-e dor de scrisul meu, așa cum rar mai am ocazia să îl practic, să îl critic pentru *p*-urile impersonale și *s*-urile împrumutate de la o prietenă din copilărie. Da, de când mi s-a făcut dor de scrisoare în toată splendoarea ei retro/vintage, am constatat că scrisul meu a devenit rigid și colțuros, de parcă penița sau vârful pixului și-au pierdut rotunjimea și le-au crescut colțuri de când le-am folosit ultima dată.

Ca orice îndeletnicire obținută prin exercițiu îndelungat, scrisul, în genere, este asemenea mersului. Mergem fără să fim conștienți de deplasarea în sine sau de totalitatea mișcărilor pe care o presupune. Scriem și cuvintele, prin toate simbolurile grafice pe care le înșiruim involuntar cu gândul la idee, pur și simplu țes textul fără conștiința actului în sine. Asta se întâmplă în mod normal, când, nici mersul, nici scrisul, nu sunt private de atenția noastră zilnică. Însă, când mersul ne este scuzat de posesia mașinilor, iar scrisul de folosirea calculatoarelor, îndeletnicirile cândva naturale devin incomode și caduce, iar șofatul și tastatul devin prin eliminare (sau prin regula supraviețuirii), firești.

Astfel, dorul meu pentru arta corespondenței mi-a amintit de scrisul meu, așa cum îl știam și cum rar îl mai practic. Am devenit conștienta de el, estetic vorbind, și mi-am dat seama că, la fel cum este personalitatea mea, un amalgam de atitudini proprii sau culese de

aiurea, și scrisul este fidel firii mele, cu adevăruri și improvizații. De aceea mi-e și mai dor să scriu o scrisoare, pentru că, cel puțin pe jumătate, spune ceva real despre mine, pe lângă mesaj. Pe lângă toate acestea, să nu uităm de atenția și grija cu care se compune o scrisoare, pentru că o poți scrie doar o dată (sau de mai multe ori, în funcție de nivelul de perseverență). Alegi cuvintele, formulezi frazele în gând, le aranjezi în paragrafe și, așa cum le-ai scris, fără corecturi școlarești și ștersături deranjante vizual, oferi scrisorii originalitate. Nu ai posibilitatea să reformulezi, să înlocuiești cuvinte cu sinonime mai sugestive, să spargi un paragraf în două sau să dezvolti o idee dacă la recitare ți se pare sărac exprimată. Și poate această imposibilitate de a-i schimba veșmântul oferă scrisorii o valoare superioară emailului, pentru că îți rămâne fidelă, te reprezintă instinctual, fără retușuri dictate de reguli exterioare.

În ultimul timp s-au spus multe despre expeditul scrisorilor prin poștă ca fiind o activitate perimată, pe cale de dispariție, un fel de dinozaur al comunicării, însă se refereau doar la modul în care se transmite informația, la eficiență, timp, costuri, volum, însă ce nu va putea niciodată înlocui mesajul electronic, sub orice formă s-ar găsi el, este bucuria enormă și autentică pe care ți-o provoacă o scrisoare adevărată, nerăbdarea de a o desface, grija de a nu rupe conținutul, scrisul citeț sau ușor ilizibil-secretos, veștile, gândurile sau urările care încă mai miros a cerneală. Oricât de comod îmi este să tastez și cât de rapid mi-am însușit metoda aceasta de exprimare, scrisorile sunt pentru scrisul meu ceea ce plimbările în natură sunt pentru mersul meu.

Dependent de lectură

Sunt într-o goană continuă după timp, pauze, minute petrecute între cărți. Orice călătorie implică un interval temporal care permite lectura. Fiecare pauză de masă este un moment oportun pentru a-mi rezema cartea de tavă și de a-mi servi prânzul cu garnitură bogată în literatură. Autobuzul transcende mijlocului de transport în comun de câte ori mă despart mai mult de cinci stații de cea unde trebuie să cobor, pentru că devine o invitație directă să-mi deschid cartea și să parcurg cât mai multe pagini/km. Demult a încetat să mă mai deranjeze așteptatul în gări, stații, aeroporturi, cabinete medicale, pentru că așteptarea-mi permite să mai iau o gură de aer literar.

Ce-mi determină această perpetuă intenție este un instinct inexplicabil până acum. Se manifestă cu aceleași simptome de câte ori mă găsesc singură într-o cafenea sau restaurant. Mi se pare cel mai firesc lucru de făcut, să citesc în timp ce beau o cafea sau aștept o prietenă.

Nu m-am gândit niciodată ce anume îmi provoacă această sete de a citi. Știu doar că de fiecare dată când nu-mi fac loc pentru cărți, mă simt vinovată și am senzația că timpul trece incriminator pe lângă mine.

Dincolo de a-mi pune mintea în mișcare, de a o ține alertă pentru toate lucrurile pe care vreau să le transmit, cititul este un antrenament al cuvintelor și al ideilor din care se nasc propriile mele cuvinte și idei. Este decorul potrivit pentru cunoaștere, este însăși dovada că îmi accept ignoranța. Este cel mai prolific anturaj pentru aspirațiile mele, atunci când lumea din jurul meu refuză să mă învețe ceva nou, ba din contră, își poartă cea mai superficială dintre măști.

Lectura este o oază la care pot ajunge de fiecare dată când deschid o carte și singurul obstacol către ea este protectoarea copertă. Este mai degrabă o pauză decât un refugiu, pentru că viața mea este într-adevăr plină și senină. Dacă aș avea nevoie de un alt scenariu, cu siguranță m-aș retrace într-o sală de cinema, pentru că un film se

explică pe sine, se derulează înaintea ochilor mei fără niciun efort din partea mea.

Privind lectura din prisma copilăriei mele, mă întreb, fără prefăcută curiozitate, cum de am ajuns să am astfel de preocupări, cum de am răspuns unei chemări care nu are nimic în comun cu sportul?!

N-am fost un copil studios, un elev model sau premiant care-și făcea mereu temele și citea în plus față de bibliografia obligatorie. Pe vremea aceea, nu numai că nu citeam, însă nu aveam nici cea mai vagă intenție să fac așa ceva.

La un moment dat, de-a lungul anilor, am început să citesc din proprie inițiativă. Îmi place să spun că lectura m-a chemat la tablă abia atunci când am fost pregătită.

Din momentul în care am început să citesc cu adevărat, să iau notițe, să copiez citate, am început și să scriu. Nu știu în ce măsură scrisul îmi reflectă lecturile sau dacă o fac, însă în mod cert au fost o reacție la ideile pe care le-am citit în rândurile altora.

Simpla existență a cărților era cea mai convingătoare încurajare pentru a mă exprima, era declarația cea mai bine argumentată că am dreptul să scriu ceea ce simt și că mărturia mea este la fel de îndreptățită și de valoroasă ca a oricărui alt scriitor.

Uneori mi se întâmplă să citesc ceva ce am gândit la rândul meu sau chiar am scris înainte de a intra în mintea vreunui scriitor. Este o minune și un blestem. Se sparge balonul de săpun când aflu că nu sunt prima să descopăr acea idee, că ea exista deja acolo, între miliardele de pagini, mult înainte ca eu să fi învățat să citesc – minune pentru că îmi validează în mod indirect asemănarea cu oamenii pe care îi apreciez. Este un marcaj explicit pe drumul meu în țara cuvintelor încă nescrise.

Experiența mea de cititor m-a învățat un lucru pe care încă îl fac cu toată dăruirea: dacă descopăr cumva un autor care a scris parcă numai pentru mine, îmi dedic toată atenția operei lui, până la ultima frază.

Confruntare cu excesul de cuvinte

Sunt consumatoare de cuvinte și devorată de ele în același timp.

Am obosit să alerg după cuvinte, să le caut cu pixul, cu tastatura, cu ochii. De câte ori le permit, îmi invadează mintea și timpul. Le citesc și parcă lumea întreagă este făcută din ele: castele, oceane și constelații născute din cuvinte care vor atenția mea. Neapărat. Un infinit de cuvinte reprodus la infinit

Câteodată este atât de apăsător să trăiesc într-o lume în care totul se rezumă la cuvinte, cu atât mai greu pentru mine, cu cât doar de ele mă pot folosi atunci când scriu. Cuvintele nu sunt fidele, sunt peste tot, la îndemâna oricui, în slujba oricărui subiect, faptă sau om. Mă doare să le văd irosite în contexte frivole, în afirmații inutile, așa cum mă încântă să le descopăr în fraze atât de fantastic imaginate, de parcă n-ar fi menite să fie citite sau rostite, ci doar inhalate.

De când deschid ochii dimineața și până când sunt prea obosiți să mai cuprindă în privirea lor încă o noțiune, de orice fel, cuvintele împânzesc întreaga mea lume, iar ochii și mintea mea sunt cele mai expuse lor. Vorbesc cuvinte, aud cuvinte spuse, cântate, șoptite, strigate și uneori mimate. Citesc cuvinte, gândesc în cuvinte, îmi imaginez cuvinte reprezentate de lucruri. Fac schimb de cuvinte când lucrez sau negociez orice. Ating cuvintele de pe ambalajul alimentelor, cântăresc cuvinte când analizez gânduri și, destul de des, desconsider oameni pe seama cuvintelor pe care le aleg în exprimare.

N-am cum să-mi închid ochii, să nu mai văd cuvinte scrise, pentru că orice văd, nescris fiind, are o denumire, o definiție, o istorie. Și toate acestea se fac cunoscute tot prin cuvinte. Mintea, o moară care funcționează cu cuvinte pe post de combustibil, vrea uneori o pauză, cel puțin mintea mea asta îmi cere.

Însă, paradoxal, dacă tot sunt suprasaturată de armatele de litere care își tot schimbă poziția pentru a forma alte și alte cuvinte,

miliarde de înțelesuri în sute de limbi, doar de ele mă pot folosi pentru a mă exprima. Sunt blocată într-un cerc vicios în care am ajuns datorită cuvintelor și din care pot ieși doar dacă le voi folosi cu îndemânare.

A fi sau a nu scrie, poezie

De-aș pierde scrisul printre vase nespălate
Și rufe neîmpachetate,
Chiar crezi că nu m-aș mai putea bucura?
Eu zic că *nu*, tu zici că *da*.

Același eu în ambele păreri
Mă contrazic și azi ca ieri,
De parcă totul se măsoară în cuvinte
Și fără ele nu pot merge înainte.

Metri, litri, kilograme,
Stări de spirit trecătoare,
Frunze uscate, plutitoare,
Stoluri, păsări călătoare
Trec cu rost ca-ntr-o fereastră
Prin care urmăresc povestea noastră.

Toamnă ruginie, plină de mister
Plutește ușoară peste cartier.
E tot un anotimp, nu poate să-nceteze
Cu sau fără cuvinte care să o valideze.

Oare nimic nu mi-ar putea zâmbi,
Fără să fiu dependentă de explicații ale aceluiași "a fi"?

Ce, n-aș putea găsi în frunză și în cer răbdare,
Fără cuvinte care să-mi descrie fiecare stare?

Dorința pentru scris și pofta pentru viață
Par să se încurce ca-ntr-un fir de ață,
Iar eu, cu scris sau fără scris
Nu pot să le descurc, nici chiar în vis.

Sunt într-o buclă a timpului blocată,
De cuvinte inutile inundată
Și tot ce vreau este să pot supraviețui

Acestei poezii.

De-ar fi să nu mai scriu

De ar fi să nu mai scriu, ce, n-aș mai putea să mă bucur de-o lună plină? Să respir aer puternic de munte sau să gust frăguțe coapte de pe malul pârlului? Să nu mai pot simți viața prin cuvinte, să o trăiesc doar prin fapte, imagini, sunete, gusturi? Să nu mai tânjesc după pagini goale, ci doar după zile și fapte? Ce fel de viață ar fi aceea, iar eu, ce fel de om? Cum ar fi diminețile în care să nu planific niciun minut pentru cuvinte scrise, dar seri de iarnă albă, călduroasă, fără gândul că în Ajun voi scrie despre culori și strălucire? Ce fel de mamă aș fi dacă nu i-aș lăsa copilului meu amintirea copilăriei lui privită prin mângâierea cuvintelor mele? Nu cunosc acea mamă. Nu cred că sunt eu.

Ce aș lăsa în urma mea, dacă nu cuvinte? Zile muncite, proiecte finalizate, drumuri umblate și pași întorși spre casă? Atât? E destul pentru cineva doar atât? Mie mi se pare fără gust. Tot flămândă aș rămâne.

Scriu și îmi imaginez că nu scriu și mă întreb, ce aș face în timpul în care nu aș scrie? Timpul acela s-ar întoarce în sine, s-ar anula? Sau aș putea continua să exist, ca și când scrisul n-ar fi fost vreodată al meu? Și chiar așa, dacă într-adevăr nici n-a fost? Atât de relativ întregul argument, dorul, chiar și scrisul.

De-aș uita de ce am scris, de-aș uita cum e să-mi doresc să scriu ceva, orice și să merg mai departe desculță, fără papucii scriitoarei, liberă de obligații.

Mă sufoc de atâtea cuvinte, pături interminabile de texte despre orice cred că există pe lume și despre tot ce habar nu am că poate exista. Mă împiedic în mormane de cuvinte pe care niciodată nu mă voi opri să le culeg, să le aleg și să le înțeleg sensul. Vorbesc cuvinte fără noimă, le aud cum îmi părăsesc buzele și cum se dizolvă aproape instantaneu în aerul dimprejur. Aud cuvinte pe care nu le ascult, ci doar le văd cum umplu spațiul dintre oameni, fără să aibă vreun impact măcar asupra unei singure zile.

Omenirea s-a săturat de cuvinte, nu mai are răbdare pentru ele. Vrea să vadă imagini, acțiune, SF, șocant. Cuvintele mai pot șoca atât de puțin în comparație cu ce poate impresiona ochiul. Am temerile mele legate de viitor, de felul în care copilul meu va experimenta această lume în schimbare. Poate nici nu voi fi capabilă să o înțeleg peste câțiva ani, vreo zece, și nu voi putea să simt prin ce va trece fetița mea făcându-și un viitor.

Cartea, un nod rutier

descâlcit de scriitor

În urmă cu mulți ani, mai mult de cincisprezece, când încă nici nu îndrăzneam să-mi imaginez că scrisul meu s-ar materializa vreodată într-o carte, inspirația pentru pagini adresate doar mie se năștea doar când zilele trăite meritau să fie păstrate în amintirea paginii. Însă deliciile unui text cu adevărat de impact pentru mine apăreau în urma pietrelor aruncate în oglinda apei. Așa îmi imaginam atunci viața, o întindere de apă adâncă în care îmi priveam reflexia, iar schimbările, pietrele lovind suprafața lucioasă și uniformă, mă forțau să-mi identific chipul printre zecile de cercuri concentrice. Le urmăream liniile perfecte înșirând cuvinte de jur împrejurul centrului, până când înlocuiam fiecare cerc cu rânduri ce mă oglindeau recompusă, nouă.

De când am devenit mamă, am părăsit spațiul acvatic pentru cel terestru, iar drumul îmi e noua oglindă. Mă închipui o călătoare către viitor. Poveștile mele sunt acum abrupte, uneori fără marcaje și, la intervale tot mai haotice, ajung în zone accidentate. Abia apuc să-mi mai trag sufletul. Pauzele mă așteaptă acum doar în pagină și cuvintele mi-au devenit vitale ca aerul. Revelațiile nu-mi mai încap în caiete secrete, se vor între coperti. Când drumul pare să se sfârșească, să nu-i mai pot intui continuarea și GPS-ul îmi repetă monoton "traseu inexistent", reconfigurarea se manifestă invariabil într-o nouă carte.

Mă aflu acum în punctul acela de pe hartă, căruia i se spune nod rutier, doar că eu mi-l imaginez exact așa, înnodat, nu ca pe un mănunchi de drumuri care se întâlnesc și apoi merg fiecare în direcții diferite, ci încâlcit și fără ieșire. În privința denumirilor, căile de acces îmi par mult mai potrivite să descrie înaintarea mea de adult: intersecție, capăt de drum, acces interzis cu excepția riveranilor, serpentină, pantă, drum forestier, autostradă, cu indicații de genul

limitei de viteză și depășirea interzisă. Ce e drept, nici apele nu-s mai puțin sugestive. Toate vin și toate duc undeva. Toate își poartă povestea prin nume.

Să pot reconfigura traseul, am o singură soluție: voi lua fiecare drum în parte, îmi voi reaminti de unde a pornit și unde speram eu să mă ducă. Le voi măsura distanțele în fraze și dificultatea rutelor în capitole noi. Asemenea rândurilor, le voi citi liniar, egal, cu viteza pulsului, până voi ajunge la ultima pagină a noului meu roman, iar nodul se va asemăna atunci cu cel complicat și sigur al alpiniștilor. Atunci mă voi afla deja la o altitudine considerabilă față de punctul acesta de pe hartă, pe care îl voi vedea cu alți ochi și oricum, va fi rămas demult în urmă.

Capitolul III

Vârste

E destul să fim oameni sau trebuie să fim oameni extraordinari?

Nu mică mi-a fost surpriza sau insesizabilă reacția când cineva m-a întrebat de ce nu mă mulțumesc să fiu doar om. De ce trebuie să mă lupt cu mine și cu lumea pentru a lăsa ceva în urmă? De ce nu pot *doar* trăi, bucurându-mă de viață și luând zilele așa cum vin, fără să le provoc să fie extraordinare, nemaitrăite vreodată de cineva în felul meu? Surpriza și reacția m-au luat prin surprindere, pentru că toată viața mea am crezut că răspunsul la o întrebare de acest fel este cumva subînțeles. Am crezut că răspunsul corect este că vrei să fii deosebit, să fii mereu mai bun decât ai fost ieri, să evoluezi având mereu un țel, să lași ceva în urma ta și eventual, numele tău să devină, indiferent pentru cine, un exemplu de succes.

În general, oamenii din viața mea gândesc la fel ca mine sau cel puțin așa bănuiesc. Acum nu mai sunt atât de sigură, pentru că și în mine se schimbă tot felul de sentimente și încă nu sunt sigură cum vor arăta la sfârșitul acestei debate cu mine însămi. Poate nici ei nu știu sigur ce să răspundă, însă ce știu sigur, este că societatea, așa cum s-a dezvoltat în ultimii ani, cu îndemnuri motivaționale, cu citate culese din cărți de self help și cu direcția pe care o dau oamenii de succes ai momentului, nu prea mai lasă loc *doar* unei existențe, ci numai uneia remarcabile, notabile. Orice alt fel este un eșec. Da, eșec este cel mai nimerit cuvânt. Dacă nu ești un succes, poți fi doar un eșec. Alte variante, alte nuanțe de gri, tonuri sau orizonturi nu mai au loc în speech-urile niciunui *mare* om. De aceea credeam și eu, ante-întrebare, că viața mea, dacă nu este excepțională, va fi fost în zadar.

Eu, cea din adolescență, visam că atunci când va începe viața mea, (viața la modul practic, după absolvirea tuturor teoriilor școlare), va fi *măreață*. Nu știam în ce va consta măreția, însă era speranța care îmi dădea încredere în viitor. Pe vremea când încă priveam oamenii

mari ca fiind din alt film (nu ca acum, când le sunt egal), îmi imaginam că atunci când eu voi fi mare, voi fi cu siguranță *cineva*. Irelevant de ce. Important doar că mie mi se va fi întâmplat cu siguranță asta. Se poate să fi crezut astfel și pentru că tatăl meu s-a nimerit să fie o personalitate, un om de referință în domeniu, un exemplu de urmat pentru cei care îi împărtășeau pasiunea pentru sport. Privindu-l, deducând logic, era obligatoriu ca eu să fiu exact ca el.

Anii au trecut, cursurile s-au sfârșit, sesiunile s-au încheiat, diplomele au fost sărbătorite cu alcool dulce și spumant, joburile și-au cerut taxa și și-au semnat cecurile, adolescentul a devenit om mare, iar *măreția* și-a păstrat în permanență locul în culise, așteptând numai el știind ce. Mă întreb, oare ce formă așteptam să ia atunci când s-ar fi ridicat cortina? Mă întreb, oare aș fi așteptat-o toată viața dacă nu mi s-ar fi pus întrebarea? N-a fost cazul însă și iată-mă răsuflând ușurată, salvată de la o așteptare supraestimată.

Concluzia la care am ajuns după această scurtă intercalare de teorii, este una singură, pentru mine de acum și pentru cea de altădată. Măreția poate fi cea care ne întărește sau care ne doboară.

Pe de-o parte este ceea ce ne ține pe loc și ne face să spunem că așteptăm momentul potrivit. Așa cum înțeleg acum lumea în care trăiesc, măreția pare să fie de fapt o nemulțumire mascată, motivul pentru care nu avem curajul să facem ce ne dorim, rezerva de speranță pe care ne-o promitem de câte ori ne punem visele în așteptare. De câte ori amânăm să facem ce ne dorim cu adevărat, ne liniștim cu gândul că măreția ne așteaptă la nesfârșit, că este posibilă. De aceea cred că este o așteptare nedeterminată, o speranță perpetuă, o împlinire amânată.

Pe de alta parte, măreția nu trebuie să fie de fapt mare, nu trebuie să se refere la premiul Nobel, Oscar, Pulitzer, Billboard sau oricare alt premiu, atunci când se împlinește. Îmi dau seama că măreția constă de fapt în curajul de a face ceea ce ne-am dorit de mult timp, dar care ne-am temut că nu-i destul de mare sau că noi nu suntem

destul de puternici să-l împlinim. Și atunci, să fii un om extraordinar face parte integrantă din a fi om. Cred că toți ne naștem cu o câte o dorință îndrăzneată, un vis aparent ireal, irealizabil cel puțin și la un moment dat, extraordinarul din noi acționează și atunci cu siguranță suntem mai mult decât oameni.

Vârsta se măsoară în anotimpuri

Au trecut ani mulți peste mine, prea mulți să-mi pot da seama când s-a întâmplat asta, fără să am conștiința trecerii vremii. Când sunt întrebată câți ani am, răspunsul meu din două cuvinte, două cifre, nu reprezintă nimic altceva decât un indicator pur matematic, 1 adunat de prea multe ori la 19 sau 17, nu sunt sigură. De fapt, nu aș preciza un număr anume, mai degrabă un prag pe care l-am atins și n-aș vrea să-l depășesc. Cert este că l-am călcat înainte de douăzeci de ani.

La serviciu privesc în buletinele clienților și când întâlnesc oameni născuți în același an cu mine, mă uit atent la ei, la figura lor, la expresia feței, sunt mai atentă la ce vorbesc și mai ales cum o fac și-mi repet încă o dată în minte că nu am nimic în comun cu ei, nici măcar evidenta vârstă din certificatul de naștere. Nu zic că aș avea prea mulți sau prea puțini, spun doar că nu mi se potrivesc cele două cifre ce-mi definesc an după an etatea. Mă uit la chipul reflectat în oglindă, îmi este ca și în trecut de familiar sau cu totul neașteptat de străin, însă niciodată schimbat. Asta mă face să cred că nu au trecut anii peste mine. Chipul nu mă poate minți. Este al meu, îl cunosc de când mă știu, mă revelează mie însămi de fiecare dată când am ochi să-l observ îndeaproape. Mă privesc de nenumărate ori în oglindă, în vitrinele magazinelor, în geamurile de la mașini, însă numai câteodată mă izbește imaginea ca un răspuns atât de clar, de brutal, plină de reproșuri că nu îi dau mai multă atenție, că nu sunt în stare să văd dincolo de ea.

Au trecut multe ierni peste mine, iar acum mă îndrept cu nerăbdare spre una iminentă. Spun iminentă pentru că tot ce-mi amintesc despre anul acesta este că era vară, iar acum îmi dau seama că nu mai miroase a verde, ci a scorțișoară. M-am născut iarna pe un frig îngrozitor și probabil toată filosofia asta despre iarnă este de fapt extrem de simplă. Este atracția rădăcinii mele, a devenirii mele. Eu înfloresc doar când geamurile se aburesc pe dinăuntru, iar pe dinafară se împodobesc cu broderii de gheață. E temperatura

firească a sângelui meu, gata-gata să înghețe sau să fiarbă în orice moment. E culoarea care-mi vine cel mai bine. E anotimpul copilăriei mele, al amintirilor mele cele mai dulci. E început de an, început de viață, început de nesfârșite începuturi. Toate înaintea mea.

Iarna e salvarea mea din anotimpurile altor oameni, din alte vise decât cele care mă chinuiesc pe mine instinctiv. Este salvarea mea din tot ceea ce fac împotriva destinului. Trec anii și mă trezesc că e din nou iarnă. Atât de firesc și previzibil. A fost o vară, apoi a fost o iarnă. A fost zi, apoi noapte, un ciclu natural al zodiei mele. Vara mă avânt în cele mai superficiale aspirații, prind aripi vitrege, artificiale, mă găsesc atât de des jinduind după ceea ce nu-i pentru mine, ce n-are nicio legătură cu aspirațiile mele. Iarna, aerul tare, apăsător, greu de respirat, îmi încetinește pasul sprinten, îmi amortește trupul ca să mă pot opri din vârtejul alimentat tot anul de dorințe străine, să pot privi chipul din oglindă, să-l recunosc al meu, să-l revendic și să-mi definesc încă o dată vârsta. Iarna totul e concentrat, nimic nu se risipește, se întoarce la centru, reconstituie drumul către casă. Dublul meu mi se transpune și redevin întreagă.

Drumul naturii ar trebui să-l apuc. E ceva mai presus de tot ce-aș putea spera vreodată pentru mine. Este ceea ce vreau cu disperare să găsesc, neștiind că nici nu trebuie să caut. E un drum obișnuit, nediferit de cele care străbat continentul, nimic aparte, însă eu mereu mă abat de la el, crezând că am găsit o scurtătură, bănuind de fiecare dată că la orice răscruce de drumuri indicatorul a fost așezat greșit și o iau în partea opusă. Viața a fost bună cu mine și cumva mi-a îndreptat pașii către drumul meu, pe care nicicum n-am ochi să-l văd, e prea sub nasul meu să-i dau importanță. E ca și când numai eu sunt cea care îngreunează călătoria în jurul vieții mele, numai eu rătăcesc spre destinațiile altcuiva. E o ecuație simplă la care aplic teoreme mult prea complicate, astfel încât pierd șirul necunoscutelor, uit care era ipoteza și demonstrația.

Reflectând asupra ultimilor ani, observ că tot ce mi-a oferit viața fără să cer a fost tot ce am acum mai de valoare. Tot ce m-am chinuit să obțin cu toate forțele de care dispun, cu toată ambiția de care sunt în

stare, nu mi-a adăugat la palmares decât mai multe regrete și semne de întrebare asupra discernământului meu. Poate că ăsta este singurul adevăr pe care l-am descoperit până acum. Însă nu-mi va folosi la nimic, nu voi abuza de el, pentru că sunt numai om, nu pot face deosebire între ceea ce vreau să fac și ceea ce ar trebui să fac. De cele mai multe ori mi se par unul și același lucru. E tot o luptă, tot un urcuș căruia trebuie să-i țin piept, același efort susținut pentru a ajunge la o concluzie. Confund traseele pentru că pe drum uit ce m-a determinat să urc în loc să cobor, să merg pe timp de noapte în loc să mă bucur de un peisaj fascinant luminat de focul de tabără. E bine că viața mă ține în mâinile ei, că mă scapă din când în când să-mi pot dovedi puterile, ca apoi să mă aducă tot aici, la punctul de pornire al tuturor întrebărilor, lăsând în urmă pași adânci în zăpadă, aceleași urme, aceeași mărime, pe același drum, din nou și din nou eu...

Tinerețea, vecina mea

Mă gândesc de ceva vreme, mai exact de când în stânga și în dreapta mea la birou am două fete tinere, proaspete, vesele și atrăgătoare, mă gândesc la anii în care și eu mă simțeam exact așa cum le văd pe ele acum. Inițial am fost ușor sau mai degrabă, ca să recunosc (dacă tot m-am apucat de confesat), profund jenată de tinerețea lor. O găseam stânjenitoare și nu știam exact cum să mă port în preajma ei. Încă nu mai fusesem într-o situație asemănătoare până atunci sau cel puțin nu într-una care să scoată în evidență atât de acut contrastul.

Deși între noi nu este chiar o viață de om (așa cum este între mine și fiica mea), este în schimb o generație întreagă. Una pe care o simt în fiecare dintre conversațiile noastre și de fiecare dată când mă găsesc în același cadru cu ele. Nu vă gândiți că aș fi sau că m-aș simți vreo băbăciune, însă în prezența fragedei tinereți cred că orice persoană de vârsta mea s-ar simți cel puțin la fel de pusă pe tușă ca mine.

Treptat m-am obișnuit și am adoptat o atitudine vag maternă, așa ca să mă situez undeva concret față de ele, însă statutul de mamă doar în familia mea îl pot susține. Astfel, nu-mi rămânea decât să-mi confrunt sentimentele cu realitatea lor și apoi cu a mea. Ce a rămas după este chiar interesant.

Mai întâi am primit lovitura de grație, apoi grațierea. Într-o zi, rezonabil de însorită și de pașnică cu tinerețea mea coaptă, un tânăr (din categoria de vârstă a colegelor mele) care trecea pe lângă mine, mi-a pus o întrebare firească, însă felul în care mi s-a adresat mi-a provocat un infarct. *Tanti, îmi spuneți, vă rog, cât este ceasul?...*

E clar că nu mi-am revenit repede în fire (imediat după ce i-am spus tânărului cât este ora) după acea „tanti” neașteptată. De fapt, încă mai caut variante ale adresării, sperând că nu l-am auzit prea bine, însă lovitura fusese deja aplicată, fără cruzime, ce e drept, pentru că tânărul nu intenționase să îmi facă ipon, vroia doar să afle cât e ceasul. El a aflat ora exactă, eu am realizat exact vârsta la care mă aflu acum.

Bănuiam eu că nu mai sunt chiar tânără, așa în sensul acela zglobiu și nepăsător, însă nici în ruptul capului nu aș fi crezut că am ajuns la vremea apelativului *tanti*. Absolut nu! Cu toate acestea, în ciuda vârstei mele emoționale stagnate undeva la șaisprezece ani, sunt de curând o *tanti* și treaba-i stabilită. Bine măcar că fiica mea încă nu știe și sper să nu afle vreodată...

Grațierea m-a surprins prin aceleași metode neașteptate ca și condamnarea la *tanti*. Frunzărind stufoasele albume foto de pe Facebook împreună cu tinerele mele colege, asist la un acces de stupoare când acestea constată că și eu am fost cândva tânără ca ele, suplă, zveltă, trăgând tacticos și delicat dintr-o țigară. Erau vădit și necontrolat șocate să descopere o versiune a mea care arăta exact ca ele, cumva din aceeași specie, lăsând însă valabilă pentru prezent doar varianta în care eu, cea de acum, nu mai sunt eu, cea de atunci. De aici a început și debate-ul pe care îl duc cu mine însămi de câteva seri încoace.

Într-un fel am uitat cum am fost și în alt fel mi-e greu să mă obișnuiesc cu mine așa cum sunt acum. Parcă n-ar trebui să fiu cum sunt și parcă nici cum am fost nu mai am cum să fiu. Din șocul colegelor mele iese la suprafață diferența supărătoare dintre cum am fost și cum sunt, iar din liniștea neașteptată pe care am găsit-o la capătul mirării lor s-a născut revelația ființei la două vârste incompatibile care își găsesc punctul de congruență doar în spirit. Cu alte cuvinte, mai simple și mai deslușite, dacă ar fi să nu țin cont de tinerețe în contextul spiritului, vârsta mea nu ar depăși cei șaisprezece ani emoționali.

Treaba este mai clară. A trecut ceva vreme de când a început tinerețea mea, însă nu este nici pe departe terminată, abia dacă se apropie de jumătate. Mi-e clară această afirmație și o cred pe cuvânt pentru că, privind în urmă către cea care am fost în tinerețea colegelor mele, am deosebita plăcere de a revedea toate câte le-am făcut de atunci și până acum, iar priveliștea aceasta este de fapt oglinda în care ar trebui să mă privesc.

La propriu sunt vecină cu tinerețea, la figurat suntem una și aceeași.

Apologia fumatului

Daca mi-ar fi spus cineva că eu de mâine nu voi mai fuma, mi s-ar fi părut o afirmație monstruoasă, cu atât mai mult cu cât conține cuvântul „mâine” în context. Dacă faptul că m-aș lăsa de fumat nu este destul de scandalos, atunci „mâine” îl ridică direct la stadiul de aberație.

Acum câteva nopți mi-am adus aminte de planul meu ipotetic prin care urma să mă las de fumat, cândva, într-un an propice pentru astfel de decizii capitale. Jur că nu am fost eu cea care m-am îndemnat să mă joc cu focul, de-a ipotezele, de-a presupusul. Mi-a trecut prin minte un *ce-ar fi dacă acea zi îndepărtată din acel viitor imprecis și improbabil ar fi chiar mâine?*... Sincer mă mir cum de nu m-am ridicat instant din pat și nu m-am luat la palme pentru un asemenea afront. Era ca și când nu m-aș fi crezut că eu într-adevăr mă voi lăsa de fumat, ca și când aș fi pus la îndoială această (in)certitudine și m-aș fi autoprovoCAT la dovedirea contrariului. Înțeleg să-mi sugereze altcineva că ar fi cazul să las tutunul, înțeleg să-mi spună mama că nu e sănătos și că am fumat destul, dar să-mi vorbesc mie însami de parcă aș fi un străin și să mai și fiu de acord? Clar, este povestea altei persoane, eu am fost doar în preajmă când era citită sau, printr-un fenomen paranormal, mă aflu în capul cuiva care plănuia să se lase de fumat și acest lucru nu era nici pe departe surprinzător.

În dimineața fatalei zile, revenindu-mi în fire după un coșmar în care eu, chipurile, într-un mod inexplicabil mă lăsam de fumat de voie bună, am realizat că nu e nici glumă, nici aberație, nici fatalitate, ci pur și simplu profeția trebuia împlinită. Mi-e imposibil să spun că am făcut-o din ambiție, din dorința de a avea un corp sănătos sau din conștiința că *tutunul dăunează grav sănătății mele și a celor din jur* sau pentru că *fumatul poate să ucidă*. Dacă aș fi făcut-o din proprie inițiativă, aș fi avut nevoie de o cantitate dublă de voință decât aș putea eu poseda, să nu mai vorbim de un plan riguros după care aș fi început să număr cu cinci luni înainte fiecare zi care ar rămâne între

mine și lipsa tutunului din viața mea. Sincer, aș vrea să vă spun că am avut ambiția, voința și toate sinonimele curajului de a face un asemenea pas hotărâtor, însă nu ar fi adevărat, iar scopul meu în aceasta situație surpriză este să fiu cât se poate de sinceră și spontană referitor la sentimentele contradictorii provocate de întâmplarea în discuție.

Știu că ți se pare ca o mică anecdotă ghidușă și îți vine să râzi citind aceste rânduri (mă refer dacă ești fumător, că de nu, este evident că vei găsi totul de o rară aberație), însă chiar m-am lăsat de fumat! A urmat prima cafea de dimineață neînsoțită de câteva țigări, apoi pauza de țigară fără existența celei din urmă, după aceea o masă de prânz copioasă neurmată de o țigară *sănătoasă* și seara de un pahar de vin delicios, desigur fără acea jumătate de pachet de dinainte de culcare. Comportamentul meu devenise inexplicabil. Mâna nu căuta prin geantă după pachetul de țigări și bricheta cea nouă, nu verificam să văd dacă am suficiente țigări să-mi ajungă toată ziua sau dacă ar fi fost cazul să mai cumpăr în drum spre servicii. Mi s-a părut suspect cum turnam tacticos cafea în ceașcă, cum o savuram, cum nu am izbucnit isteric în râs spunându-mi ce glumă bună am făcut, apoi să-mi aprind firesc o țigară și să trag adânc în piept un fum binemeritat. Toate s-au întâmplat ca și când mi-era scris, însă începând din acea zi mintea mi-a luat-o razna și orice aș face n-o pot convinge să își reia atribuțiile.

Mâine a trecut, iar mie îmi vine să plâng și să urlu, să mă manifest în feluri nedemne de un asemenea motiv, însă m-a cuprins o depresie consistentă. Trag concluzia că am iubit foarte mult țigara, probabil o voi iubi toată viața. Nu m-am apucat de fumat pentru că îl vedeam pe tata în fiecare dimineață bându-și cafeluța și fumându-și țigara înainte să meargă la sală sau în fiecare seară stând în pat și citind probabil Jack London într-un norișor de fum sau pentru că i-am văzut pe colegii mai mari și vrând să-i imit am început să mă prostesc până a devenit o obișnuință. Nu sunt dependentă de tutun, de nicotină, ci de toate lucrurile pe care le-am înrudit de-a lungul

vieții cu o țigară, toate împrejurările în care n-ar fi putut lipsi, toate momentele cărora o țigară le-ar fi adăugat un plus de farmec.

Nu știu de unde să încep odiseea, de la perioada în care fumam în baie cu capul pe geam, când fumam la leagănele din spatele școlii generale încercând să mă ascund profesori, când fumam de la alții amăgindu-mă că sunt fumătoare de ocazie, când cumpăram țigări la bucată și le fumam cu conștiința încărcată împreună cu prietenele mele în depeche-otecă, rock-otecă sau cel mai probabil *la pietre* (aviz piteștenilor), în ultimul an de liceu, când noaptea pe pervazul ferestrei repetam poezii pentru BAC și aprofundam orice comentariu mult mai bine însoțit de una-două țigări More sau de când nimeni n-ar mai fi putut sta între mine și pachetul de țigări. Toți au fost anii mei și-mi face plăcere să-mi amintesc de ei, tocmai pentru că sunt puși la păstrare, la *afumat*. Toate amintirile mele de adult de până acum, merg mână-n-mână cu o țigară, un pachet, un cartuș. Orice aș povesti din întâmplările trecute, imposibil să nu ajung cu povestea la inevitabilul moment în care am ieșit afara să / m-am așezat la o terasă să fumez o țigară / stăteam întinsă în iarbă și / mă plimbam pe străzile cutărui oraș și fumam o altă țigară sau la inevitabila dezamăgire din cauza fumatului interzis.

Ce poate fi mai relaxant decât să stai la o terasă vara, undeva sus, de unde se vede tot Clujul, de fapt la orice terasă, oriunde, oricând, să bei o cafea fierbinte, un frappe, ceva răcoritor sau ceva tare și să fumezi câteva țigări sau mai multe, în timp ce citești o carte sau conversezi cu prietenii. Mereu am reușit să comunic mai mult cu prietenii mei pentru că în fiecare pauză de țigară îi sunam timp de cel puțin două țigări. Din fiecare țară pe care am vizitat-o mi-am cumpărat cel puțin o scrumieră sau o brichetă drept suvenir și căutatul acestora prin magazine era un obiectiv în sine în orice călătorie. Fiecare petrecere implica fără nicio marjă de eroare un pachet de țigări și eventualii mililitrii de alcool. Acum va trebui să-i găsesc pauzei de țigară un alt nume, pentru că scopul în sine al acestui tip de pauză s-a evaporat și a fost stins într-o scrumieră prea plină.

Iubeam aerul tare de munte și peisajul sălbatic pentru că puteam ajunge la contemplarea perfectă cu o țigară apreciativă în mână, iar întreaga lume ce se desfășura în fața mea devenea brusc fascinantă. N-o să mai am ocazia să spun vreodată *încă o țigară și plecăm* când sunt în oraș, în vizită, la chef și ar cam fi cazul să punem capul pe pernă, de acum încolo o să plec pur și simplu, deși lucrurile povestite la acea ultimă țigară erau de obicei cele mai interesante. N-am trăit niciodată experiențe atât de idilice legate de lectură ca cele avute pe malul mării, sub o umbrelă mare de plajă, cu o carte intrigantă, cu fumuri de țigară delimitând fiecare capitol și valurile izbindu-se zgomotos de mal, într-o rimă perfectă. Oricât de multe exemple aș încerca acum să dau, un lucru este foarte clar: nu știu cum să mă comport fără o țigară la îndemână. Știu exact cât sunt de plăcute toate aceste lucruri și mă întreb cum vor fi de acum înainte având în vedere că am întrerupt ritmul, firescul.

Nu știu cum de mi s-a întâmplat una ca asta, pentru că evident nu m-am supus de una singură unei torturi psihice. Probabil așa scria ieri că se va întâmpla azi și printr-o inexplicabilă lipsă a prezenței de spirit m-am trezit că azi sunt într-adevăr nefumătoare. Atât de nefiresc mi se pare tot în jur, nimic nu mai prezintă interes, nimeni interesant, timpul parcă s-a înmulțit, peste tot oameni care trag fără griji din țigară. Nu asta e problema mea, cum că simt fizic nevoia să fumez, ci restul, ce voi face de acum încolo într-un bar, restaurant, terasă, club, pe plajă, în drum spre orice, când mă uit la un film, când vorbesc la telefon, când aștept autobuzul, trenul, avionul, când cineva întârzie la întâlnire, când vecina mă invită duminica la o cafea, când nu pot să dorm noaptea, când rătăcesc pe internet, când mă despart de o prietenă în fața casei, când ar trebui să fumăm *țigara de după*, când ceva mă frământă, când pur și simplu n-o să am altceva de făcut, ce-o să fac?

Se pare că nu întâmplător, la două zile după incident, am început să citesc jurnalul lui Oscar Wilde, în care mărturisea: *Nu pot trăi fără țigări: prima și cred că cea mai groaznică experiență din viața de pușcăriaș am avut-o când mi-au fost interzise. Secretul identității mele a dispărut imediat: chipul meu trebuie să fie întotdeauna*

ascuns de nori. Acum, de câte ori mă gândesc la acea cumplită perioadă, simt o nevoie absurdă de a aprinde o țigară. Fumez tot timpul, desigur. Țigările sunt torțele conștiinței de sine și sub influența lor mă pot retrage din lume într-o sferă a senzațiilor intime. Stau întins în pat și urmăresc rotocoalele de fum ridicându-se spre tavan. (Peter Ackroyd, Ultimul testament al lui Oscar Wilde, Humanitas 2007, p.46)

Atât de bine îl înțeleg (exceptând din context pușcăria), atât de îndreptățită este asocierea fumatului cu propria identitate, încât tind să cred că de fapt asta mi se întâmplă mie acum, că mi-am pierdut-o. Fizic sunt conștientă că m-am lăsat de fumat, însă psihic rățesc printre toate obișnuințele pe care va trebui treptat să le adaptez prezentului. Mă agăț de toate motivele pentru care n-ar trebui să mă las de fumat, încerc să redefinesc toate lucrurile pe care le-am învățat despre mine de-a lungul anilor și să le dau o nouă semnificație, să-mi recompun autoportretul, să-mi modific limbajul, prioritățile, să-mi organizez altfel zilele, să găsesc noi preocupări, să fiu tot eu, dar alta.

Adio țigări, vă voi păstra mereu în suflet, nu și în plămâni. Mi-ați fost alături atâția ani, prin atâtea locuri, nu vă voi uita și vă voi menționa de câte ori va veni vorba, desigur involuntar. Acum drumurile noastre se despart. Va trebui să învăț pas cu pas cum se trăiește fără voi. Voi reveni cu completări când viața fără țigară va fi singura pe care aș putea-o accepta. Cuvintele de apreciere așteaptă să fie folosite în scopuri mult mai sănătoase.

Cafea fără nicotină

Redeschid subiectul cu intenția pe care am avut-o la sfârșitul apologiei, aceea de a rezerva aprecierea pentru (atunci) necunoscuta plăcere de a fi nefumător. Este drept că în timp ce-mi propuneam aceasta, nu aveam nici cea mai vagă idee că va veni într-adevăr și ziua în care, cu aceeași sinceritate și spontaneitate, voi aduce laude unei (atunci) ipotetice vieții aerisite, în care tutunul va fi exact ce este: o plantă toxică înrudită cu mătrăguna, fără nicio putere de a oferi plăcere, relaxare, liniște, inspirație, fără a fi capabilă să umple goluri, doar să le creeze și cu șanse maxime să producă dependență.

Până am ajuns să trăiesc acea zi, m-am târât numărate alte zile în care aveam senzația că timpul stă în loc. Dacă și-ar fi urmat cursul lui firesc, cu siguranță aș fi continuat și eu să trăiesc la modul propriu, căci la figurat trăiam o replică a unei existențe smoke free. Mă priveam din depărtare și găseam în mine mii de contraste. Mă puteam bucura de venirea verii, de soarele care ardea tot mai puternic. Mă umpleam de senin în fiecare pauză care nu se mai numea *de țigară*, ci *de cafea*. Tot verdele lăsat în urmă de primăvară mă întâmpina în drum spre și dinspre servicii. Terase cochete îmi făceau cu ochiul când treceam pe lângă ele. Căutam în mulțime oameni care fumau și plină de curiozitate încercam să citesc cumva pe chipul lor dacă sunt într-adevăr fericiți. Pășisem pe tărâmul nefumătorilor fără să trec vama, fără să prezint pașaportul. Intrasem neavizată într-un spațiu străin fără vreo avertizare, îndrumare sau vreo carte cu instrucțiuni. Nu reușeam să merg înainte, pentru că trăiam cu senzația că va trebui mai întâi să-mi răspund la întrebarea *de ce m-am lăsat de fumat chiar azi?* Nu știam cum să mă comport cu mine, cum să privesc în viitor ignorând lipsa țigării. Aveam o senzație de boală, de insuficiență, dar în același timp nu aș fi fost în stare să mă *vindec* cu un fum.

Am început să găsesc lucruri de făcut în *pauza de cafea*, să citesc, să vorbesc la telefon, să conspectez cursuri, să mănânc fructe, orice, doar să-mi dea senzația că am umplut un gol. Seara acasă, în timp ce

mă uitam la vreun film, începusem să beau tot mai multe licori, să le savurez tot mai încet, să dureze cam cât timp aş fi fumat câteva țigări.

Visam cum într-o bună zi voi realiza că am făcut de fapt un lucru bun, din toate punctele de vedere și voi putea pune totul pe seama ambiției mele. Nici acum nu sunt convinsă că ambiția mi-a scos țigara din gură, mai degrabă inerția. Nici tăria de caracter, perseverența, poate mai degrabă o doză mare de inconștientă și masochism, pentru că psihic eram la capătul puterilor și de aceea nu mă puteam întoarce din drum.

Apoi mi-am imaginat cum subconștientul meu a făcut de fapt acest pas curajos, eu executând ordinele și resimțind urmările. Probabil se săturase de planurile mele șubrede cum că mă voi lăsa cândva de fumat, într-o zi în care eroismul meu va da pe dinafară – în ideea că poate va exista o astfel de zi în calendar. Și a tot așteptat, m-a crezut, a numărat zilele, anii, petrecerile unde fumam până la intoxicare, plimbările pe jos în aer liber cu țigara-n gură. Văzând că era departe de mine gândul să concretizez vreodată intențiile, a luat totul în propriile mâini. Vorbeam de subconștient... Ce caracter! Dacă ar fi lăsat decizia în mâinile mele de fumătoare, cu siguranță aş fi reușit să-mi înăbuș încă vreo câteva zeci de ani instinctele sănătoase. În această ipoteză, mă simțeam frustrată să nu fiu răspunzătoare pentru propriile fapte. Adică, fie el subconștientul meu, nu puteam să nu-l judec pentru actele comise fără acordul meu direct, planificat.

Au trecut zile și nopți în care, neavând încotro, tutunul mi-a părăsit dezamăgit corpul. Mirarea mi-era tot mai mare cum reușeam să rezist tentației. Mă întrebam cum de puteam merge în fiecare dimineață în cafeneaua de alături, împreună cu colega fumătoare, să-mi beau tacticos cafeaua fără nicotină, ca și când nu m-aș fi gândit sută la sută din timp cum colega fumează fără grijă în timp ce eu amestec nostalgic cu lingurița în ceașcă. Răspunsul este că am putut. Sunt recunoscătoare că mi-am dat șansa asta. Dificultatea era doar în capul meu, lupta era imaginară. De fapt nimeni nu are nevoie de tutun. Nici măcar eu, nici măcar colega. Cu siguranță nici tu!

Nu voi menționa câte luni, zile, ore s-au scurs de când țigările au trecut în neființă pentru mine, de când le-am înmormântat cu atâta fast, de când le-am dedicat câteva pagini scrise cu ultimele forțe alimentate de nicotină; aş afișa pe tapet toată mândria pe care o simt acum. Definind timpul scurs aş dovedi încă o dată hotărârea luată, ceea ce în momentul de față nu mai are nicio importanță. Mă aflu deja de partea cealaltă a baricadei. Am trecut prin toate fazele cunoscute și necunoscute ale sevrajului, am depășit depresia, am învins falsa melancolie, am înțeles ce înseamnă de fapt țigara, am acceptat că am mințit și m-am mințit vreme de zece ani că nu pot trăi fără tutun, doar din pricina fricii, doar de teamă că viața mea nu va mai fi la fel de frumoasă dacă îmi neg o plăcere, dacă îmi reprim o nevoie. Numeam *plăcere* și *nevoie*, *simțeam* plăcerea de a-mi liniști nevoia, chiar dacă *știam* că maschează o realitate dăunătoare și urât mirositoare. Nu regret nicio inhalare, n-o să arunc nicio scrumieră, n-o să traduc plăcerea în dependență, n-o să modific nicio pagină doar pentru că în timp ce o scriam, o țigară fumega lângă mine, punând pe seama fumului ei toată inspirația. Nu consider că s-a întâmplat prea târziu să mă eliberez, nu țin neapărat să-mi amintesc cine mi-a pus prima țigară în gură și mi-a explicat cum se trage fumul în piept. N-o să dau vina pe nimeni, nici măcar pe mine, poate pe țigară, poate o s-o las în pace, să rămână exact acolo unde trebuie, în trecut, în toate locurile unde m-a însoțit. Nu vreau s-o jefuiesc de toată însemnătatea pe care i-am atribuit-o, nu chiar de toată. O să-i las doar veleitățile artistice, ca să nu stric armonia rotocoalelor de fum, atât de fragile, atât de efemere.

Am scris deja apologia fumatului. Nu mai exista motive să justific sau să maschez nicio dorință sau să îți povestesc cum tutunul este un capitol important din viața mea, doar că destinul crud m-a obligat să-l închid într-un moment cu totul neașteptat și nepotrivit. Nu. Nu mai sunt victima niciunei închipuirii. Am închis acea carte, nu doar un capitol. Am respirat aer curat, am aerisit camera, m-am spălat, m-am parfumat și pentru prima dată am deschis ochii de nefumătoare. Și ghici? În fața mea nicio tragedie, dramă sau comedie neagră. O cu totul altă viață, o experiență pe care n-aș fi vrut s-o ratez pentru

toate țigările din lume și toate senzațiile pe care ar putea să le provoace real sau imaginar. Atât de mărunță a rămas deprimarea post-fumat pe lângă satisfacția care mă încearcă acum!

Sunt recunoscătoare că pot lua totul de la capăt și pot regusta tot universul meu cu papile virgine. De acum decorul s-a schimbat, fără alambicate fumuri, fără scrumiere duhnitoare, aer poluat, haine îmbâcsite, tuse, voce răgușită, bani risipiți, timp irosit, boală, frustrare în fața semnelor *fumatul interzis* și invidie față de nefumători. Practic, toate acestea și multe altele de aceeași culoare și miros, reprezintă ce am câștigat de pe urma tutunului.

Se pare că am reușit să mă nasc de mai multe ori de-a lungul aceleiași existențe. Așa cum percep acum viața, dovedește clar un început, nu o continuare. Totul are o nouă aromă. Pentru mine. Nu există de fapt arome noi, știu. Este o simplă greșeală de exprimare. Sunt toate noi pentru că nu le mai amestec cu nimic, pentru că le dau importanță, le ofer șansa de a mi se dezvălui ca personaje principale. Am tăiat fumul cu cuțitul și am scos la iveală atâtea lucruri dragi care au trăit până acum în umbra lui.

Cafeaua de dimineață a devenit o experiență în sine. În sfârșit o simt, în sfârșit se numește cafea, pentru că nu mai face duet cu țigara. Pot spune că am identificat prima oară gustul de cafea după ce m-am oprit din fumat. Un pahar de vin este acum o explozie de aromă, miros și culoare, o paradă care-mi străbate corpul lăsând în urma lui pură satisfacție. Când citesc o carte mă pot concentra numai asupra lecturii, fără să mă mai îngrijorez că țigara s-a consumat și-mi va frige degetele sau că mi-a căzut scrum pe covor.

Fie că am în față un ocean dansator sau un munte bărbos și greoi, peisajul mi se dăruiește de jur împrejur, fără să fie împiedicat de inutili nori de fum. Nu mai simt panică atunci când intru într-un restaurant și constat că fumatul este interzis, când rămân fără țigări noaptea și toate magazinele sunt închise, când ies din țară și pachetul de țigări costă de patru ori mai mult, când sunt într-un aeroport și nu-mi voi putea aprinde o țigară încă zece ore, când citesc mesajul de pe pachetul de țigări și știu că este adevărat, când

sunt bolnavă și nu mă pot abține de la fumat. Nu mă mai simt prost când merg într-o vizită și gazda este nefumătoare, când toți din jur se uită la mine dezaprobator în timp ce fumez, când sunt singura dintr-un grup întreg care se îndeletnicește cu așa ceva, când aflu că încă un prieten s-a lăsat și probabil mie o să-mi ia multă vreme să ajung la aceeași hotărâre. Le las toate în seama fumătorilor. Eu m-am eliberat! Acum, când cineva fumează în fața mea, nu-mi mai provoacă poftă de un fum, ci milă. Pornesc la drum cu un bagaj mai ușor, cu un stres în minus, cu o victorie în plus și cu satisfacția unui lucru bine făcut. Pun accent pe *făcut*.

Admit, am îmbătrânit

Fără voia mea, toamna mă aduce de fiecare dată față în față cu vârsta la care am ajuns. Aș fi crezut că ziua mea de naștere, sau așa zisele rezoluții ale anului nou sunt în măsură să smulgă de la mine revelații despre cât de multe au trecut pe lângă mine sau cât de mult mă bucur că altele nu se vor mai întoarce vreodată. Descoperirea mea destul de neașteptată, recunosc, se referă la ultima realitate, la cea care, după prea multe toamne, nu mai simte nevoia să se repete, să pretindă că se află încă în centrul atenției.

Elementul surpriză al descoperirii mele este nevoia mea de a petrece, mai exact lipsa acestei nevoi, preponderent tânără de altfel și toate celelalte activități conexe sau intrinsece cum ar fi clubbing-ul, dansatul și chefuitul (probabil îmi scapă multe alte variațiuni pe tema voii bune – sigur toți termenii legați de tinerețe încep treptat să mi se șteargă din memorie).

Totul a început cu o mult așteptată și organizată bachelorette party, la care mă vedeam participând activ, cu diverse și colorate cocktail-uri ținute elegant în mână în timp ce conversația destindea atmosfera, cu numeroase shot-uri de tequila pe care le sorbeam profesionist (respectând regula sare-tequila-lămâie), ajungând în cele din urmă la nelipsitele picanterii, bârfe și cârcoteli despre care un grup de femei garantat ajunge să discute după ce temperatura crește cu câteva grade de alcool. Toate mi le imaginam descriptiv și dinamic, începând cam cu o săptămână înaintea fericitului eveniment, mai ales pentru că aducea cu el câteva prietene dragi pe care le-am văzut mult prea rar în ultimii ani. Era seara care urma să se distingă de sute de seri în care n-am avut ocazia să scot de la naftalină hainele de duminică (de vineri seara mai precis), nu doar ca să verific dacă mă mai cuprind; o seară care urma să fie bine documentată, cu snapshot-uri ale momentelor cheie, cum ar fi ridicarea paharelor de tequila în cinstea viitoarei mirese.

Bucuria în sine care-mi ghida majoritatea gândurilor înspre vinerea mare a constatat aproape în totalitate în imaginația mea, în scenele pe

care mi le închipuiam boeme și pestrițe, pline de energie renăscută și răzbunată din prea multe vineri nepetrecute, căci în realitate, în afară de autentica fericire de a fi cu prietenele mele (pentru o seară întreagă!), filmul a fost în întregime regizat după un alt scenariu. Iar eu, pe bună dreptate, m-am simțit dintr-un alt film.

Poate ar fi trebuit să încep confesiunea într-o altă manieră, ceva de genul *forgive me friend, for I have sinned; it has been one year since my last party* și să menționez din capul locului că de ceva vreme, parcă de tot mai multă, sunt mamă. E foarte posibil ca aceasta să fie rădăcina încrengăturii ce urmează.

Cu sufletul la gură am ajuns la locul faptei, îmbrăcată destul de comod, în haine de care eram foarte mândră, gândindu-mă că moda poate fi soră cu confortul, mai ales pentru o mamă. Am constatat însă că îmi lipseau pantofii decupați cu vedere la pedichiura french (și desigur manichiura asortată), decolteul ușor indecent, pălăria a la Mraz sau părul întins cu placa, pantalonii pană, accesoriile opulente și telefonul cu sistem de operare android. În rest eram cât se poate de feminină, prezentabilă, însă pentru niște vremuri care se pare că au apus în timp ce eu mă obișnuisem să mă îmbrac cu rochii largi asortate cu egări colorați și bascheți Converse ca să fiu trendy. Acesta a fost primul indiciu în descoperirea incompatibilității mele cu *tinerii din ziua de azi*.

Am comandat cocktail-ul după care salivam de o săptămână și pe când am început să-l savurez cu înghițituri mici și satisfăcute, constat că nici măcar băutura pe care o comandasem nu mă mai alinia standardelor vremurilor în care trăiesc. Nu, nu, în bar sau în club sau pe o terasă cu trecere se comandă acum Aperol Spritz. Bine că am aflat și de acum înainte nu voi mai face greșeli atât de puerile încât să comand pina colada! Nu atât de repede am învățat lecția despre ce servești de mâncare în cazul în care ești o tânără domnișoară sau doamnă aflată în societate. Am îngurgitat destul de dificil rotocoala de pizza quattro formaggi în timp ce suratele păreau cu adevărat sătule după o salată transparentă ornată festiv cu o frunză de rucola. Mda, asta m-a cam durut, recunosc, mai ales că am cu cel puțin

jumătate mai mult decât greutatea lor. Dar la suflet sunt încă tânără și sprintară, mi-am zis, așa că am trecut repede peste discuția care nu pare a se sfârși vreodată, cea despre diete cu rezultate fenomenale. Ar fi fost de-a dreptul stupid să aduc așa ceva în discuție de față cu cele mai finuțe și firave dintre fete.

Tequila a trebuit să aștepte (și așa a și rămas, încă așteptată), pentru că barul a fost doar anticamera petrecerii, aceasta urmând a se muta într-un cadru mult mai prietenos, cum ar fi clubul. Eram surprinsă de itinerariu, dar cu atât mai încântată, încât urma să îmi amintesc pe viu ce se petrece într-un club și care este menirea principală a acestuia.

Prima mișcare pe care am făcut-o a fost să găsesc cel mai comod loc, unde m-am retras cu prietenele mele mame, urmând a discuta despre prima zi de grădiniță a copiilor noștri și de ultimele cuvinte din vocabularul lor. A fost destul de dificil, pentru că singurul lucru de care nu ai parte într-un club este liniștea, lucru care m-a cam neliniștit, recunosc. Am încercat cu stăruință să ne urlăm în urechi, să așteptăm pauza dintre melodii ca să recapitulăm, să verificăm dacă am înțeles corect datele problemei, însă concluzia dureroasă a fost că ideea mea de distracție nu avea nimic în comun cu intențiile stabilimentului. M-am dat bătută și am renunțat să mă mai fac înțeleasă sau să înțeleg ce mi se spunea. Am zâmbit politicos și am aprobat din cap de câte ori cineva îmi povestea ceva râzând, am sorbit preocupată din paharul meu cu picior, plin pe jumătate cu Aperol spritz regulamentar și m-am retras într-un loc unde petrec destul de mult timp în ultima vreme, anume în sinea mea.

Reflexul uman mă îndemna să reflectez cu tristețe la cele ce tocmai le descoperisem, pentru că pierdusem cu totul bucuria de a fi într-un club, de a bea mult și divers, de a dansa pe toate melodiile alese de DJ și de a chiui cu patos când nimerea vreuna din adolescența mea, de a face mutrițe hazlii când una din prietenele mele executa vreo mișcare retro sau de a găsi întreaga atmosferă firească și de bun augur. Nu mai înțelegeam de ce mă aflam acolo (în afară desigur de a o sărbători pe prietena mea mireasă-to-be), de ce trebuia să respir cu forța aerul acela îmbâcsit de fum, de ce nu puteam să mă bucur și

eu pentru simplul fapt că participam la o girls-night-out. Dar nu puteam și gata. Verdictul era clar. Admisesem că am îmbătrânit.

Iar motivul odată acceptat, mi-am regăsit pacea interioară și am fost de-a dreptul fericită să plec spre casă, să-mi văd copilul dormind, să mă cuibăresc în patul cald și să refac mental lista lucrurilor la care să mă gândesc cu nerăbdare la vârsta mea. E absolut firesc să nu coincidă cu cele de acum zece ani (ar fi fost atât de incomod să pretind că ar fi).

Cineva mi-a spus odată că unul dintre secretele fericirii este acceptarea vârstei la care ai ajuns. Eram prea tânără să înțeleg atunci, însă acum mă unge la suflet să știu că am alte dorințe și că e normal să fie așa. E firesc să vreau să îmi petrec timpul liber alături de prieteni care îmi împărtășesc stilul de viață, să consumăm sticle de vin (fie și Aperol) în timp ce în fundal nu se dezlănțuie 1000 de decibeli (sau watti sau ce-or fi), să dansăm blues-uri dacă vrem neapărat și ocazional să pretindem că facem streptease pe Joe Cocker în intimitatea propriilor noastre case. Mă gândesc cu interes la o seară de wist sau rentz sau chiar remi, la o cafea pe o terasă umbroasă cu câteva prietene bune, la o plimbare în parc cu copiii sau la un film de Woody Allen la cinema-ul cel mai apropiat.

Se pare că am devenit destul de selectivă în privința oamenilor și a lucrurilor cu care îmi ocup timpul și sunt realmente împăcată cu această situație. Îmi place vârsta pe care o am, maternitatea, viața pe care o trăiesc, prietenii pe care îi am în preajmă și revelațiile pe care timpul mi le îngăduie în plină toamnă.

Bunicii se nasc din poveștile nepoților

Oamenilor le place să povestească despre trecut, așa cum copiilor le place să întrebe „*de ce?*”. Nici unii, nici alții nu se pot stăpâni. Copii pentru că sunt curioși să afle ceva nou, iar oamenii pentru a-și confirma că ceea ce s-a petrecut cu ei până în prezent a fost cu adevărat important și spectaculos, că în niciun caz nu poate fi dat uitării.

Am crescut auzind povești despre etapele umane, mai întâi de la Bunicu meu, el însuși parcă dintr-o poveste, apoi de la fiecare om nou întâlnit în parte și care, implicit și fără un acord prealabil, a devenit martorul poveștilor mele, părtaș la ce înseamnă pentru mine etapă depășită.

Bunicu își vindea amintirile pe multe hohote de râs, pe suspine ascunse și profunde și pe nenumărate bis-uri. A fost un om care și-a înfruntat viața după principiul *eu sau ea!* Nu i-a lăsat nicio șansă, nu i-a dat prilej să îl consume fără acordul lui. Nu l-am văzut trist, nu l-am auzit să povestească despre lucruri mărunte, de parcă tot ce făcuse vreodată merita să fie menționat într-un manual de istorie, datat, intitulat și vrednic de urmat. Viața lui s-a măsurat în etape clar delimitate de copilărie, școală, meseria de cizmar, femeia care i-a devenit nevastă, război, sfidarea morții, construirea unui cămin (la propriu, cărămidă cu cărămidă), familia, pensia, nepoții și rememorarea acestora până în ultima zi de viață.

A iubit viața cu pasiune, iar viața l-a iubit chiar mai mult, ca o femeie care știe că nu există pe lume un bărbat mai vrednic de iubire ca el. Faptele lui erau definiția unui cer senin și clar, cunoșteau doar sensul ascendent, iar greutăților cumplite prin care a trecut le răpea gravitatea și o înlocuia cu umor de fiecare dată când le venea rândul să fie povestite.

Așa, gândindu-mă la el și la incredibilul talent pe care îl avea de a spune povești, îmi dau seama că doar o viață trăită frumos și o atitudine orientată spre plinătatea ei pot da naștere unui bun povestitor. Nu toți bătrânii din lume știu să îmbrace o întâmplare în straie de sărbătoare, ba chiar sunt unii care reușesc să îți tăie pofta de viață forțându-te să le ascuți diagnosticile reale sau închipuite. Da, bătrânii în general sunt înțelepți pentru că au dat toate extemporalele și au trecut cu bine sau rău de toate testele grilă și cumva au față de noi avantajul experienței și al anilor, însă bunicii aceia de poveste, coborâți din paginile îngălbenite ale unei cărți știute pe de rost, sunt doar cei care au găsit propriei povești interpretarea potrivită și o pot șopti nepoților la ceas de seară, insuflându-le, odată cu morala, dorința de a deveni ei înșiși astfel de bunici povestitori.

Nu întâmplător era *Bunicu* cartierului în care am copilărit. Văzându-l pe stradă venind spre tine, te transformai într-un copil curios să afle totul, despre orice, având în vedere că el era expert în viață. Nu știai niciodată ce poveste urma să-ți spună și îl întâmpinai fericit, permițându-ți răgazul de a-l asculta. Se întâmpla dese ori să se repete, însă n-a deranjat niciodată pe nimeni și oricum, era de înțeles – cu atât de mulți oameni stătea de vorbă, încât era normal să nu mai poată ține minte cui și ce îi spusese.

O vorbă de-a lui ce l-ar descrie perfect și căreia i-ar sta bine gravată pe o tăblița motivațională sună cam așa:

"Primii optzeci de ani sunt grei, apoi totul e floare la ureche."

Înțelepciunea era haina care îi venea cel mai bine, iar felul în care o purta, asortată cu costume simple și croite perfect pentru statura lui, era o lecție despre omul invincibil sau, că să dau un exemplu pe înțelesul contemporanilor, despre ce înseamnă să fii *supererou*. Lucrurile erau clare pentru el. Totul avea o explicație logică și oricărui incident neprevăzut îi găsea repede un sens pentru care a trebuit să se petreacă.

Orice persoană care l-a cunoscut are o amintire vie cu el sau despre el. Nu există om care să fi fost vreodată în compania lui și care să nu îți poată spune ce a făcut sau zis Bunicu. Fiind bunicul meu, toate amintirile mele cu el sunt firești, pentru că toate purtau semnătura lui, însă pentru ceilalți, ceea ce aflau despre el li se părea ieșit din comun, cu atât mai mult cu cât spre sfârșitul vieții a trăit în Pitești și era acel exemplar rar de ardelean care stârnește curiozitate printre *sudiști*.

P.S. Un prieten de-al meu l-a întâlnit într-o zi într-o stație de autobuz unde dădea cu un ciocan într-un ciot de bară de metal ieșit din asfalt. Încerca să îl turtească, să îl apropie cât mai mult de pământ, să nu se mai împiedice oamenii de el. Stând pe banca din stație și cugetând la sensul vieții, a constatat că majoritatea călătorilor, coborând din autobuz, se împiedică de bară. A luat ciocanul și cu gestul lui, le-a făcut viața puțin mai frumoasă călătorilor cu mijloacele de transport în comun. Astfel de amintiri a lăsat Bunicu în urmă.

Capitolul IV

Identitate

Cine nu sunt

Nu sunt multe lucruri, nu sunt o minune, o forță, nici măcar ceva concret, însă toate celelalte care sunt, sunt pe deplin ale mele și oricât încerc să mi le fur, să mi le arunc, reneg, se întorc la mine ca un bumerang.

Unicul din lume

Încercând să îmi imaginez viața ca pe scena perfect immortalizată de vreun pictor celebru pe o pânză uriașă sau frescă italiană, o văd ca pe o scenă de război. Război subtil, subînțeles. În spatele tuturor războaielor vizibile, măsurabile în victime și daune, se desfășoară veșnicul război al sinelui cu lumea. Dezlipindu-l de ființă și considerându-l o entitate aparte, purtându-și epoleții și capa invizibilă, se tot împiedică de noi, luptându-se. Ce disproporție... un sine contra unei lumi. Eul, singura pradă de război este fața frumoasă a vieții, chipul de copil salvat din ghearele urâtului, floarea crescută pe mormintele atâtor evenimente aparent inutile. Suntem deci ceea ce rămâne după fiecare bătălie, partea concretă și valoroasă a existenței lumii. Așa se naște Unicul în oameni.

Irosim sau construim?

Mă gândesc de ceva vreme, să tot fie vreo patru ani, la timpul pe care l-am irosit de-a lungul vieții făcând lucruri care nu mă reprezintă, petrecând timp cu oameni care nu ofereau nimic prin prezența lor, construind asiduu la un viitor care nu s-a întâmplat, cheltuind energie pentru o viață pe care nu mi-am dorit-o neapărat. Am calculat la un moment dat anii întregi care adunați pe tortul meu aniversar nu reprezentau nimic din visele mele trecute, doar întâmplări îngăduite și trecute cu vederea. Norocul meu a fost că am avut parte de iubire și respect să pot înlătura regretul de a nu fi trăit viața mea și de a mă concentra pentru prima dată asupra unei vieți pe care să o iubesc cu adevărat.

Dincolo de cuvinte sunt întotdeauna faptele și ce mă surprinde de fiecare dată când nu-mi înțeleg destinația, este că niciodată până acum nu am căutat răspunsul în fapte, ci mereu în cuvinte, în senzații. Însă vine vremea, așa cam după treizeci de ani, când fapta bate gândul, când nicio scuză nu mai poate explica neîmplinirea. Întâi sunt visele, apoi gândurile, apoi planurile, la urmă faptele. Se pot naște noi vise, însă doar după ce primele au fost bifate ✓ pe lista de realizări sau cel puțin a tentativelor.

Astfel, cu gândul la timp și al lui consum (ne)cumpătat, mi-am găsit pacea, pentru că am ajuns la finalul unei liste, iar acum încep o foaie nouă, albă, virgină pentru faptele viitoare. Nu există radar și nici cronometru de care să ținem cont în drumul nostru către împlinire. Nu ne putem grăbi, așa cum nimeni nu ne poate amenda pentru rătăcirii. ***Fiecare ne folosim de timp de parcă el ne-ar aștepta pentru totdeauna.*** Abia când închidem un capitol putem aduna anii și face bilanțul dintre irosire și împlinire. Ce rămâne după, este tot ce am construit. Restul nu poate fi judecat, pentru că fără de el, balastul, nu am putea ridica nimic.

Nu știu dacă am ajuns unde mi-am dorit, nu știu dacă sunt acolo unde mi-au prezis ursitoarele, tot ce știu cu certitudine este că nu

aveam cum să rămân în urmă și nici mai departe de aici nu puteam fi.
Orice altă variantă e filosofie.

Câte definiții poți da vieții?

Fie că este trăită, descrisă, cântată, pictată, plânsă sau preamărită de întreaga omenire, viața este singura dilemă despre care niciodată nu s-au spus destule, căreia niciodată nu i se vor închina suficiente ofrande. Ca să fim cinstiți, singura competiție reală pe care o are este dragostea, însă în afară de ea, (și poate de politică), nimic nu îndeamnă omul mai mult la exprimare, la destăinuire, la convingere. Și asta numai pentru a da o nuanță previzibilă imprevizibilului, pentru a o lua cumva în stăpânire, tocmai pentru că este de nestăpânit. Poate paradoxul constă în faptul că doar ceea ce crează omul, opera sa, poate cu adevărat să captureze natura vieții, în niciun caz omul însuși.

Dacă ar fi să descriu viața într-un cuvânt, acela ar fi (și este, de când caut explicații metafizice) surprinzătoare. Desigur că surpriza pe care o aștept este mereu bună, chiar și atunci când am parte una neplăcută. Câteodată mă tem că a uitat să mă surprindă și mă conving că am dreptate, că sigur nu-și va uita menirea. Alteori mă tem că m-am înșelat, că n-am interpretat bine intențiile ei și că speranța mea este o copilărie. Însă aceste două conspirații se intercalează la nesfârșit în mintea mea, până când sunt din nou surprinsă.

Și probabil că afirmația (neapărat cu semnul exclamării la final) cel mai des găsită ca explicație a vieții și a căilor ei de a se desfășura sau ca revelație atunci când se face lumină este: "[ASTA-IVIAȚA!](#)"...

Corporatist sau scriitor.(?)

Fie că e afirmație, fie că e întrebare, concluzia este una singură. Am fost corporatistă, sunt scriitoare, am fost cândva ambele deodată, uneori puternic corporativă și doar tangibil literară, alteori convinsă de contrariu.

Acum, în primul ceas al lui 2013, analizez detașat răposatul an fatidic și sunt mai mult ca oricând convinsă că maiășii s-au referit la lucruri mult mai subtile decât apocalipsa. Într-un fel, cel mai important de altfel, viața mea, așa cum o știam, a încetat în 2012, iar cea pe care o trăiesc acum este un mugure pe care abia învăț să-l privesc, să-l miros fără să-i fac rău cu entuziasmul meu incontrollabil. Gheață și foc am simțit în continuu, alternativ sau simultan, tot anul, fără vreo pauză domoală în care să apuc să-mi trag sufletul, să înțeleg ce se întâmplă. Însă nu era încă momentul să înțeleg, pentru că abia acum sunt în stare să privesc cu claritate dincolo de prăpastia unui an autosuficient.

Cei care au citit deja „[Corporatistul](#)” știu de mottoul lui Alix Albu, „sometimes you have to jump off the bridge and build wings on the way down”, cel care l-a determinat să își ia soarta în propriile mâini. Ei, nu e un secret sau vreo surpriză, însă acesta este de fapt mottoul meu și coincidența face ca acest roman să fie de fapt sportul extrem pentru care nu credeam că am suficient curaj. 2012 mi-a oferit decorul și circumstanțele propice pentru a-mi asuma riscurile și a sări fără să mă mai agăț de vreo frică sau îndoială.

Am trăit cele mai intense senzații, de gol și plin, de început și sfârșit, de curaj și inconștiență, de contradictoriu și firesc, încât, pot să vă spun sincer că sigur mi-am demonstrat mottoul. Până anul trecut, fraza aceea însemna pentru mine ceva romantic și eroic, sugestiv și provocator, pe care dădea bine să o menționez pe toate site-urile la rubrica profile, însă abia acum pot să afirm că săritul și podul și aripile sunt parte din trecutul, din istoria mea. Încă n-am aterizat și nu știu când o voi face, însă podul de pe care m-am aruncat a fost

mai înalt decât anticipasem, iar curajul de care am dat dovadă nu a fost imediat urmat de lauri, așa cum îmi imaginasem, mai degrabă de goluri de aer.

Sunt în întregime Alix Albu. N-aș putea spune de ce nu am sexul personajului, însă pot spune cu certitudine că fără el și inspirația lui, aș fi fost în continuare doar o scriitoare sub semnul întrebării, o corporatistă oarecare pe un pod între două lumi separate, roasă de ciuda de a nu mă putea desprinde de bolovanul pe care-l purtam de ani întregi pentru a-mi elibera mâinile să pot scrie.

Am ajuns să cred că mottourile astea ne sunt predestinate. Gândește-te la citatul tău preferat și vei vedea că te urmărește poate de-o viață întreagă și vestea cea bună este că nu-ți va da pace până nu va fi devenit adevărat.

Am început acest text cu gândul că voi scrie despre cele două lansări, cea de la București și cea de la Cluj, însă trebuia mai întâi să vă povestesc despre originea acestei cărți, despre (re)nașterea ei și a mea deopotrivă. Și uite așa mă întorc fără să vreau la titlu, mai exact la paradoxul corporatistului din mine. Da, pentru că dacă nu aș fi fost corporatistă, nu aș fi scris această carte. Însă ceea ce mă duce cu gândul la paradox este ceva ce ține de scrisul meu.

Ideea mea despre ce eram (înainte de „C”) sau nu în stare să scriu începea și se sfârșea cu experiența proprie, cu stilul memorialistic și cu siguranța că nu aș ști să scriu altceva, altfel. Ce n-am știut însă până anul trecut este că atunci când îți iei inima în dinți și vrei cu tot dinadinsul să-ți îplinești un vis, devii brusc în stare de cele mai fantastice lucruri. Eram sigură că nu știu să compun un roman cu intrigă, cu o serie de personaje sau cu dialog... până când am fost. Despre frumusețea acestor întâmplări neașteptate este vorba atunci când te hotărăști să-ți schimbi destinul; niciodată nu știi de ce ești capabil până nu schimbi ceva, până nu îți dai voie să fii așa cum ți-ai imaginat de o mie de ori dar n-ai avut curajul s-o faci.

Mă simt un om împlinit și sunt în sfârșit cu adevărat mândră de mine. Sunt împăcată cu tot ce am făcut, pentru că cel puțin odată în viața mea am avut curajul să schimb ceva, să fac așa cum am simțit, fără rezerve sau cenzură.

E însă obositor să zbor când până nu demult știam doar să merg. Mi-a fost garantată doar priveliștea, nu și confortul atunci când mi-am asumat schimbarea... Încă nu am habar unde mă va duce vântul, însă am încredere că aripile care mi-au crescut între timp mă vor purta spre locuri de care nici nu știam că există.

Crezi în fapte sau în vorbe?

Am început să citesc cu adevărat către finalul copilăriei, când adolescența bătea cu pumnii la ușa personalității mele, gata-gata să dea buzna peste naivitatea mea longevivă. N-am avut niciun îndrumar de lectură, nimeni să-mi compună o listă de bifat de-a lungul curiozităților mele literare. Era deja prea târziu să o iau de la capăt cu bibliografiile de vacanță din școala primară, așa că m-am bazat doar pe dorința de a citi și pe biblioteca generoasă a familiei. Depășisem deja vârsta corespunzătoare pentru savurarea basmelor, așa că am urcat două trepte deodată și am ajuns direct la Charles Dickens, cel despre care toată lumea spunea că știe cel mai bine care-i treaba cu copiii. Și așa am debutat eu, cu oarbă încredere în penița autorului britanic, în universul pestriț al literaturii, începând să cunosc lumea care fusese odată ca niciodată.

Înghițeam volumele cu neașteptată poftă și mult mai curând decât aveam pretenția de la mine, parcursesem deja lista de titluri cunoscute, lăsându-i în urmă pe David, Oliver, Nicholas, Martin, Pip și Estella. M-am trezit față în față cu provocarea de a continua cu un titlu dificil – Hard Times – și nu pentru că timpurile în care trăiseră celelalte personaje fuseseră mai puțin grele, ci pentru că primul paragraf din carte mi-a atras atenția și m-a forțat să iau atitudine și să fiu împotriva. Sună (selectiv) ceva de genul acesta:

“– Fapte, iată ceea ce doresc eu! Învățătura pe care le-o vei da băieților și fetelor de aici să cuprindă numai Fapte, în viață n-ai nevoie decât de Fapte. Să nu sădești nimic altceva, și toate celelalte smulge-le! Numai cu ajutorul Faptelor poți forma mintea unui animal cugetător; nimic altceva nu le poate fi de folos vreodată! Așa că rămâi strict la Fapte, domnule!”

Eram o fetiță visătoare care se lovise de aceste presupuse fapte care vroiau neapărat să fie cele mai importante din lume și care nu lăsau loc altor manifestări umane cum ar fi gândurile și senzațiile, nu întâmplător cele care erau pe vremea aceea cele mai de încredere

refugii pentru mine. Mă dădeam cu capul de cuvântul Fapte, rugându-mă să se spargă într-o mie de gânduri, ca astfel să-mi pot demonstra naiva ipoteză. Însă Faptele nu aveau de gând să cedeze atât de ușor sub presiunea puterii mele de convingere, așa că au rămas blocate în memoria mea ca fiind cele mai incomode realități.

M-a urmărit acest fragment 20 de ani, desigur scos din context și iată că acum a început să rezoneze cu convingerile mele. Mi-e destul de greu să admit așa ceva, mai ales pentru că rădăcina mea de om liric este adesea udată de iluzii și presupuneri în loc de fapte. Însă, privind în urmă, viața mea este preponderent presărată cu fapte mai degrabă decât cu iluzii. Proporțiile de vise și fapte sunt egale în evoluția mea și mă găsesc (surprinzător) echilibrată la această răscruce de viață. Niciun vis pe care l-am alimentat cu ani de contemplare aparent pasivă nu s-a rătăcit în neant, ci a găsit o cale să încolțească.

Orice am râvnit, la un moment dat am avut. Orice am sperat pentru mine, într-un final precoce sau tardiv, am ajuns să trăiesc, de bine sau de rău, indiferent de finalitate. Este evident că nu tot ce mi-am dorit a fost bun, la fel cum nu tot ce am încercat să evit fără succes a fost rău, *din ciclul ai grijă ce-ți dorești*. Sunt precum plaiul mioritic al lui Blaga (o referință literară de care am abuzat, recunosc, de fiecare dată când a trebuit să compar existența umană cu un concept filosofic recunoscut care să-mi dea speranța că după orice vale urmează un vârf), ard și renasc, mă consum și mă re-creez după fiecare Fapta, negreșit.

Ceea ce întregește acum ideea despre Fapte este exact lucrul de care îmi era cel mai frică atunci când am dat de textul cu pricina și din cauza căruia speram să nu se adeverească, anume că fără curaj, ambiție sau nebunie, Faptele nu se petrec, iar visele nu se împlinesc. Așadar, niciun lucru important nu se înfăptuiește fără efort (inclusiv speranță, rugăciune, imaginație, sacrificiu, compromis, luptă), la fel cum niciun vis nu devine realitate dacă la un moment dat nu acționăm. Însă ce e cu adevărat fantastic este că devenim conștienți

de Fapte abia după ce s-au petrecut, așa cum realizăm că trăim într-un vis din copilărie, mult timp după ce l-am creat.

Noul se naște când balanța este într-un echilibru perfect

Am mai spus-o și o repet acum, pentru că tot ce există, ce respiră în jurul meu, mi-o dovedește mereu. Ziua, noaptea, anotimpurile, verdele copacilor, anul școlar, culoarea părului, anatomia mea, prietenii, prețul benzinei, dorințele, geografia globului pământesc nu vor fi niciodată la fel, aceleași, mereu se vor schimba. De data aceasta nu vreau să evidențiez acest proces atât de elementar și nu e nevoie să dezvălui ceea ce se vede cu ochiul liber, ce se poate observa după fiecare clipire de gene.

Vreau să mă opresc fix asupra momentului în care ceva se schimbă, la punctul acela definibil, unde ziua devine noapte, unde încetez să vreau ceva pentru că l-am obținut, unde copacii își schimbă veșmântul din omăt alb și pufos în muguri și flori, unde părul meu va începe să încărunțească. Momentul acela este o simplă continuare, devenire, o creștere, o amplificare sau doar o certitudine că ceea ce a fost nu va mai fi sau că ceea ce nu era, a prins viață. În același timp este evident un punct de plecare, un început, un nou drum. Și aici vroiam să ajung, pentru că eu sunt un om al acestor momente. I love fresh starts, new beginnings. Toată viața îmi este astfel împărțită. Sunt conștientă de fiecare sfârșit și început. Sunt atât de atrasă de acest aspect, cu atâta nerăbdare aștept să pornesc pe alt drum, să închid o ușă, să deschid o alta, încât încununez efectiv momentul, îl marchez fizic, îl diferențiez de celelalte.

Încă de când eram mică obișnuiam să reîmprospătez atmosfera în preajma unei schimbări. Îmi amintesc clar, când venea iarna (sau alt anotimp, dar în special când începea să ningă, cea mai dragă perioadă din an) schimbam tot ce aveam putere să mișc în cameră, mutam biroul cu vederea către geam, înlocuiam borcanul în care-mi țineam ustensilele de scris, pictam ceva în ton cu momentul, toate astea de bucurie că de atunci încolo începea iarna, iar eu delimitam în acest fel două anotimpuri. De câte ori îmi aducea tata din

“străinătate” haine, cărți, culori, dulciuri sau ce altceva se obișnuiește, rearanjam tot prin dulap și sertare, aruncam tot ce mi se părea vechi și fără folos și le înlocuiam cu noile lucruri, pe care le puneam la loc de cinste, să simt cu adevărat că m-am înnoit. La fiecare început de an școlar începeam un caiet pe care-l intitulas “Poezii dragi”, în care transcriam versurile cele mai dragăle pe care le citeam. Nu aș fi putut face acest caiet în nicio altă perioadă, nu și-ar fi avut rostul.

Când venea vacanța de vară mă mutam în altă cameră, să dorm în alt pat. De ce aș fi dormit în același pat în care am dormit când mergeam la școală?... Când dădeau zăpezile sau înfloreau zarzării, în afară de înlocuirea hainelor groase cu cele subțiri și invers, le probam pe toate, încercam să găsesc fiecare variantă de asortare, ca să-mi dau seama câte posibilități de ținută aveam (oricum, făceam asta pentru că aveam doar câteva). Dar niciodată după aceea nu mai nimeream să le potrivesc la fel. Acestea se petreceau până maxim la vârsta de optsprezece ani. Atât îmi amintesc acum. După aceea nu mai țin minte dacă am respectat ritualul sau nu îmi mai dau seama, însă știu că toate marile schimbări ce au urmat au fost încununate cu toată imaginația mea pusă în practică, astfel încât să simt cu adevărat că ceva s-a schimbat. Nu sunt pregătită acum să punctez aceste momente, însă vreau să spun că ceea ce schimbam în jurul meu, copil fiind, în exterior, nu și-a păstrat ponderea. Acum evidențiez totul prin ceea ce fac și gândesc, prin atitudinea pe care-o adopt față de schimbare. Și asta e o încercare mult mai grea.

În continuare mă influențează ceea ce mă înconjoară și asta nu cred că se va schimba vreodată. Simplul fapt că am pus aici o măsuță și un scaun și sunt numai pentru mine, mă face să scriu mai des decât atunci când trebuia să improvizez ceva să am unde scrie, chiar dacă la prima vedere inspirația e cea care ar trebui să mă îndemne să o fac. Cred că exemplul ăsta nu era dintre cele mai nimerite, însă este o dovadă vie că eu însămi provoc schimbări, ajut lucrurile să ia o altă întorsătură. Nu doar viața schimbă culoarea din ochii mei, o fac și eu, prin decizii bune sau nu, iar atunci când se întâmplă, ajut tot universul meu să fie gata de drum, să-mi înlesnească un alt început.

Suntem suma schimbărilor trăite

Constat că schimbările pe care le găzduiesc cu curaj de vreme însemnată nu sunt, cum mă așteptam, înrudite. Le-am primit pe toate presupunând că au aceeași mamă și un scop comun, că își împart responsabilitățile în mod egal și au venit mai multe deodată ca să aibă mai mult spor.

Probabil așa ar fi crezut oricine, că schimbările devin previzibile odată ce s-au instalat într-un nou decor, că odată ce le-ai deschis ușa și le-ai poftit înăuntru își vor vedea lungul nasului și întotdeauna intențiile lor vor fi bune dacă s-au deranjat într-atât încât să-și sacrifice comoditatea.

De aceea sunt acum atât de contrariată să descopăr că unele nici nu au habar de existența celorlalte, că sunt atât de diferite între ele, lăsându-mi impresia unor origini pline de surprize.

Unele sunt schimbări pe care mi le-am dorit, le-am provocat, cărora le-am permis să-mi modifice viitorul pentru că stătea în puterea mea, iar schimbările erau rezultatul direct al voinței mele. Am crezut că acesta este singurul soi, cel obedient, cel care se lasă atras doar de voință.

O specie nouă și-a făcut însă apariția. Nu zic că nu este binevenită, însă nu o pot stăpâni. Aceste schimbări se petrec pur și simplu, se instalează de la ele putere, iar eu sunt cea care trebuie să se adapteze la definiția și valoarea lor. Recunosc, am tânjit după ele, dar n-am apucat să le formulez. Au apărut din senin, fără să le fi așteptat așa cum ar fi meritat. Chiar dacă într-un fel le-am atras în viața mea, nu am participat activ la nașterea lor și nu știu cum ar trebui să mă comport acum că le-am demascat. Dacă în cazul primelor acționez, în cazul acestora reacționez.

La primul contact mi-am zis că voi supraviețui. Apoi am văzut în el o oportunitate și nu m-am mai simțit dator să reacționez, pentru că mă aflu în fața unui fapt împlinit. Am hotărât în schimb să merg

înapoi pe firul acțiunii și să descopăr dacă la origine mă voi găsi tot pe mine.

Nu este surprinzător să descopăr că toate schimbările încep cu un gând, că toate au obârșii modeste, ci cât de original se dezvoltă și cât de hotărâte își urmează cursul. Chiar dacă aparent am uitat de ele, într-o bună zi mă pot trezi un alt om, cu o înfățișare necunoscută, cu un prezent total diferit de trecutul meu.

Am deschis sezonul schimbărilor. Toate sunt binevenite, cu cât mai diferite cu atât mai bine. Toate sunt de fapt bucăți rupte din mine, azvârlite în neant, care mă vor reîntregi cândva, după ce-și vor fi sfârșit călătoria.

Cad, mă ridic și merg mai departe

Lucrurile sunt simple, știute de când lumea și de când omenirea. Nimic n-ar trebui să surprindă pe nimeni, nimic imprevizibil, căci imprevizibilul s-a născut și el cu prima fărâmbă de viață. Cu toate acestea, suntem la fel de surprinși, în atotcunoașterea noastră, când drumul pe care mergem își schimbă direcția sau perspectiva.

Fiecare om nou reia această învățătură de la capăt atunci când se naște, de parcă ar descoperi pentru prima dată în istoria omenirii că existența înseamnă schimbare, nou și neașteptat. La fel și eu, înfrunt fiecare zi descoperind ceva nou despre mine, dar vechi în istoria cunoașterii umane și mă comport de parcă sunt singurul care experimentează viața în acest fel.

Merg semeață și glumeață, pe alocuri arogantă și simt atât de limpede încredere în mine și atât de solid terenul de sub picioare și nimic, dar nimic, nu mă poate duce cu gândul măcar la vulnerabilitatea mea și a timpului meu în această lume. Apoi, absolut repetabil și neașteptat în același timp, mă împiedic și stratul de ozon cu care îmi împrăștiam plămânii în urmă cu un minut, se transformă în gustul înecăcios de țărână al unui nou eșec. Sau prăpastie. Sau zid. Sau teren accidentat. Depinde cât de dureros este impactul dintre așteptările mele și Neașteptatul inoportun din calea mea.

”Toate-s vechi și nouă toate”. Noapte – zi, Acum mi-e clar. Mi-era clar și acum douăzeci de ani, dar parcă atunci nu mă gândeam atât de rapid, aproape instinctiv, că mă voi ridica. Este inevitabil să cad, iar acum, după treizeci de ani ani de experiență în căzut și ridicat, încă din timpul căzăturii știu că mă voi ridica.

Ce fericire că eu sunt eu și nu altcineva

O, dacă ar fi să adun la un loc toate înfățișările pe care le-am adoptat de-a lungul anilor, drept chip sau scut, aş putea interpreta de una singură rolul tuturor personajelor dintr-un roman scris de Garcia Marquez, fără ca acestea să fie înrudite.

Într-un final, nu mai este vorba despre asta atunci când mă privesc într-o oglindă. Atât de obositor a fost să trebuiască să îndepărtiez fiecare chip, unul după altul, până să ajung la mine. A fost epuizant până când, odată îndepărtate, nu le-am mai îmbrăcat. Le-am redat trecutului, care mi le vânduse la mâna a doua drept noi-nouțe.

Acum că tot ce mă preocupă se găsește în prezent, nu mai am răbdare și toleranță pentru episoade depășite, oricât de atrăgătoare titlurile și de promițătoare scenariile. Ceea ce a rămas în oglindă, după fiecare dezgolire, este unicul personaj pe care vreau să îl mai interpretez vreodată și nicidecum în reecranizări ale trecutului. Exista prea multe resurse de original pentru a mă mai preocupa de *a fost odată*.

Mă simt ușoară și nouă, total uimită de simplitatea acestei descoperiri, autentic fericită să aflu că eu pot fi doar eu și nu altcineva. Interesant cum drumul cel mai lung duce la cel mai apropiat punct de pe hartă, iar după cea mai grea luptă câștigăm ceva ce ne aparținea de la bun început. Și, abia după toți kilometrii parcurși și toate înfrângerile suferite, am reușit să înțeleg un adevăr elementar, pe care nu mai am cum să-l uit sau să-l ignor de acum înainte.

Cireașa de fi chiar eu eu, peste tortul de a avea o familie absolut minunată și bezeaua de a putea scrie liniștită în casa mea din pădure, sunt felul meu preferat de mâncare, de care n-am cum să mă satur vreodată. Recomand cu entuziasm oricărui spirit gurmand să încerce simpla rețetă a unui eu original, fără e-uri sau coloranți artificiali,

combinat cu pasiune proprie și cu un *acasă* comod și primitor. Cu această stare pe care o respir zilnic, sunt capabilă de cel mai original viitor.

Bacalaureatul și luna plină

De ceva vreme mă gândesc la luna mea din Pitești, cea din dormitorul meu. Luna aceea era în stare să scoată din mine o paradă de cuvinte deloc modeste la adresa ei însăși, prin stiloul meu. Mă scotea pe pervazul ferestrei de câte ori era plină în toiul verii. Uneori reușea să o scoată și pe buna mea prietenă, P. , să-și arate cârlionții pe geam, să mi se alăture în adorația [lunatică](#). Nicio întâlnire cu luna aceea nu scăpa de fumul cultural al țigărilor More, cele lungi, maro, subțiri, feminine, clandestine, eliberat nopții. Recunosc, acum aș fuma una, măcar așa, de dulce amintire, în cinstea luminoasei mele adolescențe.

Nu știu cum sunt acum fetele de 18 ani sau cum erau pe vremea când eu eu și P. ne găseam în preajma majoratului, dar noi, în nopțile verii dintre absolvirea liceului și examenul la facultate, obișnuiam să îmbinăm studiul cu plăcutul. Pervazul ferestrei mele din Pitești, alt [Pitești](#) decât cel de azi, ne era martor, ne știa ritualul. De cum se întuneca, ne asculta cum recitam Voiculescu, Stănescu, Eminescu și cum P. îmi servea pe scurt și pe înțelesul meu Preda. Literatura română părea să fie cea mai potrivită pentru serile ce ne apropiau una câte una de studenție.

Chiar și petrecerile ni se păreau propice recapitulării materiei pentru bacalaureat. Îmi vine în minte o petrecere în vecini, în C13+B2, unde simboțiștii francezi au rămas în istorie – a mea și a P.-ei, desigur. Alcoolul nu avea putere să ne scoată din mood-ul studiu, din contră, înlesnea oratorilor din noi o dulce incursiune în lumea simțurilor traduse prin vers. Nu reușeam să ne ținem bine echilibrul, însă puteam lejer dezvălui intențiile literare ale lui Baudelaire, cu măiestrie de virtuoz, cu voce tare, deranjând cupluri timide ce căutau un loc retras pentru intimitate.

Să tot fie 18 ani de atunci și nici amintirea verii de după bacalaureat, nici luna aceasta călătoare nu și-au pierdut intensitatea. Poate că paharul de vin roșu mi-a deschis mai tare apetitul pentru descrieri

juvenile ale lunii adolescenței mele, poate doar, în plinătatea ei, luna mi-a luminat trecător un capitol care pentru totdeauna va fi înrudit cu orice lună, de pe orice cer. În orice caz, noroc, P..

Trăiesc un (ne)sfârșit șir de începuturi

Am trăit treizeci și de ani pe traiectoria unei pietre aruncate peste apă, care face din loc în loc cercuri mari, din ce în ce mai mici. Așa am trăit și eu, circular. În fiecare perioadă din viața mea am trecut de mai multe ori prin același loc, atât cât să nu-mi uit itinerariul. Și mi-e bine. Apreciez detaliile unei astfel de experiențe. Ajung mereu acolo unde o particulă s-a desprins de mine și pierde alta pe drum și tot așa la nesfârșit, adică până la sfârșit. Sper să n-amețesc!

Circulară și sinusoidală ar fi și mai bine descrisă înaintarea mea prin viață, dacă aș fi nevoită să fac o schiță, să mă fac și mai bine înțeleasă. *Sus-jos* este singura metodă de deplasare pe care o stăpânesc, prin care pot evolua. N-a fost niciodată altfel pentru mine! Continuările și sfârșiturile mă plictisesc de moarte și transformă orice perspectivă în capăt de drum. N-am cum să merg înainte dacă n-o pot lua mereu de la capăt. Ironic, nu? Mă îndrăgostesc de mine, de oameni și de lume în aceeași măsură în care mă satur de toate și de toți și doar un nou început mă poate face să mă răzgândesc la (ne)sfârșit. O explicație răsuflată a acestei atitudini ar fi "după ploaie vine soare", însă n-am de gând să-mi răsuflu frumosul text și distinsa revelație.

Cel mai puternic argument în defavoarea acestei manifestări a spiritului este că la fiecare *început* am același sentiment de *întotdeauna*, așa cum fiecare continuare îmi pare să nu-și mai sfârșească plictisitoarea insistență. Cu alte cuvinte, deși sunt conștientă de acest plai mioritic (ca să-l bag în discuție și pe Blaga, nu de alta), deși îmi sunt la fel de familiare văile precum și înălțimile, deși am luat la cunoștință repetabilitatea acestui fenomen, de câte ori mă aflu la început de drum, am sentimentul că începutul nu se va sfârși niciodată, iar atunci când simt cel mai tare nevoia unei schimbări, simt că aceasta nu va apuca să se mai producă vreodată.

Sunt prăpăstioasă în aceeași măsură în care sunt optimistă și încă nu am învățat să fiu pur și simplu gheață la mal (nu găsesc o expresie similară acestui echilibru). Sunt ca o balanță care niciodată n-apucă să își anuleze greutatea, să se relaxeze la punctul 0. Stările mele firești sunt entuziasmul și epuizarea, în ambele cazuri căutând senzația de pură relaxare, pe care încă n-am apucat să o experimentez. De ce nu regret mai profund această lacună emoțională, este pentru că ambele variante de expresie a sinelui meu, ajunse la limită (cea a entuziasmului sau a epuizării, cum spuneam), se manifestă prin *scris*. Probabil că starea aceea de respiro după care eu alerg ca după fata morgana nu este creatoare, pur și simplu este ușurare.

Simt că prețul scrisului este exact lipsa unei ușurări, că singura ușurare pe care o pot simți se petrece atunci când scriu.

Tu pe ce drumuri rătăcești? Unde vrei să ajungi?

Drumuri. Iubesc drumurile. Dinspre și către.

Drumurile îmi amintesc de perioade din viață în care eram cineva, apoi altcineva, mereu eu călătoare. Îmi amintesc de confruntările mele cu viața și de pașii cu care am măsurat durerea sau fericirea, adunându-i în hărți ale vârstelor trăite.

Drumuri către școală și liceu, străbătute la pas, privindu-mi reflexia în vitrinele magazinelor, cu popasuri la librărie pentru un stilou nou sau un caiet în care să-mi scriu gândurile sau la cofetărie pentru o prăjitură Egreta. Drumul către bazin, îndurat cu atâta răbdare de dragul tatălui meu, în dimineți întunecate de iarnă, cu câini vagabonzi ieșindu-mi în cale chiar înainte să ajung la antrenamente și în după amiezi grăbite dinspre școală, cu ciudă față de copiii care se jucau în fața blocului în timp ce eu urma să înot kilometri plictisiți de craul, spate, fluture sau bras. Drumuri ținute secret, neștiute de părinți, furate nopților de vară în căutarea unui sărut și a unei îmbrățișări de băiat curios.

Drumul către Cluj, dinspre Pitești, lung de 310 km cu mașina sau dublu cu trenul, ocolind arcul carpatic pe la Piatra-Olt. Drumul către facultate, de pe Dorobanților până la BCU, tihnit cu troleul sau cu bătăture când n-aveam bani de bilet. Drumuri către cele patru joburi corporatiste, cu pauze îndelungi în cafenele unde aveam masa mea preferată, unde îmi îngăduiam răgazuri în paginile lui Jeni Acterian, ale lui Grigore Băjenaru, Ion Minulescu, Gib Mihăescu și Mihail Sebastian. Drumuri dinspre acele joburi, cu mintea încărcată de vocile și atitudinile sutelor de oameni cu care interacționasem peste zi, către weekenduri și sărbători furate.

Drumuri planificate cu luni de zile în avans, către lumea largă, nesfârșită, către oameni a căror limbă îmi va fi mereu străină sau pe care, docil, am ajuns să o stăpânesc; către mări și munți ce au devenit decoruri ale paginilor tinereții mele; către țări îndepărtate care

doream să-mi devină Acasă; și către casa aceasta, care m-a chemat parcă dintotdeauna și de pe terasa căreia cuvintele îmi curg în pagină cald și domol precum sângele.

Cele mai multe au fost drumuri care s-au repetat de atâtea ori cât a fost suficient să pot ajunge într-unul care m-a dus mai departe, lăsând în urmă bucăți de hartă tocită, greu descifrabilă, părăsindu-mă copil, adolescent, tânăr, adult.

Au urmat apoi drumuri în tandem cu copilul meu, împiedicate, țopăite, alergate, fragile și treptat stăpâne pe pași și definite ca direcție. Am reînvățat să merg de-a lungul acelor drumuri sau am reinventat scopul deplasării, fără să mai fie importantă destinația. De fapt, am început să observ în ele frumusețea de mă află în mișcare, de a nu rămâne pe loc și așa am ajuns să cred că viața trebuie întâmpinată mereu în acțiune, niciodată în așteptare.

Ar fi demne de menționat toate drumurile simbolice, care traversează anii precum ridurile ce-mi încadrează firav chipul, însă la ele mă voi gândi doar. Sunt mult prea abstracte să le dau acum o formă și nici nu am starea necesară unei asemenea provocări. Vreau să ajung mai repede la drumul care îmi împrejmuiește această vară coaptă. O altă vară.

E vorba de o potecă ce împarte pădurea în două, cu deal în stânga și vale în dreapta, separându-mi "a fost odată" de tot ce mă așteaptă de acum înainte: urcare, coborâre, popas. E verde drumul meu și mă întâmpină acum împlinit, după ce luni de zile mi-a fost uscat, trecut, incolor. Îmi bucură ochii cu brazi, urechile cu păsări soprane și nările cu miresme de iarbă grasă, șoc și tei. E un drum care nu mă duce nicăieri, doar mă întoarce mereu acasă. Mă plimbă prin mine și pașii mei sunt gânduri greu de urcat, apoi lesne de coborât, ca și când mergându-le, le iscodesc sensul, iar revenind acasă le pot da drumul înapoi în pădure, unde nimeni nu le mai are grija. Nici n-ar avea de ce să le-o aibă. Pornesc încărcată și cu fiecare pas mă descarc de tot ce nu-i al meu, ajungând într-un final acasă doar cu mine, fără frici și așteptări. Drumul ăsta mă întoarce la mine. Eu sunt destinația, eu sunt călătoria, eu sunt popasul.

Răspunsul nu ne așteaptă niciodată în exterior

De un an de zile înaintez trimițându-mi gândurile către exterior, cerându-le să se întoarcă înapoi cu răspunsuri despre mine. Le formulez în cele mai mici detalii și le desenez aripi să poată străbate stratul gros de nesiguranță în care sunt înfășurată. Le eliberez în univers convinsă că este suficient de cuprinzător încât să se găsească în el și adevărul meu. Însă n-au găsit. Nu răspunsuri. Ci oameni. Iar oamenii nu sunt răspunsurile pe care le așteptam, ci alte întrebări care își au răspunsurile în mine.

Dinamica acestei înaintări prin timp și spațiu mă leagă de oameni, nu de evenimente, iar revelațiile niciodată nu se petrec independent. Ordinea mi se înfățișează acum printr-o înlănțuire reconfigurată de elemente. Oamenii creează evenimentele în urma cărora se nasc revelațiile și, în cele din urmă, schimbările. Am oameni, evenimente, revelații, schimbări și succesiunea lor naște un ciclu de încredere, care îmi asigură înaintarea și evoluția, de fiecare dată surprinzându-mă cu perspectiva care se deschide dinaintea mea.

De cele mai multe ori mă rătăcesc în proces, pierzând imaginea de ansamblu, ca de atâtea alte ori când uit ce m-a făcut să prefer un drum altuia. Uit chiar și ce răspunsuri căutam, mă las consumată de evenimente, influențată de oameni, însă, odată ce ciclul se închide, construind o nouă treaptă pentru pașii mei și lărgindu-mi astfel orizontul, oamenii cu care am interacționat mi se înfățișează drept binecuvântări fără de care evoluția mea nu s-ar fi petrecut. Îmi e la îndemână să îi văd pe ei răspunzători de schimbare și să am falsa certitudine că, dacă nu i-aș fi întâlnit, nimic cu adevărat remarcabil nu s-ar fi petrecut. Uneori și ei îmi împărtășesc convingerea, însă oricum aș privi faptele, eu însămi sunt, de fapt, cea care m-am întâmpnat. Restul e decor. Iar forma, cea care își schimbă într-adevăr înfățișarea și capacitatea, sunt eu.

Sunt umană și am tendințe arhaice de a căuta răspuns și vindecare în exterior, într-o entitate cu puteri supranaturale. N-am experimentat însă până acum acest soi de salvare, iar ideea de răsplată în ceruri sau de fericire asigurată în viața de apoi mi se pare un mit care și-a consumat amăgirea cu generațiile de dinaintea mea. Singura sursă de adevăr pe care o recunosc și căreia i-am experimentat autenticitatea s-a găsit întotdeauna în spiritul uman – inepuizabil, fascinant și loial posesorului.

Frumos și egal pornește întrebarea din mine, călătorește cale lungă contopindu-se cu fapte și suflete, ca într-un final, niciodată anticipat, să se întoarcă la mine, cu coordonate exacte către răspuns. Dintotdeauna s-a aflat în mine, răspunsul, însă de cele mai multe ori era mult prea greu de îndurat. Îmi place să îmi imaginez acest proces sub forma unei vânători de comori ce aparent mă rătăcește printre oameni și mă confundă cu decorul lor, dar care face găsirea răspunsului cu atât mai intensă și mai încărcată de experiență decât dacă m-aș fi crezut pe cuvânt de la bun început.

Efortul de a nu trăi în prezent

Vi se întâmplă des să trăiți în prezent? Mie mi se întâmpla rar, acum tot mai adesea și vă spun cu bucurie că am descoperit, pe pielea mea, cât este de fascinant. Gândul meu nu e obișnuit să stea pe loc, să se agațe de ceea ce văd ochii și chiar dacă o face, de cele mai multe ori se conectează cu lucruri, locuri și sentimente similare peste care dă aruncând o privire spre trecut, căutând ceva familiar sau spre viitor, unde ar vrea mai repede să ajungă.

Fericită să fiu din nou în mijlocul naturii, cu cort, grătare, prieteni, foc de tabără, frontaliere, spate înțepenit dimineața la sculare, rouă rece ascunsă în iarbă, copii zburdând haotic în toate direcțiile. Fermecată de miresmele pământului când e încălzit de soarele vărac, îmbibându-mi nările cu aroma mugurilor de brad și parfumul sălbatic al florilor de câmp sau limpezindu-mi tâmpilele cu aer rece și pătrunzător, când răsăritul încă doarme și doar vântul s-a trezit și-a apucat a cutreiera petecul de natură pe care-l cuprind cu ochii.

Surprinsă cum lucrurile se așează singure dacă nu mai depun efort și dacă nu le oblig să se întâmple conform așteptărilor mele. De fapt, când nu le forțez să se potrivească proiecțiilor mele, se aranjează singure și încă într-un fel armonios, firesc, predestinat. Efortul îl resimt acum. Lipsa lui mai degradează. Și mi-e atât de clar că acest moment, în care simțurile îmi sunt îmbrățișate de un prezent pe care nu mi l-aș fi putut imagina și nici n-am făcut-o de altfel, e mult prea perfect să fi fost o fabricație a minții mele.

Am ajuns în drumul meu în locul în care efortul nu este necesar. E chiar un semn al rătăcirii. A păstra cursul drumului nu necesită efort, din contră, presupune detașare și încredere deplină în ceea ce urmează. Nici nu vreau să-mi imaginez, nici măcar efortul acesta nu mi-e necesar, pentru că oricum, tot ce trebuie să se întâmple se va întâmpla. Imaginația mea ar fi doar un efort în plus în a-mi crea viitorul pe hârtie. Nu m-a ajutat niciodată. Faptul că eu l-am creat din

gânduri nu l-a determinat să se petreacă întocmai. Rare ori s-a suprapus realității.

Drumul, în grandoarea lui, nu are început și sfârșit, nu poate fi văzut în întregime și nu i se poate intui direcția. Mi se pare că nu mai este vorba despre a ajunge undeva sau de a-mi aminti de unde vin. Mereu a fost vorba despre călătorie, o știe și înțeleptul, de aceea a lăsat moștenire umanității acest adevăr adresat călătorului, tocmai pentru că se rezumă la Prezent. Drumul înseamnă doar locul în care mă aflu Acum.

Mai exact acum sunt la altitudine considerabilă față de oraș, înconjurată de pădure de conifere, cu pârâu în privire, auz și nări, cu caietul pe genunchi, pierdută în rânduri care există doar în momentul în care ajung în vârful peniței mele. Nu știu ce voi face mai târziu, când soarele va inunda valea cu lumină și căldură și când populația corturilor alăturate se va trezi și o va umple cu voci pestrițe. Nu trebuie încă să aflu. Vreau să profit de acest moment ca de un exercițiu de prezență.

E atât de simplu, de fapt, să renunț la toate gândurile care mă trag după ele într-un viitor fictiv sau într-un trecut reinterpretat la fiecare vizită. Cu alte cuvinte, renunț la efort. A fi doar acum, aici, înseamnă liniște deplină, acceptare că viața mea este exact așa cum trebuie să fie, iar efortul meu ar strica singurul lucru real, Prezentul.

Capitolul V

Natura & Anotimpuri

Roads. Crossroads.

Dimineață de vară coaptă. Drum drept pe care picioarele mele îl cunosc ca și când ar fi fost primele să-l descopere. Poduri, asfalt, blocuri, apoi invazie de verde, brazi, iarbă, multe păduri și un billboard enorm „We brand you become”. Să fie oare posibil? Aș putea cumva deveni eu prin efortul altcuiva? Asta e un fel de provocare pentru cei care nu sunt curioși să știe cine sunt. Chiar cred că există oameni care nu-și pun întrebări despre ei înșiși, pentru că în universul lor nu există îndoeli cum că n-ar fi cine sunt.

Eu locuiesc într-o altă lume. Acolo unde spiritul și umanul se luptă mereu pentru supremație în fața ignoranței. De aceea drumurile pentru mine nu sunt simple căi de acces, ci desprinderi de teluric, pentru a mă lăsa înghițită de sacru. În afara lor sunt chipul pe care l-ai văzut de prea multe ori și nu știi exact cu ce persoană să-l identifici, deși îți este teribil de familiar. Mi se întâmplă și mie uneori să fiu păcălită privind oglinda. Durează câteva secunde să-mi amintesc de minunea de a fi în viață, să fiu recunoscătoare că sunt așa și nu altfel.

Revelația identității nu se învechește niciodată. De fiecare dată când îmi redescopăr cu adevărat chipul, pare să fie pentru prima dată când îl văd. Regret momentele petrecute dăruindu-mă micimii vieții, ca apoi să mă adun, ca să pot descrie măreția ei. Drumurile îmi amintesc de ea, de dealuri, de puful de pădure, de iubirea lui care mă ține în siguranță și de mugurul de viață dintre noi.

Vine, vine... a venit! Primăvara.

N-am văzut în viața mea o iarnă atât de căpoasă. Se agață de fiecare nor, disperată că sfârșitu-i aproape. Se amăgește cu fiecare lapoviță leșinată, crezând că-și afirmă astfel zi după zi prezența inoportună. E adevărat, am mințit! Am mai văzut ierni rude cu aceasta și în alți ani cu începuturi la fel de dramatice. Sunt sfârșituri de sezon înrudite la rândul lor cu seriale TV care cândva aveau audiență, dar cărora, după un timp, le rămâne doar renumele, pentru că subiectul a alungat orice urmă de interes.

N-aș avea de ce s-o învinovățesc pentru că mai vrea încă puțină atenție, pentru că e perseverentă și se străduiește să dăinuie dincolo de bunul simț. E dreptul ei și n-o pot condamna, însă nici n-o pot accepta în viața mea avidă de proaspăt, sătulă de veșted. Și-a pierdut tot farmecul, iar din femeia cocheta și extravagantă de acum șase luni au rămas doar drumuri roase, ciorapi rupți, pământ inundat, rimel întins sub ochi, copaci înmuguriți uciși de ultima zăpadă care le-a uscat florile, ruj șters și buze crăpate. Nu vreau să-i mai văd chipul deformat care strigă prin toți porii răutate și egoism.

Nu-mi poate oferi nimic, mă face doar să tânjesc tot mai mult după soare. Știindu-l întotdeauna un gentleman, nu vrea să intervină, nu vrea să-i forțeze mâna, s-o topească, s-o usuce, s-o alunge. Așteaptă răbdător să plece singură, să-și ia veșmintele mucedu, de culori incerte, să-și inspire paguba asta de vânt sterp, să-și adune vata opacă de nori și să-și vadă de drum. Să ne lase odată în pace!

Nici eu nu sunt mai prejos, recunosc. Sunt încăpățânată, dar nu are ce-mi reproșa. Nu de data asta. Văd un ghiocel nervos care pur și simplu nu mai poate suporta nimic din despărțirea asta interminabilă, iritantă. De câte ori își ridică privirea vede trotuare jilave, mașini stropite cu noroi, copaci înfometați, păsări care-și scutură aripile amorțite înainte de a străbate același cer ursuz, același de mai bine de-o lună. Ar trebui să se resemneze, să aștepte umil să-i vină rândul la porția ei de lumină și căldură, în schimb privește cu insistență zarea, trăgând nădejde la orice semn, cât de firav, de primăvară.

Sunt obosită și mi-am consumat resursele de optimism puse de-o parte pentru o iarnă tipică. Ultima doză îmi ajunge cât să mă răzvrătesc acum și să-i dau un ultimatum acestei scuze de anotimp ce mă împiedică să înfloresc.

*

Te-am răzbunat, primăvară! Dorința mea și voința ta au fost împlinite. Nu mai are cale de întoarcere după toate scenele dezgustătoare jucate la scena deschisă, de parcă ar fi fost în căutarea vreunui talent încă nedescoperit. S-a evaporat în miros inconfundabil de început de viață, de frunze uscate arse pe rugul defunctei ierni, să facă suficient loc bobocilor și mugurilor să se dezvolte fără griji.

E atât de previzibilă repetabila mea extaziere anuală în fața aceleiași primăveri. Poate pentru că nu m-a dezamăgit niciodată, atât doar că uneori nu este suficient de hotărâtă și fermă când iarna profită de drepturile ei. Ar trebui s-o scoată în șuturi pe ușuratică și s-o trimită drept în flăcările lunii lui cuptor, s-o învețe minte.

Toate primăverile pe care le-am trăit, mereu mi-au depășit așteptările, mi-au încântat simțurile cu energie pură transformată în desfătare. Nu pot s-o cuprind, nu-i știu începutul și sfârșitul probabil nu-l voi apuca, însă ce știu sigur este că, de câte ori ies din casă și plonjez în această sărbătoare diurnă, aș vrea mai degrabă să intru și să nu găsesc ieșirea. Experimentez de fiecare dată o renaștere, îmi amintesc de promisiunile fiecărui început, uit de neîncredere hrănită doar cu peisaje fade. Îmi este suficient să fiu obligată să traversez un peisaj neinspirat ca să mă contopesc cu el. Știu, nu sunt foarte puternică, nu știu ignora nimic din ce mă înconjoară. De aceea sunt atât de departe de mine când iarna și-a spart oglinda și-și etalează inconștient urâtenia. De aceea sunt transparentă până când primăvara începe să mă coloreze din creștet până-n tălpi într-un curcubeu de culori crude. De-ar fi un fruct, l-aș înghiți cu totul. De-aș avea aripi, mi-aș trăi restul zilelor sub arcul lui perfect. Nu mă plâng. Și de aici pot la fel de bine să mă las devorată de aer proaspăt și viață nouă.

*

Oare acum regretă? Acum că tot orașul a explodat în artificii multicolore, în zâmbete incontolabile și pantofi colorați purtați de picioare pe jumătate dezgolite? Acum că știe ce-a împiedicat, n-ar vrea oare să dea timpul înapoi, să-și fi stors mai repede lapovița, să lase copiii să se bucure de tot ce ea n-ar fi putut să le ofere? Din fericire gura știrbă a fost redusă la tăcere, presupunem doar că-și recunoaște strădania zadarnică.

Am crezut că doar eu înfruntam iarna și-o înduram ca pe-un război personal, dar văzând străzile pline de oameni senini, terasele aglomerate, parcurile împânzite de părinți cu copii, îndrăgostiți și atleți în devenire fericiți să-și dezmoștească oasele într-o alergare ușoară, realizez că am participat inconștient la un complot de scară națională. Am crezut că ultimatumul meu a fost suficient de eficient ca să alunge singur bruma din iarba abia mijită, însă acum înțeleg că nu rămăsese om mai puțin dornic ca mine s-o alunge cu orice preț din orice colț. Am citit-o în ochii lor, trecând pe lângă ei, în pas domol, în timp ce străbăteam orașul în sărbătoare. Erau prea plini de soare și verde ca să mai amintească ceva de ultima răzvrătire a alungatei, însă era clar că expresia feței era cea a unor învingători. M-am alăturat tuturor în spirit și am absorbit cu sete toate aromele dulci ale acestei primăveri fragede.

Uit cine sunt și cum mă cheamă, uit unde stau și dacă-mi amintesc cumva, refuz să-mi îndrept pașii într-acolo. Îmi vine să mă tăvălesc în iarbă, să mănânc mugurii copacilor, să stau nemișcată cu fața la soare toate orele pe care e dispus să le strălucească. Nu mă poate dezamăgi nimic, nici orașul care ar putea fi mai primitiv, nici oamenii pe care nu-i cunosc, deși as vrea, nici criza de care vorbește toată lumea, nici picioarele care mă dor de atâția kilometri merși în pas alert, ca să alung și ultima tristețe împotmolită într-o șuviță de păr.

S-a sfârșit cu ea și mă întrebam, recunosc, condusă de prea puțină curiozitate, câtă bucurie a refuzat, câte zile a întunecat atâtea frunți fără niciun folos. E adevărat că intensitatea libertății pe care-o simțim

acum n-ar fi fost aceeași dacă totul se petrecea conform orarului
astrelor. Așa că nu mai contează, nu vreau să-i mai dau importanță,
nu trebuie să-i mai pronunț numele, tot ce-mi doresc este să
zâmbesc ca și când splendoarea asta de anotimp este cel mai
important lucru din lume. Vreau să dau speranță, să încurajez, să
mulțumesc, să degust fără grabă plăcerile gratuite de care atât de
des uit în graba către viață.

Parcul central și cafeaua inspirației

Parcul central. Terasa Chios. Cappuccino Julius Meinl. Rățuște desenând linii largi pe lac. Apă verde de platani uriași oglinziți. Cer de vară, sătul de soare, învelit în nori răcoroși. Stau singură la o masă și privesc lumea răsturnată în lac, sălciile bogate și prelungi, brazii lăsând prea puțin loc cerului să se privească în tremurul apei.

Din dreapta zgomotul traficului citadin, zgomote predictibile. Din stânga liniștea pădurii care îmi astupă urechea, creându-mi senzația unei presiuni atmosferice. Parcă în stânga sunt mai la înălțime, deasupra celor create de om. La mijloc pace, suflet împăcat cu lumea, cu sine, minte trează planificând universul imediat. Deasupra lumină caldă, intimă, închisă vârtejurilor, protectoare. De jur împrejur atmosferă de repaos, culori de tabără școlărească. Miros matinal de natură dezmoșită, fericită de dulcea singurătate pe care o soarbe lent, amânând momentul în care toți copiii se vor trezi, în care zarva va acapara nemilos întregul.

Trăiesc un moment pe care-l întind la maxim, căutându-i limitele pe care api le reneg pentru a mă mai scălda în el încă un moment și apoi altul născut din el, până nu-l voi mai putea cuprinde.

Amintirea unei secvențe din Dirty Dancing, un ponton deasupra unui lac ca și acesta, o reflecție a naturii abundente în apa calmă și primitoare ca și aceasta, păcate mărturisite și iertate, ca și cele pe care le uit acum.

Inevitabilul s-a produs, natura fiind cea care de data aceasta a rupt tăcerea, distorsionând cu picături mărunte și grăbite imaginea ideală a unei pauze în timp. Vântul o acompaniază nehotărât scârțâind acoperișul terasei ca pe o velă scuturată fără primejdie de valuri. Se desprinde de clădire și de apa înfrigurată, pipăind ascuțimea frunzelor. Iscălesc tabloul cu strângere de inimă și mă ridic amortită din dulcea contemplare pe care timpul și spațiul mi-au permis-o fără să-mi ceară garanție.

Infuzie de natură

Sunt crescută la oraș, însă dependența de natură mi-a fost administrată în doze inconsistente de către ambii părinți, pe parcursul întregii copilării. Nu m-am gândit niciodată la natură ca fiind o dependență până să termin facultatea, pentru că natura mă aștepta imediat după ce clopoțelul anunța sfârșitul fiecărui semestru. Vacanța a însemnat mereu evadare în natură, iarna la munte, vara la mare. La fel, concediile care au înlocuit vacanțele, au fost și sunt motiv de evadare către orice colț de natură, fie ea autohtonă sau solicitantă de pașaport.

Nici nu mi-am dat seama până de curând, când m-am trezit poftind cu jind la o gură de natură, având în vedere că în ultimii ani natura mi-a fost mai casă decât casa. Da, maternitatea poate face un astfel de lucru unei mame, abandonând-o parcurilor și uitând-o în ele anotimpuri întregi. Recentele și interminabilele ploi au trezit în mine devoratoarea de natură și au instigat-o la revoltă. Pereții, covoarele și LCD-ul nu prea pot concura cu formele de relief scăldate într-o imensă și aerisită atmosferă. Clima asta tot mai nehotărâtă cred că poartă vina intermitenței cu care pot uita de mine sub cerul liber, însă tot după mofturile ei trebuie să mă ghidez mereu, fie că dependența este conștientă, fie că îmi roade pe ascuns virtutea răbdării.

Pe măsură ce ziua se apropie de finalul orelor de lucru, iar săptămâna își târăște ultimul apus către zânele Sâmbătă și Duminică, încep să vizualizez unde ne-ar sta mai bine pașii, mie și sufletelului buclat. Variantele, deși limitate în cursul săptămânii la parcuri, se extind în weekend către păduri, lacuri, munți, dealuri sau orașe surori. Și dacă vremea are bunul simț să-și păstreze frustrările pentru sine, lăsând orașenii să părăsească temporar împrejurimile familiare, orice destinație devine câștigătoare în detrimentul confortului urban.

Săptămâna trecută am avut revelația naturii provocatoare de dependență, când mă plimbam pe o potecă de munte îmblânzit, urmărindu-mi cu mândrie și justificată admirație copilul cum

inspectează curios fiecare mugur de brad sau gândăcel aterizat întâmplător pe bluziță. O priveliște 100% natural-umană, natura umană descoperind mama natură. Brazi zgârie-nori și un omuleț caraghios privindu-i fascinat, întrebând în răstimp de ce se suie furnicuțele pe ei sau de ce fluturașii nu stau să-i putem mângâia. Dacă până acum căutam natura pentru propriile mele nevoi și tânjiri, acum o doresc nespus mai mult pentru spectacolul pe care un copil, lăsat în voia lui în mijlocul ei, îl oferă de la primul contact cu o potecuță de munte sau cu un val liniștit la malul mării.

Probabil asta este singura dependență pe care nu mi-o reneg, pe care chiar o alimentez cu imaginație liberă și planuri de viitor scăldat sub cer clar de vară. Îmi amintesc perfect de o senzație interesantă pe care o trăiam des când eram fumătoare, când, în timp ce fumam o țigară, simțeam nevoia să îmi mai aprind încă una. Același sentiment l-am avut weekend-ul trecut în timp ce sub picioare aveam pământul, în nări miros de brad, în ochi verde. M-aș fi multiplicat de câteva ori să îmi pot mări capacitatea de a inspira aerul, de a cuprinde cu privirea întreaga scenă și de a o duce cu mine, să pot reveni la ea de câte ori aș închide ochii.

O știu deja de câțiva ani, dar îmi place să mă gândesc adesea la faptul că a fi mamă readuce în prim plan propria copilărie. De aceea consider natura un catalizator perfect pentru contopirea noastră, a mea cu copilăria, a fiicei mele cu natura, a naturii cu ziua noastră care devine astfel perfectă.

Fularul colorat de toamnă

Mergeam pe jos către cinema, traversând orașul în plină toamnă, în caști îmi cânta Sara Bareilles. O ploaie răzleață ar fi fost singurul element al naturii inoportun în acea promițătoare după-amiază, însa și-a abținut aversele și m-a lăsat să mă bucur de tablou așa cum era. Îmi scosesem la plimbare fularul cel colorat, pe străzi care-mi cunosc deja pașii. Mașinile lăsau în urma lor vârtejuri de frunze galbene. Se asortau cu fularul meu.

Aleile din parc îmi erau extrem de familiare, de parca le mai văzusem într-un film, nu demult. Dacă mă gândesc bine, îmi amintesc cine juca în el și despre ce era vorba. Neimportant. Totul rima ca o poezie bine încheată, compactă și convingătoare despre deja-vu. Parcă alunecam printre rândurile strofelor, ca un personaj pe care-l poți controla cu multă ușurință. Previzibil. Vântul dirija o simfonie mută prin coamele copacilor, iar eu urmăream mișcările lor greoaie, ample, ca pe o amenințare de vreme rea.

Pământul era o paletă de culori întinate, iar cerul ecranul pe care rula un film alb-negru. Între ele pășeam eu, cu zâmbetul pe buze, amintindu-le de o zi asemănătoare în care toate simțurile se amesteca în artă. Rima cu portativul, galbenul cu personajul, vântul cu acuarela, frunzele cu mirosul de toamnă părtașă.

Ce-am învățat într-o zi atât de asortată? Cât sunt de recunoscătoare pentru cele ce se repetă, cum ar fi istoria sau moda, anotimpurile, zilele, apa în atmosferă, verdele copacilor. Cât sunt de norocoasă să primesc încă o a doua șansă la nesfârșit. Mereu va veni primăvara, mâine este mâine într-una, fularul pe care-l port mă va aștepta și toamna viitoare să-l plimb.

Natura, perfecțiunea unei trăiri

Iarbă, cer, nori care-și plimbă fugar privirea deasupra mea, mânați de un vânt pe care eu nu-l simt decât urmărind dărele lăsate de nori pe

Întinderea asta de cruditate. Pârâu de munte care-și are povestea lui și care mă convinge că mijlocul ăsta de lume e plin de viață, că nicidecum nu e singur, că nu se simte părăsit. Nici nu ar avea cum, cu mine, aici, observându-l atât de atent.

E ziua perfectă pentru că ajung din nou la esență, pentru că nu-mi trebuie cuvinte de care să mă leg, sau trecut în care să mă regăsesc ca să pot aduce ceva nou creației mele. Sunt simple senzații care mă pun față în față cu viața, ce n-are nicio legătură cu oamenii, cu pădurea și pârâul care nu-mi povestesc nimic, doar mă acompaniază și mă îndeamnă să le simt pulsul. În jur flori de nu-mă-uita.... Cum aş putea să uit cât sunt de norocoasă?... N-aş avea cum. Mă simt o rădăcină în plus, o altă formă de existență din care toată ziua asta își trage seva. Păcat că nu pot privi de jur împrejurul meu, să cuprind tot ce-mi oferă verdele ăsta nesfârșit, neobosit. O las așa cum e, mereu crudă, singură, ființă, până când prin vene îmi va curge din nou o zi perfectă, până când voi fi iar natură...

Crăciunul, o amintire din copilărie

Încă mai am capacitatea să transform o noapte de decembrie într-o amintire din copilărie... Da, amintirile crăciunoase și geroase, împodobite cu beteală și globuri, cu miros de scorțișoară, cu noapte albă în spatele geamurilor aburite, sigur vin din copilărie și, chiar dacă se petrec de-a lungul unei vieți pline, își au originea tot în sufletelul acela de copil care am fost odată. Numai un copil poate simți diferit o astfel de noapte, găsindu-i alte semnificații în afară de coordonatele temporale.

Beau pe îndelete un pahar cu vin roșu, dulce, în timp ce prin fața ochilor îmi trec nenumărate seri de iarnă care seamănă cu aceasta sau poate doar așa vreau eu să mi le amintesc. Indiferent care ar vrea realitatea să fie, eu sunt pe dedesubt aceeași care am fost acum 25 de ani și orice aș face nu pot scăpa de mine. Voi zâmbi și voi mustăci de fiecare dată când îl voi auzi în fundal pe Bobby Helms cântând [*Jingle Bells*](#) cu clipocit familiar de clopoței vioi însoțindu-l la fel de fiecare dată. An de an voi petrecere ore întregi adunate privind bradul de Crăciun, de parcă simpla lui prezență mi-ar da energie și tot ce trebuie să fac este să cuprind cu privirea tot verdele și toată lumina pentru a mă umple de ea.

Cinicii probabil mi-ar spune că sărbătorile sunt o iluzie prefabricată și că la vârsta mea ar trebui să-mi văd de maturitate și să las fanteziile copiilor, însă într-un suflet de copil nu e loc nici de cinism, nici de maturitate, doar de pură bucurie și ritm sprintar de clopoței. O, sunt atâtea lucruri în care am crezut de-a lungul vieții mele, unele s-au dizolvat în realitate, altele s-au dovedit a nu avea puterea promisă, însă farmecul Crăciunului întotdeauna a fost la fel de proaspăt și încă niciodată nu a trecut fără să-mi ofere o fărâmbă de împlinire. Așa că, la jumătatea vieții mele, aleg să cred în aceleași lucruri ca în copilărie, cu atât mai mult cu cât copilăria mi-a invadat casa și viața de aproape 4 ani și nici chiar toate trompetele din lume n-ar putea alunga clopoțeiii care-mi sună gingaș în cap până de revelion!

Sunt departe de locul în care aş fi vrut să mă aflu la vârsta mea, chiar foarte departe şi sincer, nu ştiu dacă voi ajunge vreodată acolo, însă o seară ca aceasta, când copilul meu probabil visează că Moş Crăciun îi aduce o sirenă cu trei butoane, când mă gândesc la reţete de cozonaci, prăjituri şi turtă dulce şi când oameni de zăpadă pictaţi pe globuri delicate mă privesc saşiu, mă simt de parcă am ajuns unde trebuie şi nu am motiv să mai privesc în depărtare.

Dacă un an întreg ne gândim la toate lucrurile serioase, la toate situaţiile concrete căroră trebuie cumva să le facem faţă, de care nu avem cum să scăpăm, orice magie am încerca, şi dacă viaţa asta de adult responsabil nu ne dă pace şi ne ţine cu ochii larg deschişi, pregătiţi să contracărăm orice lovitură imprevizibilă îndreptată împotriva noastră sau a familiei noastre, atunci acum e sigur momentul să clipim detaşat, să le uităm pe toate şi să ne imaginăm că iarna Crăciunului este sezonul clopoţeilor, renilor, acadelelor şi oamenilor de zăpadă care se reîntorc în fiecare an din copilărie pentru a ne da suficientă energie pentru anul următor.

New year's resolution: Mai mult ruj!

Rezoluțiile de început de an sunt bunătați pe care le coc la foc iute la fiecare sfârșit de an.

Mi-am făcut un obicei sănătos, zic eu, ca atunci când anul aproape se rostogolește afară din calendar, îmbrâncit de aglomerația din magazine și asurzit de urările cele mai sincere, să mă retrag într-un loc calduț, neafumat de preferință, unde să stau să parcurg în liniște lista realizărilor din anul ce aproape nu se mai zărește în depărtare.

Când luna decembrie își pune căciula blănoasă, mânușile cu un deget și fularul pepit, gata să o ia la sănătoasa, eu găsesc de cel mai bun augur să dau nota finală anului pe care îl reprezintă. Îl ținuiesc cu privirea de geamul din vecinătate, îl studiez cu atenție pe toate părțile și laturile, lăsând străinilor impresia ca m-am pierdut undeva în trecut.

O iau strategic, după calendarul faptelor și evenimentelor, printre locuri și oameni noi, urmând îndeaproape succesiunea anotimpurilor, notând totul analog (într-un carnețel) sau digital (într-un fișier Word). Nu sunt imparțială și niciodată obiectivă. Le iau așa cum au venit în viața mea sau cum au plecat, adăugând note de subsol la fiecare răscruce. Le adun pe toate într-un tabel liric, aplic o formulă veche precum timpul și trag concluzia: se sfârșește încă un an minunat! Mulțumesc!

Indiferent cât de greu a fost anul (și parcă în ultima vreme am avut parte de ani tot mai grei), trăgând linie la final și văzând toate realizările aliniate cronologic în calendar, mă declar public satisfăcută. Nici un an nu și-a luat tălpășița fără să-mi lase cadou ceva valoros. Cel puțin un loc, un om, o amintire incredibilă.

Pentru că treaba se petrece anual, am nemijlocit o oglindă în care rezoluțiile își pot găsi corespondentul în anii plecați. Fără excepție,

fiecare an a împlinit prevestirile fratelui său mai mare. Poate ușor diferit, poate nu în totalitate, însă fără dubiu și-a bifat aportul pe lista mea.

Cel mai interesant este să recitesc ce mi-am propus cu un an în urmă, pentru că astfel realizez cât de mult m-am schimbat și cât de diferite îmi sunt dorințele prezente. Cea care sunt azi, minus cea care am fost anul trecut, egal tot ce mi-am dorit și am împlinit în lunile ce ne despart.

Vă recomand acest exercițiu, este sănătos și anual redă încredere în sine, în viață. Câteva ore rezervate acestui ritual sunt o investiție minimă în omul care vom deveni în următoarele 12 luni. Anii trec astfel apreciați și noi suntem mai atenți la propriile dorințe și nevoi. Promit că este imposibil ca cel de azi și cel de peste un an să fie identici!

Ce am uitat să trec pe listă în ultimii cinci ani, dar nu voi mai uita vreodată, este să folosesc **mai mult ruj!**

Primăvara, mereu tânjesc după natură

Natura a fost prima casa a omului, i-a fost refugiu, sursă de hrană și un nesfârșit izvor al cunoașterii. Oricât de multe și originale lucruri ar inventa pentru un trai mai comod și mai civilizat, omul întotdeauna va căuta o cale să se reîntoarcă la natură. Cu atât mai mult în secolul prezent, când viața la oraș ne face să uităm că umanitatea s-a născut în sânul naturii, parcă tot mai aprig ne dorim să ne scăldăm ochii într-o infinitate de verde și crud, să ne încărcăm bateriile, să ne reamintim din ce suntem făcuți.

Revedere în nocturnă

E lună plină în casa mea nouă. Veghează deasupra familiei mele și-mi luminează rândurile.

Sunt douăzeci de ani de când am descoperit luna pe post de veioză și confident. Se pare că nici ea nu m-a uitat după atâta timp, dacă răsare acum, plină, chiar în casa mea. Sigur nu i-a fost ușor să mă găsească, să se abată din drumul ei constant, măsurat și să lase fără lumină noaptea atâtor oameni ce-i caută razele. I-o fi fost și ei dor de mine, i-o fi lipsit adorarea mea și poate de aceea e atât de intensă în noaptea asta. Sărbătoare.

Primăvara sunt mai ușor de surprins

Primăvara aceasta, care abia își scoate timid nasul de sub căciula monocromă a iernii, nu este doar anotimpul căruia i-a venit rândul să își joace rolul pe scena închiriată pe un an de un demiurg nevăzut, ci este mai degrabă o nouă viață pentru mine.

Am trăit un anotimp fără nume și granițe temporale, în care tot ce am reușit să fac, demn de notat, a fost să mă ridic după fiecare căzătură, așa mai târziu, mai pe brânci, convinsă că, ridicându-mă, voi cădea din nou. Dar m-am ridicat oricum. Orice anotimp mi-ar fi decorat zilele împiedicate, toate erau desprinse dintr-o iarnă oarbă, naufragiată într-un spațiu atemporal.

Nu știu, poate că am traversat controversata criză de la mijlocul vieții, poate doar m-am rătăcit în lume urmând îndeaproape indicațiile trendurilor vremii, fără să le găsesc un loc în mine și făcându-le loc în viața mea, dându-mă chiar pe mine la o parte. M-am privit pe dinafară și dinăuntru și nu mai găseam sensul acestui înveliș schimbător și nici locul și nici vocea. Și după ce **le-am** găsit pe toate, pe jos – și nici nu era de mirare, la cât de mult căzusem – n-am știut ce să fac cu ele, nu-mi puteam reaminti de unde se desprinseseră, să le pot pune la loc sau dacă fuseseră vreodată doar ale mele.

Tot pe jos am găsit dorințe niciodată exprimate în cuvinte sau forme descriptive ale imaginației, aspirații retezate de la rădăcină și plantate cu forța în ciment proaspăt și, cel mai grav, o identitate în străină de persoana mea. Se întâmplă, am auzit des, că oamenii cu greu ajung să se cunoască cu adevărat și că această cunoaștere este cel mai greu lucru pe care îl au de făcut traversând aceste finite anotimpuri. Și da, sunt de acord. Privind în urmă, nu rătăcirea a fost extenuantă, ci drumul neștiut al regăsirii.

Părea să nu aibă capăt, popas, răgaz, iar fărâma de răbdare pe care o mai aveam în mine, mi-o drămuiau ca pe ultima sticlă cu apă în deșert. Supranatural, exact atunci când decisesem că pentru mine

anotimpul anonim va fi unic în toți anii ce vor urma, exact în același fel în care Chuck Norris salvează omenirea în ultimul minut al filmului, chiar înainte ca meteoritul să distrugă pământul pe veci (poate că nu el era actorul vizat, dar sigur ar fi făcut față unui astfel de rol, în cazul în care nu era chiar meteoritul), am auzit primul tril și am știut că era, fără îndoială, prima pasăre călătoare întoarsă doar pentru primăvara mea. Nu dau fapte, nu dau nume, nici vise, nici exemple de deznădejdi, pentru că, sunt absolut sigură, toți ați simțit, poate nu doar odată, cât de greu este să fii om, câtă determinare îți trebuie pentru a înfrunta viața. Ce pot da, încă odată, este verdictul că viața nu uită să surprindă niciodată.

Timid, primăvara își dezgolește cu grație frumoasele rotunjimi, iar eu o urmăresc nerușinată de la fereasta mea cea largă, cu vedere la pădurea care de acum este martora uimirii mele zilnice. Stau în fotoliul meu cel verde, îmi golesc capul de imaginea blocurilor gri, îmi destup urechile de rumoarea unui oraș grăbit și privesc, prin ochelarii mei cei noi, capătul drumului, cel care m-a adus direct în propriile-mi brațe. Urmăresc cum griul prinde culoare, cum întinderea cerului se animează, cum pădurea devine acasă pentru atâtea vietăți și cum viața mea se conturează chiar mai bine decât o proiectasem eu în anonimul anotimp mai sus menționat. Tot ce mi-am dorit a fost spațiul meu și al familiei mele, dreptul de a fi așa cum nici nu îndrăznisem să mă imaginez și răgazul de a contempla această schimbare de peisaj. Am primit în schimb bonus prieteni noi, care habar nu au câtă fericire îmi aduc și care ridică această primăvară la rangul de anotimp favorit!

Povestea nescrisă a frăguțelor

Nu știu dacă vreodată le-au fost închinată frăguțelor câteva pagini de literatură, însă știu sigur că le voi dedica eu câteva rânduri, acum, în timp ce gustul lor încă se mai confundă cu o muză a simțurilor. Niciodată, în toate plimbările mele în natură și pe munte în particular, n-am avut parte de asemenea spectacol de dulci arome și pigmentate creaturi (cu siguranță nu m-am plimbat eu suficient). Da, creaturi, pentru că frăguțele mi-au părut reprezentarea idilică a feminității în natură.

Până astăzi, credeam că frăguțele sunt niște fructe rare, întâlnite în cele mai surprinzătoare locuri și cresc maxim câte zece într-un loc, atât cât să te bucuri ca un copil care a găsit în noiembrie cadoul de Crăciun pitit de mama printr-un cotlon al casei, să le simți dulceața și să te întristezi că n-ai găsit mai multe. Prin dimensiunea lor, vor parcă să te convingă să le lași să mai crească și, prin locurile alese parcă intenționat să crească, te provoacă la un joc de v-ați ascunselea.

Mai devreme am ajuns în acest petec de rai, împădurit cu brazi simetrici și neclintiți, udat de un pârâu neastâmpărat de munte, cu malurile literalmente acoperite de tufe de frăguțe. Pe primele pe care le-am zărit, fiica mea și mama ei, le-am mâncat pe nerăsuflăte, ca pe un cadou lăsat de natură în semn de bun venit. Ne-am simțit niște norocoase cu asemenea primire, însă curând ne-am dat seama că eram niște răsfățate. Oriunde ne îndreptam privirea, alte zeci și zeci de surori frăguțe își arătau culoarea de sub pălării asortate cu însăși pădurea. Întreaga zi și-a schimbat sensul pentru mine, mutându-mi gândul de la citit și contemplat pădurea, la compania neașteptată a frăguțelor. Am renunțat la toate așteptările de agrement ale weekend-ului și am pornit, eu și o găletușă, într-o parfumată aventură. Le zăream roșul aprins pe sub streșini de frunze, le urmam tufă după tufă, prin locuri abrupte, pe malul pietros, fără să-mi dau seama cum piciorul îmi aluneca printre bolovani, cum pielea mi se ardea sub soarele de cuptor, cum urzicile îmi zgâriau brațele în expediția mea pe tărâmul frăguțelor. Paznici sute, cu lănci subțiri și

aripi transparente protejau parcă de intruși domnițele frăguțe, împungând haotic orice se apropia de fragilul lor așezământ. La finalul unei seri și al unei dimineți, am sfârșit cu câteva găletușe de frăguțe captive, cu brațele urzicate, cu nasul ars de soare, cu spatele pișcat de insecte pădurețe și cu o poveste dulce despre niște fructe fermecate.

Ochi de pădure

Mi-am imaginat perfect pădurea pe care aş putea s-o privesc zi şi noapte, fără să mă satur şi, într-un fel miraculos, uman, explicabil şi totuşi greu de înţeles (fire încâlcite, împletite şi descurcate de degetele delicate ale universului), pădurea a ajuns să se trezească şi să adoarmă în faţa casei mele, în faţa ochilor mei uimiţi, care nu conţin să o caute din toate colţurile încăperilor.

Da, aşa mi se pare că ar fi mult mai credibil, ca pădurea să fi ajuns aici decât eu faţă în faţă cu ea. Aceasta este amplexarea sentimentelor mele, la început de an. Îmi las ochii să rătăcească prin labirintul trunchiurilor desfrunzite, în timp ce 2015 se desprinde uşor de prezent şi face loc unui an nou, cu eticheta ruptă, să îşi găsească locul în viaţa noastră.

Vine. O simt. Primăvara

O variațiune de titluri pe aceeași temă universală, repetabilă, inepuizabilă.

Simt cum se apropie primăvara. Vine de undeva din adâncul pământului, din îndepărtarea cerească, din miezul ființei umane. Îi simt pulsul abia perceptibil cum ține un ritm doar intuit acum, dar care, în curând, îmi va inunda inima cu sânge proaspăt, cu viață nouă. O simt cum trezește ființa naturii la viață, cum îi reîntinerește pielea, cum acoperă uscăciunea lăsată în urmă de neglijenta iarnă, cu acuarele întinate în soare.

O simți nu doar în fragedul mugur sau în ascuțimea firului de iarbă abia mijit pe barba netunsă a răposatului anotimp, ci și în ciripitul eterogen ce animă pădurea, în graba zborului pe care aripile îl foșnesc parcă tot mai sprinten și în zumzetul care te însoțește mai nou în drum spre ziua ce te așteaptă încă de ieri. Ființe noi se nasc parcă din pământ, păstrându-i textura, din frunzele copacilor, etalându-și ținuta de un verde vioi și parcă din aer, aducând cu ele prospețime de deasupra lumii știute.

Se simte cum vine de departe, de cel puțin un an terestru și știi sigur că vine, pentru că aduce cu ea lumină. Deschide cu câteva tonuri albastru cerului, griul norilor îl dizolvă în raze translucide de soare și adaugă pigment peste fiecare particică de lume, pe care, așa zglobie, îți tot vine să o privești. Cumva totul părea uitat și trecut cu vederea, pentru că ochii ne erau avizi căutători de refugiu, de acoperiș, de confort creat de mâna omului pentru el însuși, ferit de natura despuată de veștmânt. Însă acum, când primăverile din cele patru colțuri ale lumii și-au dat întâlnire în pădurea din fața lojei apartamentului nostru, tot ce le iese în cale se îmbibă în culoare și energie.

Și așa, cu toată această paradă pusă în scenă, parcă-ți vine să-ți lași ochii să cutreiere deasupra crengilor înmugurite și în adâncul pădurii,

să îți încarce ființa cu prezent, iar simțurile să-ți fie trezite de fiorul noii vieți, precum mâinile ferme ale unui bărbat pot în sfârșit cuprinde trupul femeii iubite.

Vacanța se servește pe o insulă grecească

Zi luminoasă pe insula grecească, din zori în asfințit. Cât timp soarele și-a urmat eterna traiectorie, desenând cu aur un arc de cerc, orele mele pământești mi-au fost pline de culoare. Nuanțe de albastru nisipiu, azur, bleumarin, închideau cromatic bolta, unindu-se cu orizontul într-un contrast liniștitor. Verde copt și alb orbitor răcoreau tâmpilele mării, făcându-mă să clilesc leneș. Desfătare.

Spuma de dantelă albă îmbrăca stâncile statornice și trupurile arămii în veștminte desuete. Picioare energice împiedicau valurile domoale să-și împlinească neobositul perpetuum mobile. Ochi nesătui se umpleau de peisaj marin, stâncos împădurit, păstrând pentru mai târziu secretul creației desăvârșite. Răcoarea fluidă îmi deschidea porii la umbra coniferelor seculare și mi-i răcorea cu albastru infinit sub pojghița permeabilă a întinderii de apă.

Om și natură se contopeau, cu origini comune și destine nescrise încă. Viața fragedă în mâini de copii frământa nisipul, modelându-l în forme imprevizibile. Trupuri de femei își lăsau amprenta voluptoasă în malul neted, primitiv. Tălpile ardeau pe nisipul de jărat în într-un dans fără echilibru. Pielea întinsă sau îmbătrânită strălucea auriu printre raze translucide.

Avioanele aterizau pe aeroportul insular aducându-mi în dar muze, cu contradicții ce-mi adăugau noi puncte cardinale într-o busolă a timpului. Mă retrăgeam din preajma prietenilor, să-mi pot auzi gândurile, să le așez artizanal în decor, să îmi aduc astfel omagiile unei zile nemuritoare. Îmi aprindeam țigara și fumul îmi purta respirația prin atmosfera îmbibată de sare. Inspiram apoi aerul cu miresme, nuanțe și trăiri atât de limpezi, încât întreaga mea ființă devenea una cu tabloul viu.

Pluteam pe apă, oferindu-i soarelui chipul cu ochi mijiți de plăcere, în timp ce ascultam cu respirația întretăiată bătăile inimii mele și ecoul

ei în lumea subacvatică. Înotam cum n-am făcut-o din vremea altei tinereți și mă lăsam parcă pradă unui ocean inițiativ.

M-am lăsat apoi purtată de serpentine, urcând și coborând printre livezi de măslini, salutând chiparoși neînduplecați și schimbându-mi albastrul ochilor cu rozul dafinilor sălbatici. Mi-am lăsat privirea să rătăcească dincolo de geamul mașinii, încercând să prind cu coada ochiului fiecare petec de mare ce se arăta de pe după vreo colină sau pui de munte.

Am traversat cătune uitate de vreme, cu case văruite în alb, străjuite de ficuși uriași, cu taverna unde bătrânii satului beau ouzo din pahare mici, ciobite și mănâncă pâine cu măslina, privind fără curiozitate parada turiștilor ce invadează de secole insula. Mă așteptam să-l văd pe Zorba, povestind zgomotos și gesticulând energic la una dintre mese.

Am încheiat rotund aceasta zi, urmând soarele către cealaltă parte a insulei, acolo unde seară de seară întinează albastrul-gri al orizontului cu roșu-sângeriu. Parcă abia atunci am expirat, după o zi în care respirația mi s-a confundat cu adierea domoală ce înfioară țărmul.

Capitolul VI

Societate

Tehnologia, o dilemă între generații

Trăim într-o societate în care conviețuiesc mai multe generații, care în mod inexplicabil găsesc o cale de a comunica, în ciuda diferențelor de percepție a însăși ideii de comunicare.

Se întâmpla acum aproximativ douăzeci de ani când înregistram melodii de la radio pe o casetă audio și consideram că trăiesc o experiență profund tehnologică. Reușisem să-mi fac o pilă la un magazin de închirieri casete video și aveam o copie proprie și personală a filmului de colecție *Dirty dancing* și încă una cu toate videoclipurile scose vreodată până atunci de *Roxette*, casete pe care le puteam viziona de câte ori mergeam în vizită într-o casă posesoare de videoplayer.

Aveam cablu și prindeam MTV. Participam la concursurile organizate de ei sunând internațional și dându-mă drept majoră, ca să pot câștiga orice, măcar o casetă originală R.E.M. N-am câștigat niciodată nimic, dar mă simțeam cosmopolită și liberă să comunic cu orice colț al lumii cu doar trei dolari pe minut – de care mă făceam că nu știu nimic când venea factura de Romtelecom. Reușeam astfel să-mi exerseze și engleza pe care o acumulam cu aviditate crezând că îmi va folosi doar la traducerea versurilor lui Depeche Mode – să știu și eu ce vroiau să transmită lumii și implicit mie. Culmea tehnologiei era cu siguranță posibilitatea de a mă înregistra la casetofon cântând *Listen to your heart* și apoi să mă ascult de câte ori aveam eu chef.

Aveam un aparat foto Nikon foarte performant și o dată pe lună mergeam să dezvolt filmul și să descopăr ce și unde am pozat. Iubeam să scriu și corespondam cu prietenii pe care mi-i făcusem în țară în cantonamente sau la concursuri de înot și aveam o colecție de peste 500 de scrisori de care eram foarte mândră – era dovada orizonturilor mele deschise. Îmi permiteam să merg odată pe săptămână la cinema și deja mă consideram o mare cinefilă. Trăiam

niște vremuri cu adevărat inovatoare și mă consideram o adolescentă satisfăcută.

Tot eu, dar douăzeci de ani mai târziu, downloadez muzică, filme, softuri, imagini, rețete, clipuri, versuri, orice, de pe te miri ce site-uri. Comunic gratis și cu polul nord dacă e musai, devenind omniprezentă folosind aplicațiile cele mai facile, de la Yahoo Messenger la Skype, cu efort minim. Socializez cu succes pe Facebook, postez pe blog-uri, googălesc orice, oricând, despre oricine fără să mă folosesc de hârtie și pix și fără să aștept intervalul decent de trei zile lucrătoare pentru a intra în posesia informației. Engleza este ca o a doua limbă maternă pentru mine și fără cunoașterea ei m-aș considera sub radarul social.

Este suficient să mă gândesc la un prieten și distanța dintre noi, rezumată la un click, se poate evapora într-un salut virtual. Am un aparat foto digital, obișnuit, cu care fac poze, pe care le descarc, printez, postez, cropuiesc, transfer pe telefon, setez ca imagine de fundal sau trimit sub formă de album Picasa vreunei rude emigrate.

Am un telefon mobil cu care pot apela, scrie, fotografia, naviga pe internet, afla starea vremii, cursul valutar sau alcătui o complexă agendă de lucru. Au fost perioade când am văzut cel puțin un film pe zi, iar acum chiar am sentimentul că o cinematecă și-a făcut loc în memoria mea.

Toate aceste lucruri sunt ceva firesc, lucruri pe care toți prietenii mei și toți prietenii lor etc. le fac fără să găsească în ele nimic dificil sau neobișnuit, precum tot ei, acum douăzeci de ani găseau varianta antică a tuturor acestor activități perfect normală.

Ne-am născut într-o generație și timp de douăzeci de ani ne-am transformat în varianta 2.0, fără a fi cu adevărat o parte din ea. În ciuda tuturor lucrurilor pe care știu să le fac folosindu-mă de actuala tehnologie și a celor zece ani lucrați în telecomunicații lucrând cel puțin opt ore pe zi la calculator, observ un profund dezavantaj față de actuala generație în care de la o vreme simt că trebuie să depun un adevărat efort pentru a mă adapta.

Mă uit în jurul meu, la cei care sunt mai tineri cu douăzeci de ani ca mine și am sentimentul că ei mă privesc așa cum o privesc eu pe mama mea, technologically speaking, desigur - a-tehnologică. Mi se întâmplă asta mai ales când dau de termeni ca troubleshoot, VLAN, Ubuntu, XAMPP, AdSense, [HTML/JavaScript](#), feed RSS, Atom, Android, C++, .Net, MSQl, FPGA și tot mai multe altele și habar nu am la ce se referă.

Mă întreb cum se va folosi copilul meu de tehnologie și cât de diferită îmi va părea peste ani de zile, când ea mă va considera învechită, iar eu nu voi putea ține pasul cu standardele generației ei. Știu că exact asta se va întâmpla, însă nu-mi pot încă explica cum. Imaginația mea clasico-modernă nu-mi permite o incursiune în viitorul tehnologiei, așa cum mama mea n-ar fi avut cum să prevadă prezentul meu.

Ce mi se pare fascinant este faptul că generația mea se va fi intersectat cu trei generații - știe cum să scrie o scrisoare și să trimită un email, știe să caute într-un dicționar și să dea google, știe cum arată un film foto sau un card de memorie, își amintește dimensiunea unui televizor alb-negru și e familiară cu cea a unei plasmă, folosește un ceas deșteptător sau alarma telefonului, posedă casete video, CD-uri și GB de filme și muzică. Și cu toate acestea, la bătrânețe, toate câte vom reuși să le cunoaștem, nu vor fi suficiente să ne edificăm în fața copiilor noștri, pentru că varianta 3.0 va fi cea care ne va clasa definitiv sub semnificația termenului de *clasici*.

Argumente în favoarea cărții sau împotriva blog-ului

Încercând o adaptare forțată în lumea biților a tuturor elementelor clasice pe care viața le-a definit cu un motiv întemeiat în felul acesta, sunt forțată să iau în considerare blog-ul în locul unei cărți tipărite. În loc să aleg, le voi păstra pe amândouă, dar nu le voi combina, confunda sau redefini. Fiecare trebuie să candideze la șefia meseriei pe care o practică.

Gândul că textul meu liric, fluid, scris cu intenția de a fi gustat, pipăit și mirosit, nu doar citit, ar ajunge undeva în subfolderele unui blog sau site fie el chiar bine promovat și administrat, anulează însăși bucuria pe care scrisul mi-o oferă.

Nu orice este scris poate fi tratat cu ușurința unui upload, cum este cazul textului de față.

Blog-ul ar avea probabil mai mulți cititori decât cei care mi-ar cumpăra cartea, însă cei care ar intra intenționat sau întâmplător în virtualitatea textului meu se vor comporta ca niște oameni care navighează pe internet, oriunde i-ar duce linkurile întâlnite în paginile volatile, nu ca niște cititori pregătiți pentru o nouă aventură a lecturii.

Absolut oricine, când deschide calculatorul cu intenția de a verifica emailul, pagina favorită de știri sau cel mai atrăgător blog asortat cu convingerile lui politice sau de orice altă natură, este dispus să înghită toate ofertele speciale care răsar prin pop-up-uri tot mai insistente, ca niște obstacole de slalom. Suntem conștienți că vom ceda tentației de a vizita orice loc bine marcat în sidebars, orice reclamă bine-intenționată și perfect-plasată sub privirile noastre larg-periferice.

Orice porție de net surfing durează de fiecare dată mai mult decât ne propunem și fără excepție nu urmează traseul prestabilit. Se întâmplă, destul de des, să găsim texte cu adevărat speciale, care ne

vorbesc direct, sincer, parcă numai nouă și în loc să le putem interioriza, așa cum au fost ele menite, reușim să le micim valoarea, întrerupându-le cu rețete reușite de ciorbă de burtă, ultima ofertă de la cuponiada, sfaturi practice despre întocmirea unui CV profesionist sau cu șocante știri despre sinuciderea ratată a unui fost prim-ministru.

Chiar dacă avem ocazia să pășim în lumi paralele care ne-ar putea odihni ochii și spiritul, pe durata unei pauze în timp, traficul virtual claxonează, frânează și demarează, solicitându-ne peste măsură atenția distributivă. Se poate întâmpla, recunosc, să parcurgem întreg textul, printr-o minune sau fără mari eforturi, însă ansamblul de coloane, contrasensuri și bannere cu fază lungă ne agață privirile și nu târziu după aceea și mintea, golind-o de profunzimea și revelațiile trăite cu doar câteva minute înainte.

Cărțile trebuie să rămână așa cum au fost ele inventate, fie și doar din motivul acesta. Când luăm în mână o carte, o facem cu intenții clare, concentrându-ne atenția pe paginile ei, uitând de restul lumii și respingând morocănoși orice intruși, în timp ce degetul arătător ne conduce atenția către pagina următoare, uitând temporar de ticul click-ului.

Blog à la carte

De ce, de unde și până când atâtea blog-uri? Tot adulmecam buchețelul acesta de întrebări în timp ce îmi configuram propriul bârlog cibernetic și răspunsul nu m-a ținut prea mult gânduri. Este atât de evident încât nu știu de ce vreau neapărat să abuzez de cuvinte pentru demonstrația unei ecuații cu o singură necunoscută - omul. Evident că ar fi mai nimerite numerele pentru aritmetica situației de față, dar ele nu-mi sunt prea familiare. Dar dacă totuși mi-ar fi, toată treaba s-ar sfârși cu câteva caractere reci și neînsufletește... și atunci unde s-ar mai găsi poezia blog-ului?

Nu mai avem timp să comunicăm și chiar dacă încropim de-o pauză de țigară sau de-un weekend la munte, nu mai avem încredere că cei de lângă noi au răbdarea sau curiozitatea să ne asculte. Ei la rândul lor ar avea atâtea de spus și nu mai este spațiu, timp și urechi suficiente să fie auziți.

Viteza care definește secolul nostru nu se referă doar la amețitoarea succesiune de informații, fapte, sarcini și rezoluții cu care jonglăm de parcă mama ne-a făcut direct entertaineri, ci și la însingurarea care vine odată cu asumarea unei astfel de vieți. Nici nu ne dăm seama că ziua a trecut și atât de puțin din noi a lăsat vreo amprentă pe orele ei. Și chiar dacă fiecare avem un soț, o mamă, un prieten, o soră sau o sută treizeci de amici pe facebook, toți ne calculăm timpul în aceeași ecuație. Reușim să spunem, ne concentrăm să ascultăm, facem o combinație între cele două, dar de cele mai multe ori rămânem cu comunicarea la jumătatea drumului.

Da, cred că așa s-a născut blog-ul, dintr-o nevoie astringentă de comunicare. Și pentru unii oameni poate fi o soluție.

Nu ți se acordă suficient timp sau interes la job pentru ideile tale? Le așterni pe paginile mate ale unui blog cu titlu sugestiv și toți care le găsesc valide, sunt bineveniți să devină colegii tăi ideali timp de un comentariu sau două.

Constați că prea puțini cunoscuți sunt interesați de hobby-ul tău? Postezi o dată pe săptămână despre achizițiile, descoperirile sau revelațiile pe care le-ai experimentat și trăit în legătură cu oricare din interesele tale și cu siguranță un număr considerabil dintre semenii tăi vor fi impresionați sau cel puțin contrariați în câte un comentariu inspirat.

N-ai reușit să-ți faci curaj să îi dai o șansă visului tău și zilnic mergi cu capul plecat către un job care nu-ți oferă nicio satisfacție personală? Creezi gratis un blog și zilnic pui de-o parte câtva timp numai și numai pentru tine și talentul tău. În acest larg și încăpător www vei găsi suficienți oameni care să-ți împărtășească viziunea și care să te facă să găsești puțină satisfacție.

Exemple sunt atâtea câți oamenii care au avut vreodată intenția să conjuge *to blog* la toate timpurile verbale, transformând intenția într-o activitate cu adevărat socială. Omul poate îndura orice, mai puțin să nu comunice.

Facebook, binecuvântare și blestem

S-au spus și se vor mai spune multe despre Facebook, ba de bine, ba de rău, așa că voi face și eu întocmai, că să nu dezechilibrez karma rețelei de socializare. S-a zis ba că dăunează vieții personale și însingurează, ba că poate fi util la networking, că este un mare consumator de timp sau un real instrument social. În mare parte sunt de acord cu toate aprecierile și acuzele demonstrate, însă mă mențin la părerea mea, destul de încăpătoare de altfel, cum că Facebook-ul înseamnă pentru fiecare altceva.

Pentru mine FB a însemnat de la bun început exact ceea ce intenționa să fie, anume o aplicație care să înlesnească socializarea și comunicarea. Și exact asta a făcut, la o scară mult mai extinsă decât mă așteptam. A prescurtat multe trasee pentru mine, mi-a adus aproape familia înstrăinată, prietenii vechi sau proaspeți și o bună bucată din trecutul meu.

Să tot fie vreo cinci ani de când folosesc Facebook și până acum nu m-am simțit trădată în vreun fel. Mi-a dat ce i-am cerut, am fost autodidactă și am încercat să țin pasul cu toată ingineria setărilor de securitate și confidențialitate, am investit suficient timp în relația noastră încât să mă poată surprinde destul de des cu mici atenții sentimentale.

Așa am ajuns să simt binecuvântarea de care vorbeam în titlu, când plimbările mele obișnuite prin spațiul online s-au intersectat cu oameni noi, frumoși, care parcă mă așteptau pe mine într-un sens giratoriu slab semnalizat. Iar încântarea mea (pe măsura (ne)așteptării) a fost cu atât mai mare cu cât scânteia comunicării a fost produsă doar în spirit, fără interese alternative, simplu, fortuit și nepretențios.

O surpriză la fel de mare am trăit de fiecare dată când o simplă cunoștință din trecut s-a dovedit a fi croită după modelul oamenilor pentru care port o sincera admirație. Simpla interacțiune a preocupărilor noastre a scos la iveală o compatibilitate interesantă. Dacă spațiul acesta creat de Facebook nu ar fie existat, probabil că niciodată nu aș fi reușit să ajung să-i cunosc mai bine pe acești oameni și ar fi rămas pe veci în categoria prăfuită și îngropată a celor cunoscuți cândva în viețile mele uitate.

Astfel, lista prietenilor mei s-a înnoit, și-a diversificat ramificațiile, a devenit mai complexă și mai eterogenă.

Blestemul s-a născut din aceleași plimbări regulate prin spațiul nemarcat, unde, fără dificultăți sau insistențe, am dat peste o armată de oameni care populau amintirile mele din copilărie sau adolescență. Da, curiozitatea mi-a fost domolită rapid după localizarea lor în timp, spațiu și aria îndeletnicirilor, însă, odată cu însușirea acestor informații, misterul care învăluia amintirile și oamenii care le provocau, a fost definitiv spulberat. Toate referințele ambigue despre oameni, locuri și vremuri, peste care patina timpului lăsase o notă romantică, s-au transformat astfel în referințe concrete, care pot fi verificate prin tastarea câtorva taste și aplicarea câtorva click-uri eficiente.

Nu mai pot scormoni în memorie după chipuri șterse de ani, cărora să le reconstruiesc trăsăturile și să le imaginez vocea ori privirea, pentru că au părăsit imaginația mea și s-au mutat toate pe Facebook, gata să-mi răspundă la orice comentariu. Tristețea mea nu-i chiar un blestem, ci mai degrabă o trezire pe care nu mi-o doream. Prea multă prezență poate fi în consecință mai mult decât suficientă și astfel, dăunătoare.

Cititul, o haină demodată pentru generația actuală

Pornind de la ideea că oamenii au în general aceleași nevoi și dorințe (mă refer la cele de pe la mijlocul piramidei lui Maslow), întotdeauna am crezut că în aceeași categorie intră și nevoia de a citi. Constatările pe care le-am făcut recent în jurul meu și care m-au determinat să îmi revizuiesc atitudinea față de oameni și lectură sunt, așa cum nu m-aș fi așteptat, diferite de ce am gândit eu toată viața. Un lucru pe care îl credeam unanim valabil a devenit fără preaviz doar o variantă a unei teorii cu multe variabile în practică.

Cititul înseamnă pentru mine a învăța ceva nou sau a-mi reaminti ceva ce am uitat; a mă informa despre lumea înconjurătoare; a petrece timpii morți, transformându-i astfel în ceva util; a evada din prezent într-o lume paralelă sau fictivă; a descoperi natura umană așa cum a fost văzută în secolele trecute și cum a evoluat; și mai presus de toate, a mă descoperi pe mine prin filtrul cuvintelor, poveștilor și experiențelor altora. Cititul mi s-a părut mereu un instrument fără de care n-aș putea face nimic din toate astea. Și am presupus că oamenii în general își doresc să cunoască, să învețe, să descopere, exact așa cum îmi doresc eu. Însă m-am înșelat.

Discutam cu câteva studente și, aducând în discuție cărțile pe care vreau să le citesc, pe care vreau să le cumpăr sau să le împrumut de la bibliotecă și pe care urmează să le citesc în concediu, pe plajă, au ieșit la iveală câteva păreri contrariante vizavi de preocupările mele caduce. Au început să scotocească în memorie ultima carte pe care au citit-o, demult, cu ani în urmă, o carte pe care probabil au fost obligate să o citească la școală sau în primii ani de facultate. Nu-și aminteau cu nostalgie acea lectură, ci mai degrabă cu incomoditatea pe care le-o provoacă în general lectura. Am încercat să dezvolt subiectul, am pus întrebări, mi-am arătat fără rețineri curiozitatea față de atitudinea lor indiferentă în privința cititului și răspunsul mi-a deșirat orice așteptare. Convingerea că e imposibil ca

cineva să nu-și dorească să citească mi-a fost contrazisă prin câteva argumente simple și logice (?) despre cât de neinteresant, inutil, perimat și unfashionable este cititul. Atât.

Probabil are legătură cu generația din care fac parte și cu exemplul pe care l-am văzut în casa mea, la părinții și frații mei. Mai mult de zece ani mă despart de aceste studenți și se pare că sunt zece ani prea mulți. Viteza cu care se schimbă lumea, cu care tehnologia oferă noi și noi preocupări, este aceeași viteză care desparte generațiile unele de altele. Nu sunt naivă, sunt conștientă că preocupările generației curente nu sunt aceleași cu cele ale generației mele, însă cumva credeam că intențiile s-au păstrat aceleași.

Am citit în multe articole că generația actuală preferă orice altceva cititului, însă presupuneam că în sinea lor toți și-ar dori să citească, chiar dacă au la îndemână zeci de activități care să le amâne lectura. Eram sigură că au o listă cât de mică cu cărți care i-au impresionat, care le-au deschis uși către universuri fantastice, pe care le-ar recomanda de câte ori ar fi nimerit. Presimțeam în ei o dorință intimă de a reuși cândva, oricând, să mai citească ceva, orice. În schimb, am găsit nu doar lipsa dorinței de a citi, ci însăși lipsa intenției.

De când mă știu am simțit nevoia să citesc, chiar și în școala primară și generală când aș fi făcut orice să nu citesc, când reușeam să mă fofilez la ora de română cu fișe de lectură copiate de la colege. Chiar și atunci simțeam ca mă așteaptă ceva special între copertile cărților, dar pe vremea aceea mă intimidă volumul interminabil de pagini al cărților cu basme sau al romanelor pentru copii. Simțeam că nu le pot dovedi de una singură, de aceea preferam poezia târziu în copilăria mea, în timp ce colegii mei citeau *Cireșarii*.

Somnoroase păsărele sau *Revedere* mi se păreau pe măsura mea, mici exact ca mine, ușor de reținut, suficient de scurte să încapă pe o pagină, drăguțe și destul de încărcate cu semnificații vizuale pentru a le reciti de nenumărate ori cu aceeași surpriză. Aveam un carnețel pe care scrisesem *Poezii dragi*, exact cum avusese mama mea în

copilăria ei și acolo transcriam strofe cu care rezonam și pe care mi le apropiam într-un fel, crezându-le scrise doar pentru mine.

Au trecut câțiva ani în care mi-am invidiat pe ascuns colegele care într-adevăr citeau întreaga bibliografie de vacanță (sau cel puțin asta spuneau), iar apoi, după ce mi-am făcut curaj să-l dovedesc pe *David Copperfield* cu toate volumele lui, am creat un precedent pe care de atunci îl tot repet. Citesc relativ încet, îmi trebuie poate și câteva săptămâni să ajung la finalul unei cărți, iar lista mea de cărți citite este rușinos de mărunță pe lângă cea cu cărți pe care aș vrea să le citesc. Asta din cauza că nu am făcut din lectură o competiție cu mine însămi sau cu altcineva. Dimpotrivă, îmi acord oricât timp am nevoie pentru fiecare carte în parte, fără să grăbesc ritmul firesc al desfășurării acțiunii. Și oricâte cărți aș fi citit până acum, mă gândesc cu nerăbdare la toate celelalte care le vor urma.

Cu tristețe constat că nu cartea tipărită este pe cale de dispariție, ci lectura ca preocupare în sine.

În fine, fiecare cu pierderile lui. Până una alta sunt recunoscătoare că i-am descoperit pe romancierii polonezi, Reymont și Sienkiewicz, adevărate mine de aur.

Petrecerile sunt muzele mele

Fără excepție, petrecerile sunt primele pe lista literară a muzelor mele. Nu a existat niciuna pe care să o trăiesc fără să am impulsul câtorva fraze înțelepte sau cel puțin revelatorii. Indiferent de amploarea lor, nuntă sau pijama party, le-am tratat pe toate la fel: muze deghizate. De cele mai multe ori socoteam alcoolul ca fiind elementul de transfer între buna dispoziție și descoperirea vreunui adevăr pitit în decor, însă weekendul trecut am aflat, cu limpezimea câtorva shoot-uri de Jaguar, că oamenii sunt cei care deschid ușa, ca muza să poată intra, precum o sărbătorită în toiul unei petreceri surpriză. Oamenii își poartă hainele ca pe o definiție a ceea ce vor să însemne, își spun ideile prin cuvintele care găsesc cel mai rapid calea de ieșire, însă ceea ce reprezintă pentru alți oameni, nu pot ascunde sau demonstra – doar ceilalți pot cunoaște însemnătatea lor și de foarte multe ori fără să fie conștienți de ea.

Petrecerea de sâmbătă, marca [D'Avantage](#), cu întreaga listă de to-do-uri [PR-iste](#) bifată cu brio, a fost un cadou neașteptat pentru mine, tocmai pentru că nu petrecerea în sine mi-a fost muză de data asta, ci toți oamenii de acolo, de care mă leagă un an întreg de viață, concentrat și, fără exagerare, prețios. Fiecare în parte și toți deodată mi-au apărut exact așa cum sunt: oameni pentru care sunt recunoscătoare că i-am întâlnit, de la care am învățat multe despre comunicare, despre mine și despre întâmplările neîntâmplătoare.

Muza petrecerii cu pricina a fost îngăduitoare cu mine și și-a păstrat efectul până dimineață, iar acum, amestecată cu aromă de cafea, îmi permite să re trăiesc o seară și un an prin prisma amintirilor ce mă leagă de prieteni dragi, ca de o altă parte din mine. Întotdeauna am fost un om al oamenilor – fie că mi-au fost oglinzi sau ferestre (permit inginerilor să pună sub semnul întrebării utilizarea conjuncției *fie* în exemplul de mai sus), viața mea a depins de ei ca de limba română, iar oamenii care m-au înconjurat tot anul lui 2013, m-au îmbogățit cu cel puțin doi prieteni dragi, cu abilitatea de a scrie despre orice subiect cu lejeritatea cu care scriu acum, cu momente

memorabile trans-europene înzăpezite fără preaviz (revin asupra subiectului cu un text dedicat) și cu o experiență profesională de care mă folosesc în fiecare zi.

Îmi întăresc astfel încrederea în petreceri și credința în muze, prin încă o seară a revelațiilor trăite literar.

Feminitate și șuetă

A fi norocoasă intră în CV-ul meu uman, chiar dacă uneori am impresia că alerg după noroc vânturând un lasou amenințător în urma lui și adeseori capturându-l cu forța. Deseori când soarta face casă bună cu mine mă întreb dacă am fost într-adevăr norocoasă sau doar perseverență.

Aleg întotdeauna să mă consider norocoasă, pentru că, în urmă cu 35 de ani, tatăl meu m-a binecuvântat cu această urare și, de fiecare dată când norocul mă privește drept în ochi, îmi amintesc de rândurile pe care mi le dedicase pe când aveam doar un an. E mai plină de farmec această variantă și mă apropie de copilul tatălui meu. Perseverența presupune multă muncă, convingere și încredere obositoare, iar relatările despre înfruntarea obstacolelor nu sunt niciodată coborâte din rândurile unei povești ci mai degrabă dintr-un volum de self help. Parcă mai degrabă îți vine să crezi o poveste;)

Feminitate și șuetă, două cuvinte care îmi plac deopotrivă, mai întâi pentru că par a fi compuse din note muzicale, nu din litere, apoi pentru că merg perfect împreună și, cel mai important, pentru că au devenit atât de rare încât sunt de-a dreptul prețioase. Apoi, în combinație cu urarea cu care mă mândream mai devreme, iată un motiv în plus să mă simt atât de norocoasă, tocmai pentru că sunt femeie.

Da, știu, noi femeile suntem recunoscute pentru discuțiile noastre aprinse, în contradictoriu, despre toate și nimic, cu volumul mărit și pe alocurea cu sprâncene ridicate, însă asta se întâmplă doar atunci când povestim despre lucruri de care nu ne pasă neapărat. Atunci când lăsăm la o parte orgoliul și încetăm să mai luăm în seamă aparențele, atunci se naște șueta. Doamne, ce deliciu de cuvânt!

Se făcea că într-o seară, la capătul unei zile ploioase, cu umbre fricoase adăpostindu-se negre sub platanii din parcul mare, șase femei, în jurul unei mese care fusese deja martoră multor secole de conversație, au experimentat definiția unei șuete, la [Ceaiul de la ora](#)

6. Norocoasă cum sunt, eram printre ele. Eram străine una de cealaltă, însă curiozitatea pentru frumosul feminin și spiritul creator ne-a înrudit preț de un ceai.

E în zadar să reiau subiectele prezente la masă, întrebările și răspunsurile care ne-au legat cu fire de mătase timp de câteva ore. Importantă este senzația cu care am plecat de acolo și gândurile pe care le-am lăsat serii și, desigur, șuetei.

Senzația pe care încă o mai am și acum, este ca norocul mi-a adus în cale însăși feminitatea, ascunsă delicat în cinci femei pline de grație, cu glas domol, liniștitor, cu pasiune ascunsă și hrănită zilnic, cu putere mascată într-o eșarfă de mătase multicoloră. Gândurile dăruite serii sunt rude cu urările tatălui meu, cu adevărarea norocului pe care îl primesc mereu în viața mea, recunoscătoare.

O șuetă adevărată, ca cea despre care vă scriu acum, este pură sursă de energie și regăsire de sine. Îți întărește încrederea că spiritul feminin nu s-a dizolvat în viteza acestui secol, ci și-a păstrat delicatețea, atent ascunsă în sufletul vremii.

Suntem consumatori de momente

Da, asta simt de multă vreme și abia acum reușesc să identific sentimentul aceasta de foame atât de greu de satisfăcut.

Aș vrea să generalizez foamea, să îi dau un caracter general, social, însă este atât de puternic prezentă în mine, încât chiorăitul mațelor mi-ar acoperi orice discurs la persoana întâi plural. Personal, consum zile la pachet, ofertă specială 5 în 1 (săptămâna de lucru) și cheltui tot ce am, răbdare, dorințe și așteptări nemăsurate pe cele 2 zile de final de săptămână, pe care le tratez ca fiind nesfârșite.

Câteodată reușesc să consum literatură, așa, între două coperti, cu sentimente stârnite, cu păreri împărtășite și flash-uri memorabile din text, rătăcite de-a lungul săptămânilor post-lectură. Însă, de cele mai multe ori, consum articole, păreri, informații, recenzii, critici, toate deodată, despre orice subiect se nimerește să fie postările prietenilor mei pe Facebook, indiferent de autenticitate, veridicitate și mai ales indiferent de conținut. Informațiile defilează prin fața ochilor mei din zori și până-n noapte, agățându-se de privirea mea prin cele mai inovative tehnici de marketing online, offline, on-the-line. Tot ce fac este să dau click pe fiecare mănunchi de pixeli care rezonază cu curiozitatea mea și, de ce să nu admit, cu fricile mele – uneori dau click gândindu-mă că, dincolo de titlul perfect îmbibat în SEO, aș putea găsi răspunsul la toată drama umanității și, implicit la măruntele mele scenarii filosofice.

Consum marile realizări ale omenirii în aceeași măsură în care consum tragediile politice autohtone sau ultimele descoperiri despre reala sau conspirata încălzire globală (mai devreme [Leonardo DiCaprio](#) zicea că e reală:). Mă entuziasmez de un individ care a reprodus impecabil "Feeling good" al lui Buble la Vocea României în aceeași manieră în care aflu despre promoția de săptămâna viitoare de la Lidl. Entuziasm domol și măsurat pentru canapeaua colorată cu care mi-am decorat de curând livingul și pentru amintirea unor vremuri dragi alături de niște oameni dragi. Atenția mi-e solicitată

atât de constant, atât pentru fleacuri cât și pentru lucruri potențial valoroase, încât cred că mintea mea nu le mai poate trata diferențiat.

Mi-am pierdut consistența și constanța. Am uitat ce-mi doream să realizez, pentru că toate realizările, în general, ale oricui, despre orice, mi se par consumate cât sunt fierbinți și apoi uitate, de parcă nu s-ar fi întâmplat. La fel consum și eu, acum, pe loc, și mâine nu-mi voi mai aminti cu ce informații mi-am alimentat ziua. Un infinit de fapte, gânduri, revelații animă omul acestui prezent, iar el, multiplicat la nesfârșit vorbește despre dorințele sale, aspiră la ele și le săvârșește mai mult sau mai puțin cu succes, ca apoi să arunce înapoi în spațiu feedback, sfaturi, metode, cum să și cum să nu, cu imagini, grafice, video, audio, liste, link-uri către și dinspre toți cei asemenea lui, încât mi-e practic imposibil să nu ajung și eu să am o părere despre tot și despre nimic. Iar toate astea se petrec online.

Nu știu dacă există viață offline. Mă întreb cine o poate trăi după ce a fost cândva online. Da, am auzit de sabbatical și de retrageri din urban în rural tocmai pentru a pierde legătura cu viciosul wifi, însă nu mi-aș putea asuma așa ceva decât pentru mine, nu și pentru urmașii mei. Eu trăiesc din vremea când online era de domeniul filmelor SF, însă acum sunt conectata în toate privințele la acest secol, wireless, desigur.

Analizând cele de mai sus, constat că tot acest consumerism se petrece la nivelul minții, nu la nivelul întregii ființe umane. Nici nu mă mir de cumplita cantitate de oboseală pe care o duc cu mine seară de seară către o odihnă idealizată și atât de imposibil de asimilat.

Norocoasă cum sunt, am șansa de a mă întoarce în timp, la rădăcina acestui eu obosit și obositor, acolo unde își are originea, în copilărie, atunci când abia mijisem ochii și începeam să definesc rând pe rând fiecare stare, nevoie și descoperire. Prin copilul meu, desigur, care tocmai a aflat ce înseamnă o silabă, existența mai multor limbi străine și faptul că cifre sunt doar zece, îmi încetinesc ritmul haotic și îi voi impune un tempo cu care să pot ține pasul. Ar fi atât de neobișnuit să pot valsa această primăvară, fără ca muzica să mi-o ia înainte, lăsându-mi piruetele fără coloană sonoră. Îmi voi menține

atenția către un singur lucru, pe rând, dând ocazia infinitelor voci ce se cer ascultate să vorbească doar celor ce au nevoie să le audă. La fel și eu, voi scrie doar pentru cei ce-mi caută rândurile. Voi lăsa această primăvară să se înrudească încă odată cu primăvara lui Hemingway ("But you knew there would always be the spring, as you knew the river would flow again after it was frozen."), iar eu, cu ochi, urechi, nas și gură, mă voi gândi numai la ea. Pentru o vreme... Până când mă voi sătura, până mă voi odihni.

Ești mândru să fii român?

O pragmatică recenzie a volumului „Fără ideal”, spunea că romanul se referă la faptul că oamenii, spre sfârșitul secolului trecut, își pierduseră patriotismul, că nu mai puteau vedea dincolo de propria persoană, de propria rată sau potențial succes – lucruri care păreau a fi singurele din lume să le poată stârni interesul. Nu mai aveau dorință și voință să vadă mai departe de universul lor pentru a realiza ceva extern lor, ceva care să slujească alte cauze dar care să îi împlinească implicit și pe ei. Sienkiewicz, deși a scris romanul cu cel puțin o viață de om în urmă, s-a referit, într-un mod vizionar, la starea de lucruri actuală, când oamenii au învățat să trăiască fără rădăcini.

Și chiar dacă în cazul meu și în cazul textului de față nu intenționez să mă refer neapărat la patriotism, cel mult la naționalism, lipsa lui în România actuală este la fel de adevărată precum cea din Polonia contemporană lui Sienkiewicz. Puțini oameni își mai identifică propriile ambiții cu direcția în care o societate ar avea nevoie să se îndrepte, cu frumosul, adevărul și binele din țară lor și să fie totodată împliniți personal. Sau poate există mulți și minunați astfel de oameni, însă vocile lor nu răzbesc de zgomotul asurzitor al non-valorilor cărora mass-media le pune la dispoziție megafoane asurzitoare.

Eu nu știu sigur dacă aș fi patriotică, nici chiar naționalistă, probabil niciodată nu am știut, nu am fost conștientă, poate doar în anii post-emigrare, când am încercat cu toată ființa mea să văd binele din România și frumusețea din români, pentru a putea face față propriilor decizii. Și a fost un efort extenuant, pentru că românii nu știu să arate cu degetul către bine, fiind prea obișnuiți să îl îndrepte către rău și să tragă clopotele cu putere pentru a atrage cât mai multe priviri.

Acest lucru este interesant, sociologic vorbind, pentru că oamenii în general au tendința să ascundă orice le-ar crea o imagine

nefavorabilă, preferând mai degrabă să înflorească un adevăr mic despre sine decât să atragă atenția asupra unei imperfecțiuni. Oamenii sunt foarte sensibili la imaginea pe care și-o creează în exterior și de multe ori e mai important pentru ei să fie pozitivă decât să fie adevărată. Asta este paradoxal în privința românilor, ca atitudine în general, că față de ei și față de lumea largă, se comportă exact contrar pornirilor firești. Se folosesc de toată energia, inteligența și puterea lor de convingere să demonstreze că nu au nicio valoare și ca sunt vrednici de tot disprețul.

În ce fel simt copiii noștri apartenența la această țară, când tendința generală față de societatea contemporană este de a scormoni urâtul, e ușor de anticipat. La fel de previzibil este și *entuziasmul* cu care vor spune că sunt români, când tot ce invadează spațiul intelectual este mai mereu legat de rușinea de a fi român.

Atitudinea actuală este incertă. Nu știm ce să facem: să ne mândrim că suntem români când suntem între români sau să negăm că am fi, atunci când străbatem larga și bătrâna Europă? Adoptarea ambelor variante a ajuns să fie de fapt definiția identității noastre. De multe ori România îmi pare a fi un stadion aglomerat în care urechile îmi sunt invadate de huiduieli, indiferent la adresa cui sau a ce. În curând nu voi mai putea recunoaște sunetul aplauzelor, atât de rar mai poate răzbate ocară permanentă.

Tu ce simți? Ești mândru să fii român, mai poți găsi resurse? Mai ai putere să cauți frumosul României? Ai putea să-l pictezi în culori calde?

O societate fără contur

Ah, de când așteptam să scriu despre asta... despre societatea contemporană, așa cum este, înveșmântată în marketing, iluzii și stereotipuri, precum o prostituată versată. Nici nu-i de mirare că devenim noi înșine niște produse, rezultate de succes ale unui procedeu de modificare socială. Am trecut demult de stadiul de cobai, pentru că ne-am însușit toate experimentele de laborator și acum le numim într-un cuvânt *viață*.

Îmi cer scuze față de cei care se cred neatinși de bolile societății noastre, eu însă îmi recunosc fără menajamente slăbiciunea, viciul. De dimineața până seara reușesc de cele mai multe ori să trăiesc zile artificiale, zile în care aproape tot ce fac nu are legătură cu mine sau cu nevoile mele reale, ci îndeplinesc un ritual impus subliminal de tot ce mă înconjoară.

Dependențele din zilele noastre sunt mai numeroase ca pe vremea părinților noștri. Teoretic ne referim la vicii când vine vorba de alcool, tutun sau droguri, însă lista rămâne mereu deschisă și, cu fiecare generație ajunsă la vârsta adultă, mai adăugăm câteva, proaspete, abia provocate de mecanismul acesta indestructibil care este media. Căci până la urmă la asta se rezumă boala incurabilă a societății noastre, la dependențe multiple provocate și întreținute cu picătura chinezească de către o mass-media haotică, bolnavă.

Dacă ar fi să trec în revistă toate aspectele vieții noastre de zi cu zi, niciunul nu a rămas necorupt. Hrana, îmbrăcămintea, căminul, sportul, timpul liber, profesiile, imaginea de sine, dragostea, toate sunt străine de realitatea noastră intimă și de nevoile noastre reale. Tot ce ne alcătuiește viața este acum obiectul de activitate al mass-mediei – ea știe cel mai bine cine, ce, cum ar trebui să fim, iar noi, trăind cu ea veșnic suflându-ne în ceafă, jucăm după îmbrâncelile ei.

Pornind de la exemplarele de vedete pe care le promovează, se vede (pentru cine are ochi să vadă) calitatea acestor medii de comunicare.

Drept exemplu ni se prezintă în mod agresiv indivizi și individe care n-au nimic de oferit în afară de corpul, degradarea și eventual corupția lor, dar care pot mima un rol de-a gata pregătit de marele propagator de cultură care este media. Eventual, se găsește o modalitate de a-i virusa și pe cei valoroși sau cel puțin imaginea lor, ca să poată fi consumați mai lesne de către mase, lăsând atât de puțin loc pentru valoare și adevăr. Și într-un final, copiii noștri vor crește dorindu-și să devină o copie a acestor manifestări de celebritate.

Ceea ce suntem noi pe dedesubt, acolo unde totul este autentic, rămâne acolo, ascuns bine de ochii lumii, de cele mai multe ori inconștient, nu cumva să transpirăm vreo rouă de *diferit*, de altfel. Exclus! Ni se arată foarte clar cum trebuie să arătăm, să ne îmbrăcăm, să ne purtăm, ce muzică să ascultăm. Nu ni se spune explicit, ca la orele de educație civică, ci ni se inoculează zi de zi o imagine de ansamblu cu care să coincidem, care n-are nimic de a face cu persoana noastră, dar care cumva devine scopul nostru suprem.

Nu trebuie să ne uităm la televizor sau să citim reviste "de specialitate", pentru că oriunde privim în jurul nostru, mesajele sunt prezente peste tot, gata să ne uniformizeze. Nu mai purtăm uniforme comuniste, însă purtăm uniforme ciclice ale modei, fiecare în funcție de grupările cultural-sociale la care aderăm. Dacă nu reușim să ne încadrăm în niciun tipar și ieșim cumva din decor prin mijloace vestimentare sau comportamentale, suntem vrednici de nebăgat în seamă!

Nu putem fi doar oameni, trebuie să fim fără de greșeală corporală. Femeile să fie cât mai aproape de perfecțiunea siluetei manechinelor, fără de grăsime; bărbații trebuie să fie și ei supli, fără de burtă, fără de chelie. Dacă nu putem, din motive pe care doar noi le căutăm disperați, atunci nu ne rămâne decât să devenim dependenți de ceva care să ne facă să uităm cât suntem de urâți și de imperfecti. Mă laud că nu mă uit la televizor, însă mă mai laud și că sunt mare consumatoare de seriale TV și de filme. Nici în domeniul asta n-am

mari șanse de scăpare. Actorii, indiferent de calibru, sunt și ei un motiv în plus pentru mine și cei ca mine să ne construim fantezii elaborate despre cum ar trebui să arătăm, să trăim, să iubim, să ne îmbrăcăm, comportăm și lista "cum să" este realmente nesfârșită.

Degeaba refuz să consum TV și să citesc reviste sau să urmăresc online ultimele trenduri în orice direcție, pentru că serialele și filmele sunt pline de exemple generoase despre cum ar trebui să fiu eu și cum ar trebui să arate viața mea, lăsând în urma lor după generic, frustrare de nelăpădat. Ajungem să credem în scenariile de-a gata care simplifică viața, reducând-o la elementar, încât realitatea și complexitatea existenței noastre ne dărmă, nu-i mai putem face față. Neregăsind viața noastră după tiparul anticipat pe ecran, ne dezechilibram și recurgem fie la încă un viciu care să ne facă să uităm provocarea, fie devenim dependenți de TV și cinema, ca să ne alimentăm în continuare iluzia.

Demult mustește în mine gândul ăsta și uite că [Don Jon](#) a reușit să-i dea glas, să-l transforme în cuvinte. [Joseph Gordon-Levitt](#) mi-a apărut, ca scenarist și regizor, un Woody Allen al actualei generații. A reușit să transmită prin imagini, limbaj și stereotipuri sociale violente, tocmai fragilitatea umană care se luptă neîncetat cu sine pentru a supraviețui. O idee extrem de subtilă exprimată extrem de șocant.

Femeia și-a pierdut misterul

Era o vreme când trupul era o surpriză, un cadou doar pentru cel ce cucerea, când hainele aveau darul de a purta în țesătura lor povestea spiritului celei pe care o înveșmântau. Imaginea furată a unei glezne era motiv de căzut pe gânduri și test de imaginație. Sărutul mâinii putea da de gol parfumul și te lăsa ghicind senzația atingerii trupului.

Cred că mi-ar fi fost mai ușor să trăiesc într-un timp în care femeia își putea păstra unicitatea exprimându-se vestimentar, mai degrabă decât azi, când trupul meu trebuie să se conformeze uniformității modei. Și nu din considerente romantice, ci de confort și liberă exprimare, care astăzi sunt evaporate în croiuri strâmte și incomode.

În oricare magazin de haine pentru femei aș intra, 90% din lucrurile expuse îmi explică prin mărime și croi că trupul meu nu-și poate afla un veșmânt care să îl reprezinte. Cu greu găsesc un compromis prin care să mă arăt în lume așa cum sunt, fără să simt că ar trebui să șlefuiesc majoritatea rotunjimilor, lăsând la iveala ascuțimile după care toate femeile tânjesc.

Mă lupt cu mine și lupt împotriva mea pentru a mă strecura în haine făcute ca o uniformă, pentru o generație de femei care tind să se asemene mai mult ca în oricare alt moment al istoriei și întotdeauna ajung la aceeași răscruce: să mă urăsc sau să mă accept așa cum sunt. Și cum este atât de obositor să mă pot accepta, nu îmi rămâne decât să mă condamn pentru diferența consistentă dintre mine și modelul feminin al acestui secol, spre care orice adolescenta își croiește anevoios drumul, printre complexe, diete și frustrări.

Atât de mult mi se arată și mi se spune pe toate căile posibile de comunicare cum ar trebui să fiu, încât uneori nu-mi mai aud propriile gânduri și uit complet cum arăt eu de fapt, ce vârstă am și cine trăiește dedesubtul acestui înveliș. Au trecut suficienți ani în care majoritatea discuțiilor avute cu prietene poposeau la un moment dat la rubricile kg deținute, cură de slăbire, blugi în care nu mai încăpem și planuri de slăbit până la proba costumului de baie din vacanța de

vară. Dureros este că inclusiv în tinerețea mea am trăit cu sentimentul am ceva de îmbunătățit. N-am apucat nici măcar atunci să mă bucur de un trup tânăr și fără cusur – am fost prea ocupată să îl critic.

Înțelepciunea se spune că vine cu vârsta și eu tind să fiu de acord. Mi-a trebuit ceva vreme, însă până la urmă am găsit pacea care să-mi facă traiul cu mine mai ușor. Sunt suficient de matură acum să mă detașez de așteptările absurde pe care poate chiar femeia și le-a atârnat de gât de-a lungul anilor, încercând să trișeze soarta rămânând tânără și proaspătă până la adânci bătrâneți, precum Meryl Streep și Goldie Hawn în *Death Becomes Her*.

Încerc să fiu eu într-o variantă cât mai autentică, adaptând fiecare modă trecătoare nevoilor mele. Singura mea salvare definitivă ar fi să vină un nou curent vestimentar care să redea popularitatea hainelor în care femeile de toate vârstele să își poată regăsi trupul, așa cum e, nu așa cum ar trebui să fie. Mi-aș face stocuri serioase pentru următoarele decenii și aș trăi fără grija hainelor. Dar cum asta nu prea are cum să se întâmple, din motive complex comercial-economice, mă mulțumesc să îmi amintesc de imaginea femeii din literatura ante și postbelică, când pagini întregi erau dedicate trupului ei ascuns, intuit, fiind apt să se arate atât cât să se poată păstra pentru sine și să lase vederii misterul.

Haina care face omul

Important de reținut din capul locului că acest text nu se va referi la modă sau branduri, fashion sense, style, trends sau vibe. Moda servește doar ca referință temporală.

Căutând un titlu pentru acest text m-am împiedicat de zicala moralizatoare despre haina care nu-l face pe om. Astfel am descoperit cum validitatea acesteia poate fi dezbătută doar până la jumătatea drumului, după care argumentul următor ar câștiga automat debate-ul. Da, nu poți judeca un om după hainele pe care le poartă, adică nu ai cum să începi să-l cunoști pornind din exterior, însă povestea vestimentației unui om de-a lungul întregii lui existențe, poate spune suficient de multe despre evoluția lui, dezvăluind pasiuni și intenții, împărțind în etape distincte fiecare vârstă trăită.

Anul trecut, în toiul schimbărilor masive pe care mi le-am aplicat cu gândul la un make-over à la carte, treaba cu hainele era undeva pe listă, după „voi renunța la englezisme” și „nu voi mai folosi smiley face-uri în niciun context” (cel mult între air quotes:). După cum se vede, le-am tratat pe toate trei foarte serios.

Rezoluția de anul nou suna cam așa „mă voi îmbrăca doar în hainele în care mă simt bine, voi evita lucrurile cu care mă îmbrac din milă, pentru că stau în dulap și se învechesc”. Și avea sens concluzia la care ajunseseam, având în vedere că eram mânată de proverbe chinezești care îndeamnă să golești și apoi să umpli (recipiente, vieți, dulapuri).

Prima mea amintire despre haine, în sensul de trezire a conștiinței de domnișoară, o am de înainte de a împlini zece ani, dar nu țin neapărat să identific exact vârsta. Cert este că totul a fost declanșat de sora mea (ca multe altele mai târziu) care era deja studentă la București, la medicină, unde se știa că se găsesc cele mai bine îmbrăcate tinere viitoare doctorițe. Și cum sora mea suferea de fiecare dată când o colega își etala o nouă haină de blană, un nou pulover de Shetland sau ultimul model de pantofi de la Antilopa, așa

am început și eu să dau atenție vestimentației. Mai întâi m-am oprit la dulapul sorei mele, care, deși cu mari sacrificii, reușea să țină pasul cu pretențiile capitalei. Îi purtam cu solemnitate pantofii cu toc și fustele plisate prin mijlocul sufrageriei (imitând evident tipicul catwalk) de câte ori pleca în vacanță și de fiecare dată când aveam ocazia mergeam la școală cu una din bluzele de mătase tricotate chiar de ea.

Așa a început *povestea hainei care urma să mă facă om* și până când am intrat la liceu mare lucru nu s-a schimbat și nici n-ar fi avut cum, pentru că pe vremea aceea banii nu se cheltuiau niciodată pe haine. Nu-mi pusesem vreodată problema shoppingului ca act în sine și nici nu cred să fi mers cândva cu mama să-mi cumpere altceva în afară de uniformă pentru școală, lenjerie intimă sau încălțări. Treninguri primeam de la clubul CSM, fuste și rochițe de la sora mea, blugi și cămăși de la fratele meu și altele de la fetele mai mari ale familiilor prietene, atunci când le rămâneau mici (ocazii pe care le notam în jurnal, atât de însemnate erau pentru mine).

Probabil că experiența mea este asemănătoare majorității fetițelor din acele vremuri nesofisticate, când a avea o pereche de jeanși însemna maximum de occidentalism și te clasa direct în topul subiectelor de interes al opiniei cartierului.

Nu am traversat nicio schimbare majoră până am început să-mi câștig singură banii, de aceea tot ce s-a întâmplat până atunci, până am împlinit douăzeci de ani, a însemnat cea mai creativă perioadă vestimentară pentru mine. Nu aveam bani, nu existau magazine care să mă ducă în ispită, prietenele mele trăiau în aceeași stare de totală ignoranță în privința modei, iar singura sursă de inspirație care ne stârnea imaginația era MTV-ul.

Primele curente muzicale care au provocat adolescenții români la originalitate (față de compatrioți, desigur), au fost reprezentate de depeche-ari și rock-ări, pe care cu mândrie recunosc să le fi trăit cu intensul sentiment de a face parte dintr-o mișcare culturală. Ele au fost și cele care le-au umplut dulapurile cu gecii de piele, blugi

strâmți sau evazați (după cum purtaseră Dave Gahan sau James Hetfield la ultimul concert), helânci negre, tricouri imprimate, ciocate sau pantofi cu ținte, curele late cu cataramे voluminoase sau universalele bandane roșii sau negre cu cranii greu descifrabile.

Aceia au fost anii în care n-am dus lipsă de idei și nici de autenticitate. Blugii primiti se strâmtau, se scurtau sau ambele; gecile se decorau cu insigne confecționate din scoth, decupaje din revista Bravo, ace de siguranță și dopuri de Coca-Cola; accesoriile se compuneau din lanțuri cumpărate la metru și brațări de piele marcă neînregistrată. Încălțările erau singurele pentru care strângeam bani cu lunile, pentru că o pereche de Converse sau de ciocate nu prea erau de nasul nostru, mai ales atunci. Însă niciodată nu m-am simțit mai bine îmbrăcată, pentru că aproape tot ce aveam pe mine era custom made.

Îmi amintesc cum înnodam un tricou la brâu, brodam „Roxette” pe buzunarul din spate al blugilor, tăiam mânecile unei cămăși și obțineam o vestă, transformam o fustă veche de-am mamei într-una scurtă și strâmtă și, privindu-mă în oglindă în timp ce le încercam pe toate pe rând, consideram că am o garderobă nouă.

Primul salariu l-am epuizat în câteva zile, cumpărându-mi, desigur, cât am putut din ce-mi lipsise toată viața – o vestimentație care să mă îmbrace și să spună ceva autentic despre mine. Orice. Prima alegere a fost culoarea neagră. Mi se părea un fel de scurtătură către a avea un stil și pe vremea aceea multă lume mă știa la servici ca tipa în negru. Mă flata la culme ideea că pot fi identificată altfel decât tipa creață. Se spune că negrul este elegant, că subțiază, că atrage soarele și atenția, că stârnește curiozitate și intrigă. Pentru mine a fost primul comportament conștient și intenționat pe care l-am avut față de felul în care hainele ar putea să mă recomande.

Perioada neagră a durat mai bine de un an, ca un fel de tranziție între fetița fără haine și femeia cu atitudine. Ce a urmat după aceea a fost pur și simplu ce visam cândva să trăiesc – o viață îmbrăcată și exprimată așa cum simt. ... Când nu duci lipsă de nimic, e ușor și la

îndemână să fii tu însăși prin simpla ta apariție, însuși gândul despre tine să fie direct înveșmântat, ca un puzzle întregit.

Au trecut anii, am schimbat garderobe întregi, niciodată adoptând vreo moda anume și niciodată fiind în pas cu tendințele de sezon. Sunt mai degrabă demodată dacă te uiți atent la mine, însă trecutul pe care îl etalez cu pantofii pe care îi port, de exemplu, este unul comod și familiar care nu poate fi etichetat. Uitându-mă acum la pozele acestor ani, simt exact același lucru ca la momentul capturii: pe tot ce am purtat scria numele meu.

Însă recent, cam de trei ani de recent, am rămas în urmă cu tot ce mă reprezenta social, păstrându-mi interesul integral pentru maternitate. E destul de obositor și pe alocuri în zadar să te gândești cu interes la hainele cu care să mergi în parc cu copilul sau după el la grădiniță sau cu el la cumpărături. Pe lângă toate zecile de lucruri pe care trebuie obligatoriu să le ai în traistă când ieși pe ușă în scopurile recreative ale copilului, vestimentația ta pare un fel de materie opțională la care renunți cu ușurință să te mai gândești. [Subscriu](#) persoana întâi singular la cele de mai sus.

Nu sunt mândră de asta, dar comoditatea ocupă primul loc în agenda unei zile obișnuite de mamă. Recent mi-am reluat un loc modest în societate și cu mare dificultate reușesc să ies pe ușă. Nu-mi găsesc locul între hainele pe care le-am îngrămadit anii trecuți în dulap și pentru că, evident, m-am schimbat și ca om și ca aspect, nu mai știu cum să reîntregesc puzzle-ul. De aici pornirea mea de a scrie numai despre haine de data aceasta.

Mi-e foarte greu să renunț la obișnuințele recente, deși îmi sunt extrem de incomode acum. Încerc în zadar să fiu cea care sunt acum, însă în hainele de ieri. Deși sunt conștientă de incoerența mea și de incompatibilitatea fonului cu forma, găsesc tranziția curentă una foarte nesuferită. Cumva am nevoie de o redefinire, dar în același timp mi-e milă de toate hainele din dulap. Regret să le ignor efectiv de acum înainte.

Acum că scriu toate astea îmi dau seama de impas. Probabil majoritatea femeilor resimt puternic schimbările pe care le traversează forțat și fiecare uită la un moment dat de ele, așa cum eu simt acum că as vrea să fac o nouă cunoștință cu mine însami. E firesc, e pură transformare, renunțare și reinventare la pachet, trei în unu.

Mi se pare dificilă o schimbare permanentă, atâta timp cât mereu o voi avea în mine pe fetița aceea de pe vremea răposatului. Mă despart greu de hainele pe care mi le dorisem cândva și pe care am reușit să mi le cumpăr – poate să-mi fie mai ușor doar dacă le găsesc o nouă stăpână care să le aprecieze. Mă despart și mai greu de imaginea pe care o aveam în minte despre mine, fără să fie nevoie să mă uit în oglindă, imagini care acum nu mai nu se mai suprapun realității. Însă, în lumina proaspetelor constatări, îmi surâde tot mai tare ideea de a face puțină muncă de cercetare, de a găsi un tipar nou în care să încap (propriu + figurat). Cu siguranță am intrat într-o altă epocă, cea în care trebuie să mă lărgesc și să lungesc fustele, să deznod nodurile și să închei nasturii. Cert este că toată greutatea dezvățului se va transforma în entuziasmul unei noi forme de exprimare.

Cu alte cuvinte, haina care mă făcea ieri nu se mai potrivește omului care sunt astăzi. Trebuie astfel să aduc la același numitor comun ceea ce simt pe dinăuntru cu ceea ce exprim pe dinafară.

Întâlnirea scriitoarelor anonime

Se întâmplă întotdeauna, fără excepție, să fiu luată prin surprindere de hazardul care mă aduce laolaltă cu oameni diferiți social și profesional, însă atât de asemănători în spirit. Se ivește ocazia sau evenimentul, iar cei vizați de pasiunea pentru scris, în cazul nostru, sunt atrași ca de un magnet unii către alții, pentru o experiență nouă.

Evenimentul era [Atelierul de Creative Writing](#), momentul se desfășura seara trecută, iar cei implicați în fenomenul inexplicabil al atracției de

care spuneam ajunseseră în același loc, cu așteptări diferite, însă deschiși pentru orice era așternut dinaintea lor. Am constatat că eram doar femei în cercul creativ, iar atmosfera de început aducea cu întâlnirile alcoolicilor anonimi. Eram doar câteva scriitoare anonime, fiecare cu povestea ei despre scris, iar destăinuirile noastre semănau perfect cu confesiunile celor ce încearcă să scape de viciul alcoolului – doar că noi ne mărturiseam motivele pentru care nu vom renunța la scris.

“Bună seara. Mă numesc Povestitoare, scriu de când mă știu și n-am de gând să abandonez vreodată acest meșteșug”. De șapte ori aceeași prezentare, în care numele, experiența și scopul scrisului difereau, însă în care dorința pentru exprimare era aceeași. Vreau să scriu un blog, vreau să-mi limpezesc gândurile, vreau să scriu despre oamenii din comunitatea mea, vreau să încep un nou roman, vreau să aflu cum să-mi provoc elevii să scrie, vreau să mă disciplinez și să respect un program strict de scris, vreau să evoluez și să învăț cât mai multe despre procesul de scriere.

Nici eu nu știam la ce să mă aștept venind la atelier. Știam doar că voi descoperi ceva nou, iar [Natalia](#) (apropo, ești o comoară), ca o mamă improvizată, ne-a scos din gândurile noastre, ne-a unit energiile, ne-a provocat să adoptăm personaje vitrege și să le creștem ca fiind ale noastre. Le-am plimbat prin lumea largă, le-am confruntat cu temeri, pe care apoi le-au depășit cu grație și ni s-au înfățișat în final drept posibile și complexe ființe pe care le-am putea găsi în preajma noastră sau chiar în noi însene. Elementele cu adevărat fascinante au fost emoțiile ieșite la suprafață odată cu personajele proprii. Bănuiesc că de mult timp își căutau o cale de eliberare și, constrânse fiind să fie exprimate într-un grup al scriitoarelor anonime, au profitat de oportunitate și și-au făcut apariția în cel mai neașteptat și fascinant mod.

Capitolul VII

Ficțiune

Lunga călătorie a boabelor de cafea, de pe crenguțele arborelui, până pe buzele mele

E firesc să nu ne cunoaștem soarta, la fel cum e firesc să avem impresia că o cunoaștem la fiecare răscruce, când părăsim un drum pentru altul, convinși fiind că toți pașii adunați la un loc au fost merși cu exact acest scop: de a o lua într-o altă direcție. Nu doar că nu avem habar încotro duce, dar ne place să ne lăudăm cu revelațiile de moment, ca și când ar fi adevăruri absolute, străine de relativitate.

Nu știu tu cum ești, însă eu sunt exact așa! Trec prin toate încercările convinsă că un picior pus în fața celui alt mă va duce doar acolo unde va fi trebuit să ajung, când de fapt, habar nu am avut niciodată unde mă aflu. Cred că același lucru li se întâmplă și boabelor de cafea și mi-am imaginat o poveste care n-are cum să nu fie adevărată.

Era un an rodnic pentru livadă, iar vremea părea să împlinească literă cu literă definiția climei tropicale. Nicio abatere. Era o adevărată plăcere să privești arborele cum își poartă florile și fructele ca pe un trofeu câștigat în urma unei victorii la mustață împotriva secetei. Nu era timp pentru amintiri din alți ani mai puțin umezi și nici pentru fructele care nu apucaseră să-și împlinească fructul. Am aflat că acesta era anul ideal în care boabele de cafea se transformaseră inexplicabil în licoare.

Zilele se scurgeau domoale, iar viața în arbore își împlinea menirea, cu flori adolescente, în rochițe albe virginale, care-și priveau mamele cu încredere și docilitate, sperând ca într-o bună zi să devină și ele la fel de coapte, de roșii. Florile își luau zilnic porția de lumină și apă,

respirând adânc aerul umed, având în minte un singur țel: acela de a deveni varianta cea mai apropiată de perfecțiune a unei boabe de cafea. Dovezile erau pe crengile vecine, unde mamele lor, înveșmântate în purpuriu, plesneau de sănătate și emanau perfecțiunea unei miresme. Ce putea fi mai presus de această imagine și dorință?

S-au scurs zile și nopți de parcă arborele era impenetrabil, de parcă insectele, ceilalți dușmani cunoscuți în afară de secetă, păreau să-și fi găsit altă sursă de supraviețuire. Soarta părea să-și desfacă paginile nescrise și să-și aleagă cuvintele cele mai potrivite pentru armonia din arbore, când, într-o dimineață, chiar când albele și înmiresmatele flori își ridicau pleoapele de petale după un somn adânc, nu și-au mai găsit cu privirea mamele pe crengile vecine. Fără să ceară răspuns ploii, care văzuse cu siguranță multe la viața ei, fără măcar să se revolte împotriva dispariției, florile decisese că boabele pline și coapte s-au făcut una cu natura, cu aerul, lăsând în urma fostei lor făpturi, o mireasmă și mai puternică, tocmai pentru a înfrumuseța și mai mult lumea. Ce le rămânea lor de făcut era clar, liniar: să fie și ele una cu natura, cu aerul, exact ca mamele lor, împlinindu-și trupul, renunțând la floare și dăruindu-și întreaga ființă pentru a face loc fiicelor lor.

Ajunse la vremea maturității, florile, de acum fructe în toată firea, își priveau fiicele pe crenguțele învecinate și se rugau în gând ca mama natură să aibă grijă de ele, să le hrănească cu cea mai limpede apă și cel mai curat aer, pentru a se putea dezvolta în perfecțiunea pe care ele ajunseseră să o trăiască. Era doar o chestiune de timp până când trecerea lor din stare fizică într-una olfactivă urma să se producă, exact cum se întâmplase cu mamele lor, însă, în dimineața sortită, niște mâini grăbite și îndemânatică le desprinseseră de crenguța care le găzduise întreaga lor viață și le așezară în niște lăzi mari de lemn.

Nu avuseseră timp să pună la îndoială credința lor în cele nevăzute, pentru că lucrurile se petreceau cu repeziciune și starea lor de spirit nu mai făcea față transformărilor fizice pe care le sufereau. De acum nu mai erau înconjurată doar de familia lor, cea cu care împărțiseră o

creangă în bătrânul arbore, ci erau cu milioanele, identice, dezgolate de veșmântul purpuriu la care râvniseră atât de mult. În lăzile uriașe, nu mai păreau unice, speciale, distincte, așa cum se simțeau pe crengile copacului, ci mai degrabă neînsemnate. Mireasma fructului de altă dată a devenit, fără premoniție, un miros puternic de prăjit, care mai degrabă îți trezea foamea decât îți înălța spiritul. Ceea ce deveniseră nu fusese încă scris, nu avea nume.

Această soartă nouă care părea să le știe viitorul pe de rost le adusesese la un loc cu alte milioane de (de acum) boabe și se simțeau în aceeași oală, în aceeași familie nenumită. Timpul petrecut în arșița cuptoarelor le apropiaseră unele de altele și tot ce-și doreau, parcă într-un gând, era să le avertizeze cumva pe fiicele și nepoatele lor despre această continuare neștiută în arbore a sorții lor. Și chiar dacă ar fi reușit cumva să le spună, la ce le-ar fi folosit?

Curând n-au mai avut timp pentru astfel de contemplații, pentru că marea lor familie începea să se împruțineze, o parte să-și continue aventura în felurite ambalaje colorate, aurii și marcate cu numele unor îndepărtate țări și altele transformându-se încă odată într-o stare nouă, măcinată. Fizic nu se mai simțeau ele însele, însă, în esență, păreau să fie aceleași fructe de demult, însă cu o altă menire, nedezvăluită încă.

Urmară zile și mai neobișnuite pentru cele rămase în urmă. Așa cum se găseau acum, sub formă de granule mai fine decât nisipul mării, erau depozitate în cele mai scumpe recipiente, și mâini, de data asta binevoitoare, le așezau pe rafturi parcă special confecționate pentru ele. Undeva sus, pe un soclu deloc modest, scria cu litere uriașe, *Cafenea*. Ciudat – ele erau, mă rog, fuseseră cândva, boabe de cafea și uite că locul acesta le este dedicat în întregime. Ce onoare! Poate că abia acum le va veni rândul să redevină una cu natura, să îmbogățească lumea cu fosta lor făptură, să se sacrifice pentru perfecțiunea unei miresme.

Erau rând pe rând luate cu lingurița, așezate într-un recipient, apoi într-un aparat caraghios de complicat și, în mai puțin de un minut

deveneau licoare îmbătătoare ce îndemna la contemplare. Fostele flori, fructe, boabe și apoi praf de cafea măcinată, își împlineau în sfârșit soarta printr-un orgasm al papilelor gustative și olfactive. Ale mele. Ale tale. Aroma, pe care abia la acest capăt de drum au aflat că sunt capabile să o producă, era în gândul tuturor obișnuiților cafenelei. Un drog. Secunda ce desprinde somnul de pe pleoapele adormiților. Se trezeau dimineață de dimineață cu gândul la ea, o asociau cu revederea unor prieteni dragi, o invitau lângă o carte palpitantă, o invocau în toate planurile de viitor și o savurau de fiecare dată cu aceeași plăcere.

Personajele poveștii mele și-au tot schimbat starea, însă nu și năravul și, într-un final cu totul surprinzător, și-au sacrificat făptura pentru o senzație, plăcere, moft, dependență matinală. Și cine ar îndrăzni să spună că soarta boabelor de cafea este fără importanță?

Prin câte transformări nu trecem și noi, infinit mai multe decât mai sus pomenita cafea, iar finalul tot nu ne poate fi anticipat. Fără supărare, dragi ghicitori în palmă!

Citește-mi în cafea

În cana de cafea mi se adună o faună fantastică, cu animale din desene animate și păsări din filme de groază. Pisici cu atitudine de câini, cerbi salvatori și tauri bineintenționați stau și-mi păzesc casa, acolo sus lângă toartă. Balauri cu ochi pătrunzători ies din negura sufletului, de pe fundul căinii, și mă amenință prin simpla lor înfățișare, prevestind sumbru viitor.

Cărările-mi sunt întortocheate, cu sens unic sau interzis. Unele cu acces doar pentru riverani. Merg pe contrasens, să pot ajunge dincolo de casă, departe, pe peretele ceștii unde mă așteaptă aventura. Ochi curioși mă privesc ca pe un personaj, ca pe un one-woman-show. Nu vor să participe, nici să emită judecăți, vor doar să urmărească jocul meu de scenă. Le permit o doză domoală de voyeurism, pentru că, sincer, asta fac și eu de câteva săptămâni. Mă privesc, detașată parcă de mine, și mă fascinez cu fiecare rând scris și zi trăită.

Oameni noi apar de pretutindeni în cana mea, din contururi intuite doar de cititor, însă se materializează în realitate în carne și oase, surprinzându-mă cu cât de atent și-au ales momentul să mă regăsească. Existau latent în viața mea, dinainte să-și arate chipurile criptate în zațul de cafea, însă acum, în acest context de vârtejuri ce-mi vântură părul și-mi animă dorințele, prezența lor a devenit imperios necesară. N-am știut-o și n-am cerut-o, dar, cum spuneam, viața nu uită niciodată să mă surprindă și îi sunt recunoscătoare încă odată.

Pe marginea căinii, acolo unde buzele mele au sorbit viitorul prevestit în cafea, se ridică turnuri de fortăreață, în spatele căreia îmi pot ține la adăpost trăirile, ca pe niște fenomene ale naturii care încă n-au forță suficientă să se dezlănțuie. Le încurajez timid, apoi le domolesc și le promit eliberare. Nu-mi sunt încă supuse, nu le pot încă domestici, însă îmi recunosc vocea când le rog să aibă răbdare cu mine și mă mai păsuiesc încă o zi. Și apoi încă una.

Apăs cu degetul mare în negrul eterogen al cării și amprenta lăsată este o hartă fără legendă. Cititorul, probabil curios să afle evenimente viitoare, scormonește după înțelesuri printre formele indescifrabile ale destinului meu. Nu știu dacă e lizibil sau dacă există deja într-un univers paralel de unde cineva mi l-ar putea povesti la o cafea, însă mi se pare fascinant cum cafeaua pe care o beau mă poate cunoaște atât de bine.

Epilog

Scriu pentru că nu am încotro

Sunt cinci ani și un strop de când am abordat scrisul ca pe o terapie și de când torn amestecuri eterogene de cuvinte prin pâlnia acestui site, ca apoi să le las să se scurgă în propriul ritm spre ochi virtuali. Am cernut viața prin sita verbelor și cu ce a supraviețuit am ridicat, în straturi de proză, un spațiu primitiv, în care toate schimbările să îmi pară familiare. De câte ori ajung aici, recunosc textele (nu neapărat autorul) și resimt influența lor terapeutică, însă, făcând retrospectiva motivelor pentru care involuntar ajung să scriu, terapia este doar povestea pe care mi-am spus-o de fiecare dată când scrisul a însemnat eliberare sau regăsire. Fiind un obicei atât de particular, de intim, scrisul sapă adânc și, când iese la suprafață, aduce după sine universuri până atunci neștiute.

Mi-am îngăduit câteva anotimpuri de gândire pe acest subiect, iar concluzia la care am ajuns este că scrisul împânzește întreaga mea lume și că îmi e practic imposibil să îl evit, avându-l mereu în mine ca narator. Am întocmit o listă despre toate atributele lui și ele sunt cele care m-au îndemnat astăzi să mă mai opresc o ultimă dată la această adresă.

Scrisul este martor, este o prezență palpabilă. Sunt eu în fața unei foi cu un stilou în mână, eu cu ecranul laptopului reflectându-mi-se în ochelari, eu cu telefonul în mână și degetele mari cuprinzând tastatura de pixeli și apoi, după doar câteva cuvinte nu mai sunt singură, sunt eu și textul meu, povestea unor gânduri sau senzații, imaginea unei idei, un concept adus la lumină. La final sunt eu și martorul minții mele, eu în două forme complet diferite de existență. *Scrisul este companie.*

"Am descris cu lumină cerul stăpânit de stele, cu galben nehotărât luna ce le însoțește, cu fir de cerneală albastrul adânc din fundal." Da, scrisul are puterea de a transforma o noapte oarecare, cu același cer dintotdeauna, într-o metaforă, într-o senzație de sublim, doar pentru

că cineva a avut ochi să vadă culoare dincolo de întuneric. În același fel, te poate face să îți imaginezi orice, fără măcar să fi văzut vreodată în realitate ceea ce cuvintele transmit dincolo de pagină. Scrisul este infinit creator prin universurile pe care le lasă la latitudinea fiecărui cititor să și le creeze. *Scrisul este artă.*

"De multe ori am scăpat teafără, pentru că foaia mi-a luat prin scris durerea și a păstrat-o departe de mine, în caiete cu coperti cartonate, uitate în cutii ale trecutului." Printr-un transfer magic, odată numită suferința și apoi încredințată paginii, mă eliberez de frici și angostări și am din nou loc pentru curaj. *Scrisul este terapie.*

"Dacă este scris, înseamnă că a fost gândit, trăit, simțit, aruncat în lume." Câteva cărți și zeci de caiete poartă în ele toate variantele intermediare ale persoanei mele. Le-am uitat, m-am uitat pe mine așa cum am fost de-a lungul anilor, însă scrisul îmi reamintește negreșit de Raluci în splendoarea vârstelor trecute, de visele lor, de oamenii care au fost cândva prezenți și importanți pentru ele. Scrisul este memoria mea. *Scrisul este martor.*

"Avem o relație complicată, scrisul și cu mine. Ne curtăm, ne respingem, ne reproșăm că nu suntem mereu la nevoie unul pentru celălalt, ne jurăm iubire veșnică, ca la scurt timp după să suferim o mică amnezie și să pierdem sensul avut de fiecare în existența celuilalt." De mult timp l-am bănuț și mi s-a confirmat în repetate rânduri, că nu este doar un mijloc de exprimare. Este de multe ori subiectul principal, sursa, scopul poveștilor pe care le spun. *Scrisul este personaj.*

"Simt că tot ce scriu încetează să mai fie al meu odată scris." Inevitabil, dacă nu-mi mai aparține odată scris, înseamnă că nu a fost al meu nici înainte să fie lizibil. Singurul moment în care poate fi vorba de posesie rămâne cel în care penița se află pe hârtie sau buricele degetelor pe tastatură. Știu asta pentru că, fără excepție, recitind orice text pe care l-am scris vreodată, sunt uimită de stil și conținut. Ca la prima vedere, nicio urmă de familiaritate. Sute de

pagini în care sunt musafir în lumea unei persoane pe care aş vrea să o cunosc. Sunt în aceeaşi măsură cititorul propriului meu mesaj.
Scrisul nu-mi aparţine.

Aşadar, scriu pentru că nu am încotro.